

நா சுப்பு ரெட்டியர் 100

NA SUBBU REDDIAR 100 EDUCATIONAL TRUST

[An ISO 9001 - 2015 Certified]

All Four books [Telugu, Malayalam, Kannada & Tulu],
translated by **Dravidian University** were formally
released during the Silver Jubilee of the University
on **20 October 2022**.

நான்கு தீராவீடு மொழிகளில்

குவில் பாட்டு ஒரு மதிப்பிடு

(பாரதியார் நாற்றுவன்று வெளியீடு)

போர்டியர் நாற்றுவர்
ந சுப்பு ரெட்டியார்

மொழிபெயர்ப்பு : திராவிடப் பல்கலைக்கழகம்

கீல்யூல் பீட்டு
நாற்றுவன்

Telugu

ISBN: 978-81-948697-3-3

கோரிலீ ஹாடு

சுட்டீ வரையிடங்கள்

Kannada

ISBN: 978-81-948697-1-9

கூவிற் ஸாக்கு

ஒரு விலவிருஷ்டி

Malayalam

ISBN: 978-81-948697-2-6

கோரிலீ பாடு : 20 ஜீ மோலை

Tulu

ISBN: 978-81-948697-2-0

NA SUBBU REDDIAR 100 EDUCATIONAL TRUST
Centenary Committee Publications

Prof Dr N Subbu Reddiar had published “குயில் பாட்டு ~ ஒரு மதியீடு” in 1982, during the Centenary Year of Mahakavi Subramaniya Bharathiyar.

This TELUGU translation

**“Koyila Paata:
Oka Mulya Nirdharana”
has been rendered by:
Ms CE Gayatri Devi
Classical Telugu Centre
Saraswathi Nagar
Venkatachalam
NELLORE – 524 320**

This MALAYALAM translation

**“Koyil Pattu:
Oru Vilayiruthal”
has been rendered by:
Dr Sushma Shankar
Editor:Thodainudi
Immadihalli Road,
Whitefield,
BENGALURU - 560 066**

This KANNADA translation

**“Kokile Haadu :
Ondu Moulya Nirnaya ”
has been rendered by:
Dr Jayalalitha
Associate Professor
Dept of Kannada & Translation Studies,
Dravidian University,
KUPPAM—517 426,
Andhra Pradesh**

This TULU translation

**“Kogile Pada :
Onji Polabu”
has been rendered by:
Dr MS Durga Praveena
Dept of Kannada & Translation Studies,
Dravidian University,
KUPPAM—517 426,
Andhra Pradesh**

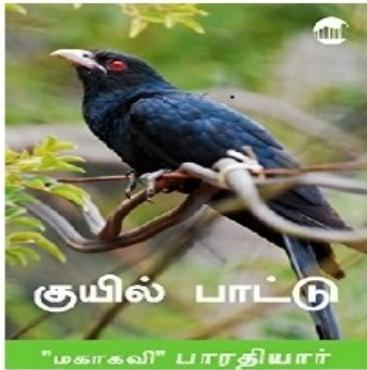
ಕ್ರಿಯುಲ ಪಾಟು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ

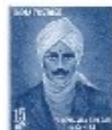
(ಅಧಿಕಾರಿ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮ: ಸಂಖ್ಯೆ: 1982)

ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ
ನಿರ್ವಹಿತವಾಗಿರುವುದು

ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಕ್ರಿಯುಲ ಪಾಟುಗಳ ಗಾಯತ್ರೀಗಳು

NA SUBBUREDDIAR 100 EDUCATIONAL TRUST
Centenary Committee Publications

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು

ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲ

(ಬ್ರಾಹ್ಮಂದಿರ ಕಾವ್ಯಕಾವ್ಯಾಸದ ಸಂಖ್ಯೆ: 1982)

ಕಾವ್ಯ: ಕೃಷ್ಣ
ಕ್ರಿಯುಲ ಪಾಟುಗಳ ಗಾಯತ್ರೀಗಳು

ಕಾವ್ಯಕಾವ್ಯಾಸ
ಕಾವ್ಯಾಸಂಪನ್ಮಳಿ

NA SUBBUREDDIAR 100 EDUCATIONAL TRUST
Centenary Committee Publications

TELUGU Version

ಹೈವಿಶ್ಲೇಷಕ್

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ

(ಅಧಿಕಾರಿ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮ: ಅಳವಡಿಕೆಯಾಂಶ: 1982)

ಕ್ರಿಯುಲ:
ಕಾ. ಸುಖಪ್ರಮಾಣಿಲಾಳ

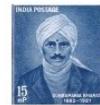
ವಿವರಣೆ:
ಕಾ. ಸುಖಪ್ರಮಾಣಿಲಾಳ

NA SUBBUREDDIAR 100 EDUCATIONAL TRUST
Centenary Committee Publications

KANNDA Version

ಕೋಗಿಲೆ ಪದ: ಒಂಟಿ ಹೊಲಬು

(ಫಾರೆಡಿಯಾರ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಖ್ಯೆ: 1982)

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ
ಕ್ರಿಯುಲ ಪಾಟುಗಳ ಗಾಯತ್ರೀಗಳು

ಹಂಡಿ ಅನುದಾನ
ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಮಾರ್ತಿನ್

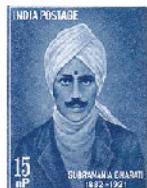

NA SUBBUREDDIAR 100 EDUCATIONAL TRUST
Centenary Committee Publications

MALAYALAM Version

TULU Version

ಕೋರಿಲೆ ಹಾಡು

ಒಂದು ವ್ಯಾಲ್ಯೂನಿಷಿಯ

(ಭಾರತಿಂದಾರ್ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಚಿಕೆ: 1982)

ತಿಳಿಗೂ ಮುಂದು

ಪೆ.ನಿ.ನ. ಸುಖ್ಯಾ ರೆಡ್ಡಿಂದಾರ್

ಕಾನ್ಕಾನೀವಾದ

ದಾಜಂದಲಿತಾ

NA SUBBUREDDIAR 100 EDUCATIONAL TRUST
Centenary Committee Publications

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು

ಒಂದು ಪೂಲ್ಯನಿಂಬಣಿ

(ಬ್ರಾಹ್ಮಿಂದಾರ್ ಶತಪಂಚೋತ್ಸವ ಸಂಚಯ: 1982)

ತೆಮೀಳು ವುಲ

ಪೆ.ನ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಯಾರ್

ಕನ್ನಡಾನುವಾದ

ಡಾ.ಜಯಲಲಿತಾ

NA SUBBUREDDIAR 100 EDUCATIONAL TRUST
Centenary Committee Publications

Original: "Kuyil Paattu – Oru Mathipeedu" by Prof Dr N Subbu Reddiar in 1982
(Bharathiya's Centenary Year)

Kannada Translation: "Kogile Haadu – Ondu Moulya Nirnaya" by Dr Jayalalitha,
Associate Professor, Department of Kannada & Translation Studies, Dravidian University,
KUPPAM – 517 426, Andhra Pradesh.

All rights are reserved. No part of the publication may be reproduced, stored in a retrieval system (including but not limited to computers, disks, external drives, electronic or digital devices, e-readers, websites), or transmitted in any form or by any means (including but not limited to cyclostyling, photocopying, docutech or other reprographic reproductions, mechanical, recording, electronic, digital versions) without the prior written permission of the publisher, not be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchase.

First Edition: March 2022

Published by:

ந சுப்பு ரெட்டியார் 100

Centenary Committee Publications

NA SUBBU REDDIAR 100 EDUCATIONAL TRUST

AD-13, 5th Street, Anna Nagar West, Chennai – 600 040

ISBN: 978-81-948697-1-9

Design: **Centenary Committee**

Printed at: **DJ Prints, Chennai – 600 095**

ಪೀಠಿಕೆ

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಕವಿಯೆಂದು ಹೆಸರಾದವರು ಮಹಾಕವಿ ಭಾರತಿಯಾರ್. ಇವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಆಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದವರು. ಈ ಮಹಾಕವಿಯು ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನು, ಭಾಷಾಭಿಮಾನವನ್ನು, ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು, ಅಖಿಂಡತ್ವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳ ಸಾರವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮಿಳಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರು. ಅವರ ಹುಟ್ಟಿ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗೇ ಜೈನ್ತ್ವಪನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು. ನವನವೀನವಾದ ಕಾಂತಿಯಿಳ್ಳ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದರು. ಆ ಮಹಾಕವಿಯ ಬರಹಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವೇ ಆಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೃತಿಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿನ ‘ಭಾರತ’ವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವ ಪಾಂಚಾಲಿ ಶಪಥಮಾ. ಎರಡನೆಯದು ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲಿನ ನಾದವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೆನೆದು ಸ್ತುತಿಸುವ ರಾಗಭರಿತ ಕೃಷ್ಣನ ಹಾಡುಗಳ ಗುಚ್ಛ. ಮೂರನೆಯದು ಸಂಜೀಯ ಸೋಬಗನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಕಲ್ಲನಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೃಜಿಸಿದ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು. ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಾಫಾವಿದೆ. ಅದರ ಸೋಬಗಿಗೆ ಮನಸೋಲದ ಸಹ್ಯದಯರೇ ಇಲ್ಲ. “ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ – ಶ್ರೀತಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ, ನಿಶ್ಚಲನಾದೆನಲ್ಲ, ಲಹರಿಯ ತಲೆಗೇರಿತಲ್ಲ,” ಎಂದು ಕವಿಮಂಜಿ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿರುವ ಆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನ ಸೋಬಗಿನಲ್ಲಿ ಮನಸೋತ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಕರ್ ಸುಖುರೆಜಿಯಾರ್ ಕೂಡಾ ಒಬ್ಬರು. ಅವರು ಈ ಹೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನ

(ಕುಟುಂಬಾಟ್ಟ) ಸೊಬಗು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೆಡೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೃತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾಕವಿ ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪಸರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮಿಳನಾಡು ಸರ್ಕಾರವು ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಅವರು ತಮಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯು ಭಾರತಿಯಾರ್ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಒಯಸಿ ಓದುವ ಓದುಗ ವಲಯದ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿರುವ ನ. ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಅವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿವಾನಿ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಅರಿವು, ಕಲೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕರಗತಮಾಡಿಕೊಂಡವರು. ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ನೈಮ್ಯಾಂತ್ರ್ಯ, ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನ, ಸೀಮಾತೀತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರಿವು, ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಒಲವು ಹೊಂದಿದವರು. ಇವರು ಮಹಾಕವಿ ಭಾರತಿಯಾರ್ ರವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಸೃಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೃತಿಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಮುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ವೈಷ್ಣವಧರ್ಮದವರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು ಎಂಟು ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆ. ಆಜ್ಞಾರರ ಪಾಸುರಮ್ಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಅವರು ಎಂಟು ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞರಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ನುರಿತರಾದ ಅವರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಧಿ-ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಈ ವಿಮರ್ಶಾಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ‘ಹಾಡಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ’ ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗುವ ಹೊದಲ ವಿಭಾಗದ ಶೀಷ್ಯಕೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಕೋಗಿಲೆಹಾಡು: ಒಂದು ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಎಂದು ಕೊನೆಯಾಗುವ ಅಂತಿಮ ಅಧ್ಯಾಯವು ಈ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡನ್ನು ಅವರು ಸಂಶೋಧನಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲಂತ್ರವಾದ ಉಪಮೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶಂಸನಾರ್ಥವಾದ

ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ದನಿ ಕವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಧನಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತ್ರೀತಿಯ ಉತ್ಪಟತೆ ಏರುತ್ತಳೇ ಹೋಗುತ್ತದೆಯಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬರೆಯುವಾಗ ಅವರದ್ದೇ ಆದ ತಾದ್ಯಾತ್ಮತೆಯೊಡನೆ, ಗಾಳಿಯ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಪಾದರಸವು ಏರುವಂತೆ ಏರಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಪ್ರಕೃತಿಗೂ ಕವಿಗೂ ಇರುವ ಆಶ್ರೀಯವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ‘ಮಲಗುವಾಗ ತಾಯಿ ಮಗುವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ’ ಎಂದು ಉಪಮೆಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಉಪಮೆಗಳನ್ನು ಓದುವಾಗ ಮಣಿವಣ್ಣನ್ನು ಅನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದ ಹೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ತುಪಾಟ್ಟು, ಎಟ್ಟುಹೊಗ್ಗೇಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಉಪಮೆಗಳನ್ನೂ ಭಾರತೀಯಾರ್ ಬಳಸುವ ಉಪಮೆಗಳನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವಾಗ ನ. ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಬಳಸುವ ಉಪಮೆಗಳು ಸಂಗಂನ ಪದ್ಯಗಳಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡನ್ನು ಓದುವವರಿಗೆ ಬೇಸರವೇ ತಲೆದೋರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೋಗಿಲೆಹಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೊ. ನ. ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಬರೆದಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯೂ ಬೇಸರವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದವರೆಗಿನ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನ ಇವರಲ್ಲಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯ ಸಾಬೀತುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿರುವ ತ್ರೀತಿಯ ಹಾದಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಿರೂಪಿಸುವ ಸಾಲುಗಳು ಸೂಕ್ತ ಆಧಾರಗಳನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತವೆ. ‘ಹಾಡಿನ ಒಳಾಧ್ರ್ಯ’ ಎಂಬ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಅವರ ಸಂಕೋಧನಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೀ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಜೀವಾತ್ಮವಾಗಿಯೂ ಕವಿಯನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕ್ಯೆಂಟಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದನ್ನು ‘ಶರಣಾಗತಿ’ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯ ಮೂಲಕ ಪರಮಾಧ್ರದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕೆವಾಗುವಂತೆ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅದ್ಬುತವಾದುದಾಗಿದೆ. ‘ಉಂಟಿಸಿ ನುಡಿವ ಒಳಾಧ್ರ್ಯ ಎಂಬ ಉಪಶೀಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುವ ವಿಚಾರಗಳು ಸಹ್ಯದಯಿರಿಗೆ

ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯಂತಹ ಸವಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಈ ಕೃತಿಯ ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು ಕವಿತೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯಾರ್ ಎಂಬ ಮಹಾಕವಿಯ ಮುಟ್ಟದ ವಸ್ತುವೇ ಇಲ್ಲ. ಮುಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಸೋಬಗಾಗಿಸದೇ ಬಿಟ್ಟದ್ದೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮಹಾಕವಿಯ ಕವಿತೆಯ ಆಳ, ವಿಸ್ತಾರಗಳು ಶರಧಿಯಂತಹದ್ದು. ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಶರಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿ ನಲಿಯಬಹುದು. ಅದರೊಡನೆ ಮುತ್ತಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ತಂದು ಮಾಲೆಯಾಗಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೇ ಮಾಲೆಯಾಗಿಸುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾದ ನ. ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಅವರು ತಮಿಳನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾನಪೋಂದನ್ನು ಲೇಖನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಂದಿಷಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಶಾಳಾಪನೀಯ.

ಚಿನ್ನೆ-600005

ರಾ.ಕು. ನಾಗು

22-11-1982

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

(ಮೂಲ ತಮಿಳ ಕೃತಿಯ ಹೀರಿಕೆಯ ಅನುವಾದ)

ಮುನ್ಮುಡಿ

ನವಿಲನೇರಿ ಬರುವೆ
ವೇಲಾಯುಧವನಿಡಿದು ಬರುವೆ
ಸುಖಿ, ಶಕ್ತಿ, ಕೀರ್ತಿ
ಮೃಣಂಡಾಗ್ರಾ, ಧನ-ಕನಕವ ತರುವೆ
ಮುರುಗಾ! ಮುರುಗಾ! ಮುರುಗಾ!

—ಭಾರತಿಯಾರ್

ಭಾರತಿಯಾರ್ ರ ಕಲ್ಲನಾಶಕ್ತಿ ಸಾಧಾರಣವಾದುದಲ್ಲ. ಈ ಕಲ್ಲನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಮೆ, ರೂಪಕ, ಕಲ್ಲನೆ, ಸಂಕೇತಗಳು ಕೂಡಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಸೋಗಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ರೂಪಕಗಳಿರುವ ಕೃತಿಗಳು ಅವರದ್ವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ‘ಜ್ಞಾನರಥಮಾ’ ಗದ್ಯಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. “ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು” ಕಥನಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಲ್ಲನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖುಗಿದ ಸೋಗಸಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆ ವೇದಾಂತದ ಸಾರವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ತಕ್ಷದಾಗಿದೆ.

ಭಾರತಿಯಾರ್ ರ ವುಂರು ವುಂಬ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿರುವ ‘ಕಣ್ಣನಾಪಾಟ್ಯ’, ‘ಪಾಂಚಾಲಿ ಶಪಥಮಾ’, ‘ಕುಯಿಲೊಪಾಟ್ಯ’ಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿರುವ ‘ಕುಯಿಲೊಪಾಟ್ಯ’ ಎಂಬುದೇ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದೆಂದು ಅನೇಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಆಸ್ತಾದಿಸಿ ನುಡಿಯುವ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವರವರ ಭಾವನೆಗಳಿಗನುಗಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದುದು. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಓದುವಾಗ ಉತ್ತಿ ಒಂದು ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳು ‘ಭಾರತಿಯಾರ್

ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯ ರೂಪ ಪದೆದು ತಮಿಳು ಭಾಷಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಾಳವರು ನನ್ನ ಈ ಕಿರುಮಸ್ತಕವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಲೇಖನಿಯೂ ದೃವರ್ವೇ ಈ
ಅಕ್ಷರವೂ ದೃವರ್ವೇ

ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಸಾರಿದವರು ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ. ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಮಂತ್ರಲೋಚನೆಯೇ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಇಂಥತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಕವಿಗೆ ತಮಿಳು ಭಾಷಿಕ ಲೋಕವು ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪನಾದ ನಾನೂ ಆ ಕವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ನಾನೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಈ ಮಸ್ತಕವೂ ಒಂದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತಿಯಾರರ,

‘ಬರೆವ ಕವಿತೆ ಪರಾಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಬರೆಯುತ್ತಿಹ ನೋಡಾ!
ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುವುದು
ಅವಳ ನುಡಿಯೇ ಆಗಿಹುದು’

ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಭಾವಿಸಿರುವಂತೆ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ನನ್ನೊಳಗೆ ಅಂತಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಇರುವ ವೆಂಕಟಾಚಲಪತಿಯೇ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇ ನನಗೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸುಖಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆತನೇ ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಆರಾಧಿಸುವ ಮುರುಗನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ತನು, ಮನ, ನುಡಿಗಳೊಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ.

‘ವೇಲಾಯುಧಕ್ಕೆ ನಮಿಸಿದರೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆವುದು
 ಬೆಳಗೆದ್ದು ನಮಿಸಿದರೆ ಜಿಂತೆ ಸರಿವುದು— ಅಪಾರ ಜಾಣ
 ತಾನಾಗೇ ಮೂಡಿ ಶಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಯೆಂದು
 ನುಡಿವುದದೇ ಆನಂದವು’

ನ. ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್
 ಜನ್ಮ-600040
 ನವೆಂಬರ್ 30,1982
 (ಮೂಲ ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಮುನ್ಮುಡಿಯ ಅನುವಾದ)

ಅನುವಾದಕರ ಮಾತು

ವಂಹಾಕವಿ ಭಾರತಿಯಾರ್ (1882– 1921) ಎಂತಲೇ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಾರತಿಯಾರ್ ತಮಿಳನ ಹೆಸರಾಂತಕವಿ. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವಿರಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಅನೇಕ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿಡ್ಡಿದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಬಂಗಾಳಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯಾದ ತಮಿಳನ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧ ಸ್ವೀಕ್ಷಿತಿ, ಅಭಿಮಾನ ಇವರಿಗಿತ್ತು. ಕಣ್ಣನೊಪಾಟ್, ಪಾಂಚಾಲಿ ಶಬ್ದತಮ್, ಕುಯಿಲೊಪಾಟ್ ಮೊದಲಾದ ಕಾವ್ಯಗಳು ಜನಮನ್ವಣಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಯಿಲೊಪಾಟ್ನು ಅನೇಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಕರು “ತಮಿಳು ತಾಯಿಗೆ ಆಭರಣದಂತಿದೆ” ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತಹ ಮಹತ್ವಮಾಣವಾದ ನೀಳ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿ ಅದರೂಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಉತ್ತಮ ಗುಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದೇ ‘ಕುಯಿಲೊಪಾಟ್-ಒರು ಮದಿಪ್ಪಿಡು (ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಬಂದು ಮೌಲ್ಯ ನಿಣಾಯ) ಎಂಬ ಈ ಕೃತಿಯ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ ವಾಗಿದೆ. ಪೆ. ನ. ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಅವರು ಭಾರತಿಯಾರ್ ಕವಿಯ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ 1982ರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಮರ್ಶಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದರು. ಅದು ಈಗ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಓದುಗರ ಕ್ಷೇತ್ರಲ್ಲಿ ತಲುಪುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತಿಯಾರ್ ಕುಯಿಲೊಪಾಟ್ (ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು) ಎಂಬ ನೀಳ ಕಥನ ಕಾವ್ಯದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾದ ನೇಲಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ

ಪರಿಶೋಧಿಸುವ ಈ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿ, ನ. ಸುಖ್ಯಾರ್ಥಿಯಾರ್ ಅವರು ಕಾವ್ಯಪೂರ್ವಾಂದನ್ನು ಮನರವಲೋಕನ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಸೂಕ್ತ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯದ ಒಳಗಿರುವ ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಗಂ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಒಡಲೋಳಿಗಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿ ತೆಗೆದು ಒದುಗರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ 'ಕುಯಿಲ್-ಪಾಟ್' ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರಚನೆಯಾದರೂ ಅದು ವೇದಾಂತದ ಸಾರಪೂರ್ವಾಂದನ್ನು ಆಂತರ್ಜಾಲಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಸುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸುಖ್ಯಾರ್ಥಿಯಾರ್ ಅವರು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಗಿಲೆ ಎಂಬುದು ಜೀವಾತ್ಮವಾಗಿ, ಹೋತಿ ಮತ್ತು ಎತ್ತಗೆಳು ಮಾಯೆಯ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿ, ಕೃತಿ ಅರಿವಿನ ಪ್ರತಿಕವಾಗಿ ಸಂಕೇತಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ವೇದಾಂತದನ್ಯಯ ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ ಬೇರೆಯಲ್ಲ, ಅವೆರಡನ್ನೂ ಬೇರೆಯೆಂದು ಹೋರಿಸುವುದು ಮಾಯೆಯ ಕಾರ್ಯ. ಈ ಮಾಯೆ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ಕರ್ಮಯೋಗಗಳಿಂದ ನೀಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಹೋಗಿಲೆ ಜೀವಾತ್ಮನ ಸಂಕೇತವೆಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊನೆಗೆ ಹೋಗಿಲೆಯು ಕವಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಆತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುವ ಅಂಶವನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕವಿತೆಯೋಂದರ ಆತ್ಮವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಈ ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನವು ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಯಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಸಂಗಂನ ಹಾಡುಗಳು, ಸಿಲಪ್ಪದಿಕಾರಂ, ತೋಲಾಗಾಟ್ಟಿಯಂ ಹೇಳುವ ವಿಧಾನಿಯಮಗಳು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಾರಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಕುಯಿಲ್-ಪಾಟ್‌ವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಅವಲೋಕನವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಕೃತಿಯೋಂದನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಒದುಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೇರವು ನೀಡಿ, ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಎನ್.ಎಸ್.ಆರ್ 100 ಎಡುಕೆಷನಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನವರಿಗೂ, ಈ ಅನುವಾದದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಡಾ. ಆರ್. ರೇಖಾ ಮತ್ತು ನನ್ನ ತಾಯಿ ಕಮಲಮೈನಿಗೂ, ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಹೇಳಿ, ಎನ್.ಕಾಲೋನ್‌ಸ್‌ರವರಿಗೂ

ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕೂಲಪತಿಗಳಾದ ಮೇಲ್ಕೂ. ತುಮ್ಮುಲ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರಿಗೂ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಎ.ಕೆ. ವೇಳಿಗೂಡೆಪಾಲ ರೆಡ್ಡಿ ಅವರಿಗೂ, ನಮ್ಮ ವಿಭಾಗದ ಹಿರಿಯ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಮೇಲ್ಕೂ, ಕೆ. ಶಾರದ ಅವರಿಗೂ, ನನ್ನ ಸಹೋರೆಯಾದ ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ ಅವರಿಗೂ ಹೃತ್ಯೋವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಸದಾ ನೆನಗೆ ನೆರಳಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವ ನನ್ನ ಮಗಳು ಮಾನಸಿ ಮತ್ತು ನನ್ನವರಾದ ಕೆ. ಮುರಳಿಗೂ ನನ್ನ ನಮನಗಳು. ಈ ಮಸ್ತಕದ ಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ವಿಭಾಗದ ಡಾ.ಟಿ. ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಡಾ. ಜಯಲಲಿತಾ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ,
ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕುಪ್ಪಂ -517426
ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ

ಪರಿವಿಡಿ

ಶೀರ್ಷಿಕೆ	iii
ಮುನ್ಮುಕ್ತಿ	vii
ಅನುವಾದಕರ ನುಡಿ	x
ಅಧ್ಯಾಯಗಳು:	
1. ಹಾಡಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ	1
2. ಹೋಗಿಲೆಯ ಪ್ರೇಮಕಥೆ	5
3. ಹೋಗಿಲೆಯ ಮಾರ್ವಜನ್ಮದ ಇತಿಹಾಸ	15
4. ಪ್ರೇಮವೋ ಪ್ರೇಮ	23
5. ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೊಬಗು	41
6. ಹಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಸಂಗೀತಾಕಷಣೆ	50
7. ಹಾಡಿನ ಒಳಾಧ್ಯ	58
8. ಹೋಗಿಲೆ ಹಾಡು : ಒಂದು ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯ	75

ಅಧ್ಯಾಯ – ೧

ಹಾಡಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ತಮಿಜುನಾಡಿನ ಪುದುಚೇರಿ ನಗರದ ಪಟ್ಟಿಮು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾವಿನ ತೋಟಪೋಂದು ಭಾರತೀಯಾರ್ಥ ಗೆಳೆಯನಾದ ಕೃಷ್ಣಸಾಮಿಶೆಟ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಭಾರತೀಯಾರ್ಥ ಆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೋದ ದಿನ ಆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬೇಡರು ಬಾರದ ಹಬ್ಬದ ದಿನ. ಅಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕೋಗಿಲೆಯೋಂದು ಮಾಮರದ ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಗಂಡು ಕೋಗಿಲೆಗಳಲ್ಲವೂ ಆ ಹಾಡನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಮೈ ಮಳಕಿತಗೊಂಡು, ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀತಿಯ ಜ್ಞಾಲೆ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತೋಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದ್ಯೇನಂದಿನ ತ್ರೀಯಿಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಪರವಶವಾಗಿ ಆ ಇನಿದಾದ ಗಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆ ಹೆಣ್ಣು ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡುವ ಇನಿದಾದ ಗಾನ ಆಕಾಶದ ಯಾಕಣಿಯೇ ಕೋಗಿಲೆಯ ರೂಪ ತಾಳಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲೆತು ಹರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಕವಿ,

“ಮೂರ್ವದ ಕವಿತಾವೇಶ ಮೂರ್ಖ ಅಚೇತನವಾಗಿ

ಹಚ್ಚ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳಿಗೆ ತೋರುವುದಂತೆ

ಸುದೀರ್ಘ ಕನಸಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಿ”

ಎನ್ನುವಂತೆ, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕನ್ನೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಇಂಪಾದ ಗಾನದಲ್ಲಿ ಮೈ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀತಿಯ ನಶಯಲ್ಲಿ ಮುಳಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ:

‘ಮನುಜ ರೂಪವ ಕಳೆದು ಕೋಗಿಲೆಯ ರೂಪ ಬಾರದೋ?
ಇನ್ನೆಂದೂ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಕೋಗಿಲೆಯನಗಲದೆ
ಪ್ರೀತಿಸಿ ಕೂಡಿ ಅನಂದದಿಂದ ನಲಿಮು ಜೀವಿಸಲೇ?
ನಾದದುರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನಸಿರ ಶ್ವಜಿಸಲೇ?’^{೨೨}

ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಇನಿದನಿ ಇವರ ಕವಿಯಲ್ಲಿ
ಬೀಳುವಾಗ ಕವಿಯ ಪ್ರೇಮದ ಜ್ಞಾಲೆ ಗಾಳಿ ತುಂಬಿದ ಕೋಳವೆಯಲ್ಲಿರುವ
ಪಾದರಸವು ಏರುವಂತೆ ಏರುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕವಿತೆಯ
ಭಾವಾವೇಶವೂ ಏರುತ್ತದೆ. ಅಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದ ಕೋಗಿಲೆಯ ಇಂಪಾದ
ಗಾನವನ್ನು ದೇವತೆಗಳೂ ಕೇಳಿರಲಾರಂ.

‘ಅಂದು ನಾ ಕೇಳಿದ ಗಾನವ ಅಮರರು ಕೇಳಿರಬಲ್ಲರೇ?’^{೨೩}

ಎಂಬ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತಿಯಾರೂ ಆ ಗಾನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು
ಎವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡುವುದು ಹೇಗೆ?

‘ಕುಹು,ಕುಹು. ಕುಹು. ಕುಹೂ’ ಎಂಬ ಈ ಗಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದ
ಕವಿಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನ ಒಟ್ಟು ಸಾರ ಹೊಳೆದುಬಿಡುತ್ತದೆ.

‘ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೇಮ
ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿರೆ, ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿರೆ
ಸಾವೇ, ಸಾವೇ, ಸಾವೇ’

ಎಂತಲೂ,

ಕರುಣೆಯೋ, ಅಧ್ವರ ಕಾಂತಿಯೋ;
ಕಾಂತಿ ಕುಂದಿದರೆ, ಕಾಂತಿ ಕುಂದಿದರೆ
ಇರುಳೇ, ಇರುಳೇ, ಇರುಳೇ.

ಹೀಗೆ, ಕವಿತೆ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ (ನ.ಸುಬ್ಬರೆಡ್ಡಿಯಾರ್) ಅತ್ಯೇಯರಾದ ಮೂರು ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ (ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಸೆಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜ್, ತಿರುಬ್ಳಾಜಿ) ಅವರು ಕುಹು, ಕುಹು ಎಂದು ಕೋಗಿಲೆ ಕೂಗುವಂತೆ ಕೂಗುವುದನ್ನು, ಅದರ ನಂತರ ಬರುವ,

ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೇಮ
ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿರೆ, ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿರೆ
ಸಾವೇ, ಸಾವೇ, ಸಾವೇ,

ಎಂಬ ಮೇಲೆ ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಪದ್ಯದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಇದರ ನಂತರ ಬರುವ ಒಂಬತ್ತು ಹಾಡಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ‘ಕುಹು ಕುಹು ಕುಹು’ ಎಂಬ ದ್ವಿನಿಯು ಬರುವ ಹಾಗೆ, ಕೋಗಿಲೆಯು ಕೂಗುವ ಹಾಗೆ ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಇಂಪಾದ ದನಿಯಿಂದ ಹಾಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುವುದನ್ನು, ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾತಃ ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸಿದ್ದೇನೆ.೪ ಈ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಕವಿ ತಮ್ಮ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ‘ಕುಹು, ಕುಹು, ಕುಹು, ಕುಹು’ ಎಂಬ ಹಾಡೇ ಕವಿಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಮದುಗಟ್ಟಿ, ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅರಳಿ, ‘ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು’ ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ‘ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು’ ಎಂಬ ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಓದಿ ಆನಂದಿಸಬೇಕು.

ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ – ಪ್ರೇಮ
ಧಾರೆಯಾಗಿ ಚಿಮ್ಮೆ ಹರಿಯುವುದಯ್ಯಾ!
ನಿಶ್ಚಲನಾದೆನಯ್ಯಾ – ನಶೇ
ತಲೆಗೇರಿತಯ್ಯಾ೯

ಎಂದು ಅನಕ್ಕರಸ್ಥನಾದ ಹಳ್ಳಿಯವನೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯಾರ್ಥ ಹಾಡನ್ನು ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದರಿಂದ ತನಗಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಲೇಶ್ವಿಸುವುದು. ಆಗಲೇ ಕವಿತೆಯ ಅನುಭವವು ಎಂತಹದ್ದು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಕುಯಿಲೋಪಾಟ್ಟಿ- 1, ಸಾಲು (22-24)
2. ಅದೇ, ಸಾಲು (27-30)
3. ಅದೇ, ಸಾಲು 32.
4. ಕುಯಿಲೋಪಾಟ್ಟಿ 2.
5. 1934-39ರಲ್ಲಿ ನ. ಸುಬುರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಅವರು ತಿರುಗ್ಗಿ ಸೆಂಟ್ ಜೋಸೆಫ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆದವರು.
6. ಕವಿಮಹಿ: ಮಲರುಮ್ ಮಾಲ್ಯೆಯುಮ್-ಭಾರತಿಯುಮ್ ಪಟ್ಟಿಕಾಟ್ಟಿನುಮ್-17

ಅಧ್ಯಾಯ- 2

ಕೋಗಿಲೆಯ ಪ್ರೇಮ ಕಥೆ

ಕೋಗಿಲೆಯ ಮೋಹನ ರಾಗ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಶಾಂತಿ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹಲವು ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಎತ್ತೆತ್ತೆಲೋ ಹಾರಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಖಿದು:ಖಗಳ ಭಾವನೆಗಳು ಮಿಳಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರದ ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೋಗಿಲೆಯೊಂದು ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಶೋಕದಲ್ಲಿ ಬಾಡುವುದನ್ನು ಕವಿಯು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ತಕ್ಷಣ ಅದು ಇದ್ದ ಮರದಡಿಗೆ ಹೋಗಿ,

“ಇ ಕೋಗಿಲೆಯೇ! ಸಿರಿಯೇ! ಮಹಡಾನಂದದ ಗಾಯಕಿಯೇ
ಏಳುಲೋಕಕೂ ಅನಂದದ ಅನಲವನ್ನು ಪರಸರಿಸುವ ನಿಮೂಳಿಯೇ
ನಿನಗೊಡಿದ ವೇದನೆ ಏನು? ನುಡಿವೆಯಾ?”¹

ಎಂದು ಆ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯುಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮಾಯದ ಕೋಗಿಲೆಯು ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಮಾಯದ ನುಡಿಯೊಂದ ನುಡಿಯುತ್ತದೆ.

‘ಪ್ರೇಮವನು ಬಯಸಿ ಕೂಗುತ್ತಿಹೆ, ಇಲ್ಲವಾದೆಡಿ
ಸಾವನ್ನು ಬಯಸಿ ತಪಿಸುತ್ತಿಹೆ’

ಎಂದು ವಾನುಂಡಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮವು ದೊರೆಯಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಮತ್ತೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಗಾನಕೋಗಿಲೆಯೂ ವೇದನೆಯೂ, ನಾಜಿಕೆಯೂ ಬೆರೆತ ದನಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲೊಡಗುತ್ತದೆ.

‘ಉತ್ತಮ ಕುಲದವರೇ, ಸತ್ಯವನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನೆಂದು ಹೆಣ್ಣಿಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ಮರುಗಿ ನನ್ನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನನ್ನ ಮಾರ್ವಜನ್ಯದ ಕರ್ಮಫಲವೋ ಏನೋ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪ, ಜಾಳನ ಕುಗಿ ಮಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಹಂಟಿರುವೆ. ಆದರೂ ದೇವರ ಕರುಣೆಯಿಂದಲೋ, ದೈವದ ಶಾಪದಿಂದಲೋ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರಿಯುವ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದಿರುವೆ. ಮಾನವರ ಮನದ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ನನಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ.

‘ಹಾಡಿನ ಹಕ್ಕಿಯ ಕಲರವದ ದನಿಯಲ್ಲಿ
ಗಾಲಿ ಮರಗಳ ನಡುವೆ ತೋರುವ ದಸಿಗಳಲ್ಲಿ

...
ವತ್ತು-ಲಾಕಾರದಿ ನಿಂತ ಹೆಂಗಳಿಯರ ಕಂಕಣದ ಕೃಗಳು ದನಿಗೈಯುತ್ತಿರೆ
ಚಪ್ಪಾಳಿ ತಟ್ಟಿ ದನಿಗೈವ ಗುಂಟಿನ ಅಮೃತ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ

...
ನಾಡಿನಲ್ಲೂ, ಕಾಡಿನಲ್ಲೂ ದಿನಪೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವ
ಹಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮನಸೂರೆಗೊಂಡ ಪಾಪಿ ನಾನು
ನಾಲಿಗೆಯು ನುಡಿಯಲು ಅಂಜುವ ನುಡಿಗಳನು
ಪಾಪಿ ಮನವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ ಏಹೋ?’

ಎಂದು ನುಡಿವ ಕೋಗಿಲೆ ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತದೆ. ‘ನನ್ನ ಮನದ ದುಗುಡವ ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲಿರಿ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿರಿ, ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಶ್ರೀತಿಯನ್ನು ಬಯಸಿ ಕೊಗುತ್ತಿರುವೆ, ಅದು ಇಲ್ಲವಾದಡ ಸಾವನ್ನು ಬಯಸಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿರುವೆ’ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ, ಕೇಳುತ್ತಾ ಕವಿಗೆ ಶ್ರೀತಿಯ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ಮಟ್ಟ ಕೋಗಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀತಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮನದಲ್ಲಿ ಆ ಮಟ್ಟ ಕೋಗಿಲೆಯ ಮಾತು ಬೇರೂರಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ‘ಪ್ರೇಮಪೋ ಪ್ರೇಮ, ಇನ್ನಿಂದು ದೂರಕದೆಂದರೆ, ಸಾಪೋ

ಸಾವು' ಎಂಬ ಪಲ್ಲವಿ. ಕವಿಯ ಹೃದಯದ ವೀಣೆಯ ತಂತುವಿನಂತೆ ಮುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು ದಿಗ್ಭಾಂತರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಾನನದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಗಳಿಗಳು, ಸುತ್ತಲೂ ನೆರೆದು ದನಿಗ್ಯಾಯುತ್ತವೆ. ಕಂದು ಕೋಗಿಲೆಯೂ ನಿಟ್ಟಿರಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಮಾತಿಗಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.

“ಲನ್ನತ ಕುಲದವರೇ, ಪ್ರೇಮದ ಹಾದಿ ಕಾಡು-ಮೇಡು ಎಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವುದ ಕೇಳಿರುವೆ. ದುಃಖಿದ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾವೆಯ ಹಾಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದೀರಿ, ನನ್ನ ವೇದನೆ ಎಲ್ಲಾ ನೀಗುವಂತೆ ನಿಮ್ಮಾಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ನಾನು ಪಡೆವ ಆನಂದಕ್ಕೂ ತಡೆಯಾಯಿತೇ. ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮತ್ತೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟವಲ್ಲಾ. ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ನೀವಿಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಾತ ನೀವು ಮರೆಯಬಾರದು.. ಈಗ ನನ್ನ ಜಿಂತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಿರಿ. ಮತ್ತೆ ನೀವು ಬರುವಿರಾದರೆ ಉಸಿರ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದಿರುವೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು ನನಗೆ ಹತ್ತು ಯುಗಗಳಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವುದು ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ”. ಹೀಗೆ ಆ ಪುಟ್ಟ ಕೋಗಿಲೆಯು ಅಪಾರ ವೇದನೆಯಿಂದ ಕವಿಯನ್ನು ಬೀಳಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೇಮದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಸಂಧಿಸುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ‘ಸೂಚಿತ ಸ್ಥಳ’ (ಕುಟುಂಬಿಡವೂ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಗಲು ಸೂಚಿತ ಸ್ಥಳ, ಇರುಳು ಸೂಚಿತ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಲ್ಲಿವೆ.

“ಸೂಚಿತ ಸ್ಥಳವೆಂಬುದು ಇರುಳಲು ಹಗಲಲು
ಅವರರಿತ ಎಡೆ ಎಂಬರು” (ತೊಲ್ಳಾ- ಕಳವಿಯಲ್ಲಾ 40)³

ಕದ್ದು ಕೂಡಿದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಸಂಧಿಸಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಾಯಕಿಯೇ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪರಂಪರೆ. ಕಾಮಕೂಟವು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಬೇಕಾದರಿಂದ ನಾಯಕಿಯೇ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ತೊಲ್ಳಾಗಾಟ್ಟಿಯರ್.

ಅವನಿಷ್ಠೀಯ ಏರುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲದ ಕಾರಣ
ಸೂಜಿತ ಸ್ಥಳವನು ನಾಯಕಿಯೇ ಸೂಜಿಸುವಳು
ತಾನು ಸಂಧಿಸುವ ಸ್ಥಳ ಅವಳಿಗೆ ತಪ್ಪಿದಾಗಿರಬೇಕು”

ಎಂಬ ಸೂತ್ರದಿಂದ ಇದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದ ಇಂಘಂಪೂರಣ್ಣ “ನಾಯಕ ಸಹಜವಾಗಿ ಕೂಡಿದ ನಂತರ ಅವನ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮರೆವುದು ನಾಯಕಿಗೆ ಧರ್ಮವಲ್ಲದ ಕಾರಣ. ಸಂಧಿಸಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ದೇ ಮಾಡುವುದು ನಾಯಕಿಯ ಕೆಲಸ” ಎಂದು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕವಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ ಅದೇ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಂಧಿಸುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇದೇ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕಳವಿನ ಕೂಟ ಮಾನಸಿಕ ಕೂಟವೇ ಎಂಬ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯೂ ಉಂಟು. “.. .. ಅವರು ದೃಷ್ಟಿಕವಾಗಿ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ, ಇಬ್ಬರ ಕಾಮನೆಗಳು ತಮ್ಮೊಡನೆ ತಾವು ಕೂಡಿದವು ಎಂದು.. ಹೀಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕೂಡುವುದೂ ಕೂಡಾ ಕೂಟವೇ ಇದು ಬೇರೊಬ್ಬರು ಅರಿಯಲು ತುಂಬಾ ದಿನಗಳು ಕೂಡಲಾಗದು ಎಂದು ಅಗಲಲಾಗದೆ ಅಗಲವುದು: ಆ ಅಗಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುವುದು ದೃಷ್ಟಿಕ ಕೂಡುವಿಕೆಗೆ ಹೇಳುವ ಎಲ್ಲವೂ ಅನ್ನಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಕ ಕೂಡುವಿಕೆ ಉಂಟಾಗುವುದು ಎಂಬರು. (ಕಳವಿಯಲ್ಲ-2) ಎಂಬ ಕಳವಿಯಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರನ ವಿವರಣೆ ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಗೂ ಕವಿಗೂ ಮದ್ದೆ ವಿವರದುವುದು ಮಾನಸಿಕ ಕೂಟವೇ ಎಂಬುದು ಚಿಂತನಾಹರವಾದುದು.

ಶ್ರೀತಿಯ ಭಾವನೆಗೆ ಒಳಗಾದ ನಾಯಕನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗಂನ ಅಗಂ ಹಾಡುಗಳು ವಿವರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿರುಕ್ಕುರಳ್ಳ “ತಗ್ಗೆಯಣಂಗುರುತ್ತಲ್ಲ” (ವಿವಾಹಮಾರ್ಗ ಪ್ರೇಮ) ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ‘ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೋಜಿನಾಟವನಾಡಲು ಬಯಸಿ ಬಂದವನು, ಅಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ನಿಂತವೆಳನ್ನು ನೋಡಿದ ನಾಯಕ,

ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯ ತನ್ನನ್ನು ವೇದನೆಗೀಡು ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದು' ಎಂದು ತಿರುಕ್ಕೂರಳ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರೆದ ಪರಿಮೇಲಳಗರ್ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಿರುವಜ್ಞಾವರ್ "ನೋಡಿದಳು ನೋಟಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಆ ನೋಟವು ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಲು ದೇವತೆಯು ತಾನೇ ಪಡೆಯೋಡನೆ ಬಂದತ್ತಿತ್ತು" (ತಿರುಕ್ಕೂರಳ್-1082) ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸನ್ನವೇಶವನ್ನು ತೊಲ್ಗಾಪ್ಪಿಯರ್ ಕೂಡಾ 'ವಿಕಮುಖ ತ್ರೀತಿ, ಸದಾ ನೆನೆಯುವುದು, ಮರಯುವುದು, ಭೂಮೆಗೊಳಗಾಗುವುದು' ಎಂಬ ಪದಗಳಿಂದ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಕಳವಿಯಲ್-9) ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರನಾದ ಇಳಂಪೂರಣರ್ 'ಇದು ನಾಯಕ ಮತ್ತು ನಾಯಕ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವ ಮನಸ್ಥಿತಿ' ಎಂದು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.⁸ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು ಎಂಬ ನೀಳವನವು ಈ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಕವಿ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಗಿಲೆಯು ಇನಿದನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕವಿಗೆ ತಾನು ಕಂಡ ದೃಶ್ಯ ಕನಸೋ? ನನಸೋ? ಎಂದು ಕೊಡಾ ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಯೋಚಿಸುವ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಕವಿ ಕೆಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಪ್ರೇತಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡವರಂತೆ ಕೊನ್ನಿಂದ, ಮುಖಿದಲ್ಲಿ ಆನಂದದ ಪರವಶತೆ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ಮನ್ಯಧನ ಬಾಣದ ಮೊನೆಗಳು ಮನದಾಳಕ್ಕೆ ನಾಟಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ತ್ರೀತಿಯ ಮುಚ್ಚನಲ್ಲಿ, ಕಾಳಿವ ರೆಂಬೆ-ಕೊಂಬೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೋಗಿಲೆಯಾಗಿ ಕೋತ್ಯಾನುಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

"ನೋಡುವುದೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನೇ ಹೋಲುವುದು" (ಕಳ-9)⁹

ಎಂದು ತ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವರನ್ನು ಕುರಿತು ತೊಲ್ಗಾಪ್ಪಿಯರ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸ್ಥಿತಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕವಿಗೂ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭೂಮಾಸ್ಥಿತಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸೀತೆಯನ್ನು ಸದಾಕಾಲ ನೆನೆಯುವುದರಿಂದಲೇ ರಾಖಣನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಅವಳ ಆಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿದಂತೆ ಭೂಮಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶಾಪಣವಿಯು ರಾಮನನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ನೆನೆಯುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಿಂದೆಯೂ ಅವನ ರೂಪವನ್ನೇ ಕಂಡೆದ್ದನ್ನೂ ಶಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. (ಕಂಬರಾಮಾಯಣ-148-149)¹⁰

ಕೋಗಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆಯುವುದೂ ಸಹಾ ಒಂದು ಯುಗದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

“ದಿನವೈಂದ ದೂಡಲು ನಾ ಪಟ್ಟ ಪಾಡನಿತೋ,
ತಾಳ ಬೀಳುವುದೋ? ಪೆಟ್ಟ ಬೀಳುವುದೋ? ಅರಿವವರು ಯಾರು?!”

(ತಾಳವು ಕೆವಿಗೆ ಇಂಪಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ತಾಳಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಏಟು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.) ಎಂದು ಕವಿ ತಮ್ಮ ಮನೋಸ್ಥಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೇಗೋ ಒಂದು ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಕೋಗಿಲೆಯ ನೋಡಲು ‘ಸೂತ್ರದ ನೆರವಿನಿಂದಾಡುವ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ’ ಕಾಲುಗಳ ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಪಾರವಾದ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಫಟನೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಸಣ್ಣ ಕೋಗಿಲೆ ಗಂಡು ಕೋತಿಯೋಂದಿಗೆ ಪ್ರೇಮದ ನಾಟಕಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಕವಿಗೆ ಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗೇರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು, ಕೋತಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಕೋಗಿಲೆ ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ‘ವಾನರ ನುಡಿಯಿಂದ ಕೋಗಿಲೆ ಮಾತಾಡುವುದನ್ನು ಯಾವುದೋ ಸಾಮಧ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನೀಂಚ ಸಣ್ಣ ಕೋಗಿಲೆಯ ಬಂಕಿ ಕಾರುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ‘ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೇಮ.....’ ಎಂದು ಆಸೆಯುಕ್ಕೆ ಅಮೃತ ಒಸರುವಂತೆ ಹಾಡುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕೋತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಸಹಾ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕವಿಯ ಕೋಪವು ಮತ್ತಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚಿಗುತ್ತದೆ. ತಕ್ಷಣ ಅದರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕೈತೆತ್ತಿಯನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೋತಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಮುಖಿ ಸಿಂಡರಿಸುತ್ತಾ, ಜಿಗಿದು ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. “ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಆ ಮಾಯಾ ಕೋಗಿಲೆಯೂ” ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ತೋಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ದನಿಗೈಯುತ್ತವೆ. ಕವಿ ಏನೂ ಮಾಡಲು ತೋಟದೆ,

ತಟಪ್ಪಾಡುತ್ತಾ ನಡೆಯಲಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಹುಡುಕಿದರೂ ‘ಆ ಪುಟ್ಟ ಶಿಶಾಚಿ ಕೋಗಿಲೆ’ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಗಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾನ ನಡುವೆ ಸೋಗಸಾದ ಸೂರ್ಯನು
ಮೌನವಾದ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.¹²

ದೇಹ ದಣಿದು, ಮನಸೋತು, ನಿದ್ರಾಹೀನ ಕೆಲ್ಲಾಗಳು, ದಣಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ‘ತಾನು ಹೋಗುವ ದಾರಿಕಾಣದ ಮನಸ್ಸು ತವಕಿಸುತ್ತಾ’ ತಮ್ಮ ಮನಸೆಯನ್ನು ತಲುಪಿ, ನಿಭಾವಪುಕರಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ.

ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದೂಡನೆ, ‘ಕಾಲೆರಡು ಹಿಂದಿನಂತೆ’ ತೋಟಕ್ಕೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ತಮಗೇ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ‘ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗುಂಪು’ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ತೋಟದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾರುವೋಂದರ ಕಿರು ರೆಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಕೋಗಿಲೆಯ ತನ್ನ ದೀರ್ಘವಾದ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು, ಕೆಳಗೆ ನಿಂತ ಮುದಿ ಎತ್ತೊಂದು ತೀವ್ರ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕುತೊಹಲದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕುಪಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಗ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಳಮಳಗೊಂಡು, ಮನದೊಳಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕಾರುತ್ತಾರೆ, ಕೊರಗುತ್ತಾರೆ. ದೇಹವು ಬೆವರುತ್ತದೆ. ಆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಬೀಸಬೇಕೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ‘ಈ ಸುಳ್ಳನ ಹಕ್ಕೆ ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಂತರ ಕೊಲ್ಲುವುದೇ ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರ’ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನಂತೆ ಬಜ್ಜಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಗಿಲೆಯು ‘ಮೋಹದ ಹಳೆಯ ಕಭೆಯನ್ನು ಹೊನ್ನಿನ ಧ್ವನಿಯಿಂದ, ಹೊಸ ಮಿಂಚಿನಂತಹ ಮಾತುಗಳಿಂದ’ ಹೇಳಿ ‘ಎಂದಿನಂತೆ ತನ್ನ ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಸುಳ್ಳನ ಹಾಡನ್ನು ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆನಂದವು ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ “ಪ್ರೇಮಪೋ ಪ್ರೇಮ.....” ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು ಕೋಗಿಲೆಯ ಇಂಪಾದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮುಖುಗಿ ಮೃಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಬುದ್ಧಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕತ್ತಿಯು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಹೊದಲೇ ಎತ್ತು ಓಡಿಹೋಗಿ

ಅವಿತುಕೊಂಡಿತು. ಬಣ್ಣಾದ ಕೋಗಿಲೆಯ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮನಃ ತೋಟದೊಳಗೆ ಬಂದು ದನಿಗೈಯತ್ತೊಡಗಿದವು.

“ನಾಚಿಕೆಯಲ್ಲದ ಪ್ರೇಮಿಸಿದೆ ನಾನು ಪುಟ್ಟ ಕೋಗಿಲೆಯನು ವ್ಯಾಧರ್ದಿ ಅರಷಿ ಮನೆಯ ತಲುಪಿದೆ”¹³

ಎಂದು, ಅಂದು ನಡೆದ ಫೆಟನೆಯನ್ನು ನೆನೆದು ಮನದೊಳಗೆ ಮರುಗುತ್ತಾರೆ.

ನೆನೆ ನೆನೆದು ನೋಡಿದೆ ಹೊಳೆಯಲ್ಲವೇನು
ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಗಾನ ಕೋಗಿಲೆ ಎನಗೆ
ಪ್ರೇಮ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಮನ ಕರಗಿಸಿತು
ಮುಗ್ಧನಂತೆ ವ್ಯಾಮೋಹವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡೆ
ರಮ್ಮಕಥೆಯ ನಡುವೆ ತಡೆಯುಂಟಾಗಿ
ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲಾ ನುಸುಳಿ ಬಂದ ಅಳ್ಟರಿಯನು,
ಎನೂ ತೋಟದ ನನ್ನ ಮನದಲಿ ಕಾಮದ ಅನಲವು
ಭಗ್ಗಿಂದು ಹೊತ್ತಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ವಿಸ್ತೃಯನಾದುದನು,
ಕುಂಟ ಕೋತಿ, ಅಲೆವ ಎತ್ತು ಬಂದೆನಗೆ
ಸಂಪೂರ್ಣ ವೃರಿಗಳಾಗಿ ನೀಡಿದ ಹಿಂಸೆಯನೂ,
ಇಟ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಬಯಕೆ ತೀರದೆ
ಹುಡ್ಡನಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ವೇದನೆಯನು,
ನೆನೆ ನೆನೆದು ನೋಡಿದೆನು ಎನೂ ಹೊಳೆಯಲ್ಲ.
ಕಣ್ಣರಡೂ ಮುಟ್ಟಿ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಗೆ ಜಾರಿದೆನು ¹⁴

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನವೇ “ಅಗಾಧ ಪ್ರೀತಿಯ ತೋರಿಸಿ ಮರುಳುಗೊಳಿಸಿ, ವಂಚಿಸಿದ, ಸುಳಿನ ಕೋಗಿಲೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಬರಲು ಹೇಳಿದ ದಿನ”. ಇಂದು “ಮೋಸದ ಕೋಗಿಲೆ.....ತೋರಿದ ನಮ್ಮತೆಯನ್ನು, ಮತ್ತೆ ನೆನೆದು ಅಲ್ಲಿ” ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನಸ್ಸು ತೋಟದೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯವುದು; ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಆ ಕಪ್ಪು ಕೋಗಿಲೆ ಬಂದು ದಾರಿ ತೋರಿಸಿ

ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು ಅದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಮಾವಿನ ತೋಟಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಂತಿ ಕಿರಣವ ಸೂಸುವ ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ
ಸಣ್ಣ ಕಪ್ಪು ಕೋಗಿಲೆ ಜಂಭದಲಿ ಕುಳಿತು
ಹೊನ್ನ ಕೊಳಲಿನ ಹೊಸದಾದ ನಾದದಲ್ಲಿ
ಹಳೆಯ ಸುಳ್ಳಿನ ಪ್ರೇಮದ ಹಾಡನ್ನ ಮತ್ತೆ ಹಾಡುತ್ತಿರುವುದ

ಕಂಡೆ; ಪುಗ್ಗಿಹೋದೆ: ಎದುರು ನಿಂತು

‘ನೀಚ ಕೋಗಿಲೆಯೇ, ಅಗಾಧ ಅಸತ್ಯವೇ

ಪ್ರೀತಿಯ ಕೋತಿಯನು, ಪ್ರೇಮದ ಎತ್ತನು
ನೆನೆದು ನೀ ಹಾಡುವ ಇಂಪಾದ ಸುಳ್ಳಿನ ಹಾಡನ್ನ
ನನಗೆ ಕೇಳಿಸಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆ ತಂದಂತಿರುವೆ.’¹⁵

ಎಂದು ಉಕ್ಕುವ ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ನಂತರ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಆ ಸಣ್ಣ ಕೋಗಿಲೆಯು ತಾನು ನಗು ಮುವಿದ ಕೋತಿಯೊಡನೆ ಹಾಗೂ ಭಾರ ಹೊರುವ ಎತ್ತಿನೊಡನೆ ‘ಪ್ರೇಮ ನಾಟಕವಾಡಿದುದು’ ತನ್ನ ತಪ್ಪಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅದು ವಿಧಿಯಾಟವೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಅಗಸ್ತೀ ಪರ್ವತದಿಂದ ಬಂದ ಖಷಿಯೊಬ್ಬರು ತನಗೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರ್ಖಜನ್ಕದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಕುಯಿಲೋಪಾಟ್ಟಿ : ಕುಯಿಲೀನ್ ಕಾದಲ್ ಕರ್ತೃ ಸಾಲು (8-10)
2. ಅದೇ, ಸಾಲು (13-14)
3. ತೊಲ್ಗಾಟ್ಟಿಯಂ. ಮೊರುಳದಿಕಾರಂ- ಕಳವಿಯಲ್-40
4. ಅದೇ, ಕಳವಿಯಲ್-30
5. ಇರ್ಮೆಯನಾರ್ ಕಳವಿಯಲ್ ಸೂತ್ರ 2ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
6. ಅದಿಕಾರಮ್ 109
7. ತಿರುಕ್ಕೂರಳ್- 1082
8. ತೊಲ್ಗಾಟ್ಟಿಯಂ. ಮೊರುಳದಿಕಾರಂ- ಕಳವಿಯಲ್-9
9. ಅದೇ, 9
10. ಕಂಬರಾಮಾಯಣ- ಅರಣ್ಯ ಮಾರೀಚನ ವರ್ದ್ಯ- 148-149
11. ಕುಯಿಲೋಪಾಟ್ಟಿ : ಕಾದಲೊ ಕಾದಲ್ ಸಾಲು (8-9)
12. ಅದೇ, (1-2)
13. ಅದೇ, ಸಾಲು (107-108)
14. ಅದೇ, ಸಾಲು (109-122)
15. ಅದೇ, ಸಾಲು (28-36)

ಅಧ್ಯಾಯ-೩

ಕೋಗಿಲೆಯ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಇತಿಹಾಸ

ಕೋಗಿಲೆಯು ಕವಿಗೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳತೋಡಿತು.

“ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ಟ್ರೀ ಪರ್ವತದ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶದ ಪಕ್ಷದೊಂದು ತೋಷಿನಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಮರದ ರೆಂಬೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದೆ. ಆಗ ಯಾವಿಯೊಬ್ಬರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರ ಪಾದ ಕೆಮಲಗಳಿಗೆ ಸಾಪ್ತಾಂಗ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಆಶೀರ್ವಾದಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ, ವೇದಾಂತಿಗಳಾದ ಮುನಿವರ್ಯರೇ, ನಾನು ಕೆಳಜಾತಿ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲೇ ಮಣಿಸುವುದು. ಆದರೂ, ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲರ ಭಾಷೆಯು ನನಗೆ ಅಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವರಿಗೆ ಲಭಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ನನಗೂ ಜ್ಞಾನವು ಲಭಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ದಯಿಗ್ರೇಧ ನನಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಕರುಣಿಸಿ”¹ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ.

ಯಾವಿಗಳು ಹೀಗೆ ನುಡಿದರು: “ಕೋಗಿಲೆಯೇ! ಕೇಳಿ. ಜೇರನಾಡಿನ ತೆಂಕಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವತವೊಂದರಲ್ಲಿ ವೀರಮರುಗನ್ ಎಂಬ ಬೇಡರ ಕುಲದ ಮುಖಿಂಡನೊಬ್ಬನಿದ್ದೆ. ಅವನ ಷ್ರೀತಿಯ ಮಗಳಾಗಿ ನೀನು ಜನಿಸಿದೆ. ‘ಸಣ್ಣ ಕೋಗಿಲೆ’ ಎಂಬುದು ನಿನ್ನ ನಾಮಧೇಯ. ಜೇರ-ಜೋಳ-ಪಾಂಡ್ಯ ಎಂಬ ಮೂರರಸರ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಂತಹ ಸುಂದರ ಹೆಣ್ಣು ಬೇರ್ಯಾರು ಇಲ್ಲವೆಂದು, ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಗಳುವ ಹಾಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದು ನಿಂತೆ. ‘ಮಾಡನ್’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ನಿನ್ನ ಮಾವನ ಮಗನೊಬ್ಬ ನಿನ್ನ ರೂಪವ ನೋಡಿ ಮೋಹಗೊಂಡು ಕಾಮನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದನು. ನಿನ್ನನ್ನು

ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದನು. ನಿನ್ನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಒಂಗಾರದ ಹೂವನ್ನು
ಹೊಸ ಜೀನನ್ನು ತಂದು ನಿನಗೆ
ದಿನನಿತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಾ
ನಿನ್ನಯ ಸೆನಪಲ್ಲೀ

ಲೀನನಾಗಿದ್ದನು. ನಿನ್ನೋ ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ಮಟ್ಟಲೀಲ್ಲ. ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹುಟ್ಟನಂತೆ ಪರಿತಪಿಸುವುದ ಕಂಡು ಸಹಿಸಲಾಗದೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕನಿಕರಗೊಂಡು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ.

‘ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಹೆಗ್ಲಿಕೆ ನಾಡೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿತ್ತು. ಜೀನುಮಲೆಯಲ್ಲಿ ‘ಮೊಟ್ಟೆ ಹುಲಿಯನ್’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬೇಟೆಗಾರನೊಬ್ಬ ಇದ್ದನು. ಅವನೋ ಸಿರಿಯಲ್ಲಿ, ವೀರಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು. ನಾಡಿನ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಏರ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಮಗನಾದ ‘ಸೆಟ್ಟೆ ಕುರಂಗನ್’ ಎಂಬುವವನ ಜೊತೆ ನಿನಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ನಾಲ್ಕೆಯು ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಈ ವಿಷಯ ನಿನ್ನ ಮಾವನ ಮಗನಾದ ಮಾಡನ್ನಾನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿಂದ್ರಿಯ ಅವನು ‘ಮನಸೋಂದು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಾನಾ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದನು. ನೀನು, ಅವನ ಮೇಲೆ ಅತಿಯಾದ ಕನಿಕರದಿಂದ, “ಮಾಡಾ, ಉಕ್ಕಿ ಬಂದ ಕೋಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು” ಎನ್ನೋ ನಿಬ್ರಾಂಥದಿಂದಾಗಿ ಕುರಂಗನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾದರೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಾಳಿದರೂ, ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ತಂತ್ರವನ್ನು ಹೂಡಿ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನುಂಟು ವಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ತಾಳಿಯನ್ನು ಮನಃ ಅವರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಂಟು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ತಪ್ಪಲಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ನಂಬು’ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ನೀನು ಹೇಳಿದೆ.

‘ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ, ನೀನು ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿಯರು ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ವನದಲ್ಲಿ ವಿನೋದದಿಂದ ಆಟವಾಡುತ್ತಾ

ಇದ್ದಿರಿ. ಜೇರ ಅರಸನ ಶ್ರೀತಿಯ ಮಗ ಬೇಟೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ನೀವು ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದನು. ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿಯರಿಂದ ದೂರಾಗಿ, ನೀನೊಂದು ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಅಟ್ಟಾಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆತ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದನು. ನಿನ್ನ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿಯರ ಆಟವನ್ನೇ ನೋಡಿದನು. ಅವನ ಕಾಮೇಜ್ಬೆ ಶೀರವನ್ನು ದಾಟಿ ನಿನ್ನನ್ನು ತನ್ನವರ್ಜನನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸೆಪಟ್ಟನು. ನೀನೂ ಅವನ ಮೇಲೆ ಮೋಹಿತಳಾದೆ.

“ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದನು; ನೀವನನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಂತೆ
ಆ ಕ್ಷಣಾದಲ್ಲಿಯೇ ಉಸಿರಾಗಿ ಬೆರೆತುಬಿಟ್ಟರಿ”

ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿಯರು ಅವನನ್ನು ಆಳುವ ಅರಸನಾದ ವೀರರಾಜನ ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿದು ಭಯಗೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವಿತುಕೊಂಡರು. ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ನಿನಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದನು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಶೀರ್ಷವಾದ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮನದೊಳಗೆ ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡು,

“ಸ್ವಾಮಿ! ನಿಮ್ಮ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾರು
ಕನ್ನಾಮಣಿಗಳುಂಟಂತೆ; ಜೆಲುವಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗವರೇ ಶಾಟಿಯಂತೆ;
ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಂತೆ; ಕಲ್ಲು ಕರಗುವಂತೆ ಹಾಡುವರಂತೆ;
ಅಂತಹವರೊಡನೆ ನೀವು ಶ್ರೀತಿಯಂದ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ;
ರಾಜನೇ ಬೇಡುವೆ, ಮಲೆವಾಸಿ ಬೇಡರ ಜಾತಿಯ ಮಗಳು ನಾನು;
ಕೊಲ್ಲುವ ಸಿಂಹವು ಅವಿತಿರುವ ಮೊಲವನ್ನು ಬಯಸುವುದುಂಟೇ?
ವಿಜಯಿಗಳಾದ ಮಹಾರಾಜರು ಬೇಡರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರಾ?
ಪತಿಪ್ರತೆಯಾಗಿ ಬಾಳ ಬಯಸುವೆಪು, ತಾವು ಮಹಾರಾಜರೇ ಆದರೂ;
ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿವೆಂದು ಬೆಲೆವೆಣ್ಣಾಗಿ ಬಾಳುಪುದಿಲ್ಲ;
ನಿಮ್ಮ ಚಿನ್ನದ ಪಾದಗಳಗೆರಗುವೆ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ
ಗೆಳತಿಯರು ನನ್ನನು ಬಿಟ್ಟು ಮೋದರಲ್ಲಾ ಏನು ಮಾಡಲಿ?”³

ಎಂದು ಅಪಾರ ದುಃಖದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಕಣ್ಣ ಸಂಕೀರ್ತದಿಂದ ಅರಿತು, ಪಕ್ಕಕೆ ಬಂದು ಕೆನ್ನೆ ಕೆಂಪಾಗುವಂತೆ ಚುಂಬಿಸಿದನು.

ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಮದುವೆಯಾಗುವೆನೆಂದು ಮಾತನ್ನು ನೀಡಿದನು.

‘ನೀವು ಗಾಂಧರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದಿರಿ. ರಾಜಕುಮಾರನು ಶ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಿನ್ನ ತೊಂಡೆಹಣ್ಣಿನಂತಹ ತುಟಿಯನ್ನು ಚುಂಬಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಕ್ಷಿಕ ಘಟನೆಯೊಂದು ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಪರವಾರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋತ್ತಿನ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ಬಂದಿದ್ದ ನೆಟ್ಟೆ ಕುರಂಗನು, ನೀನು ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕುಶೋಹಲದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದನು. ನೀನು ಜೀರರಾಜನ ಮಗನೊಡನೆ ಸಲ್ಲಾಪದಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕಣಳಿರೆ ಕಂಡನು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ಕೋಪದಿಂದ ತಳಮಳಿಸಿದನು. ನೆಟ್ಟೆ ಕುರಂಗನು ಉಂಟಿಗೆ ಬಂದ ಸುಧಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆ ನೀನು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಅವನು ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ಯಾರೋ ಮಾಡನಿಗೆ ‘ಚಾಡಿ ಹೇಳಿ’ ಬಿಟ್ಟರು. ಅಸೂಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದಾಮಗಾಲನ್ನಿಡುತ್ತಾ, ಸುರಿವ ಬೆವರನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬೆಂಕಿ ಚೆಲ್ಲುವ ಕಣ್ಣಗಳೊಡನೆ ಮಾಡನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಇವನು ಬಂದುದನ್ನು ಕುರಂಗನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಎತ್ತರವಾದ ಮರದಂತೆ ನೆಟ್ಟೆ ಕುರಂಗನ್ನು ನಿಂತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡುವ ವ್ಯವಧಾನ ಮಾಡನ್ನಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ನೀವಿಭ್ರಂಶ,

“ದೇವಸುಖಿದಿ ಮುಳ್ಳಿಗಿ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ ವ್ಯಾದಯಿಗಳೆರಡೂ ಬೆರೆತು ಅಮೃತಾನಂದದಲಿ ಮೃಮರೆತು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಕಣ್ಣಗಳು, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮನದೊಳಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹೋತ್ತಿ ಕಿಡಿ ಕಾರುತ್ತಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಕಣ್ಣಗಳು, ಮಾಡನು ತನ್ನ ಕತ್ತಿಯ ತೆಗೆದು ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಓಡಿ ಬಂದನು; ನೆಟ್ಟೆ ಕುರಂಗನ್ ಸಹಾ ಕತ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಬಂದನು”⁴ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಎರಡೂ ಹೋಡೆತಗಳು ರಾಜಕುಮಾರನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು. ರಾಜಕುಮಾರನು ತಕ್ಷಣವೇ ತಿರುಗಿ ವಿಡ್ಡವನ್ನು ಬೀಸಿ ಬಂದೇ ಏಟಿಗೆ

ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಡೆವಿದನು. ಮಾಡನೂ, ಕುರಂಗನೂ ತಕ್ಷಣವೇ ಹೇಳವಾದರು. ರಾಜಕುಮಾರನು ಆಯಾಸದಿಂದ ಮಣಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಂದ್ವಬಿಟ್ಟನು.

ನೀನು ಅಪಾರ ಶೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆಲಂಗಿಸಿ, ಮುದ್ದಾಡಿ, ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಕಣ್ಣರಡೂ ಮಳೆಯಂತೆ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಸುರಿಯಲು, ಜೋರಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾ ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರನು ಕಣ್ಣರೆದು ನೋಡಿ,

ಹಣ್ಣೇ, ನಾನಿನ್ನ ಉಳಿಯಿನು; ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಿದಲಿ
ಉಸಿರ ಶೋರೆಯುವೆ; ಕಣ್ಣೇರಿಟ್ಟು ಘಲವಿಲ್ಲ;
ಮರಣಿದಲಿ ದುಃಖವಿಲ್ಲ; ಪ್ರಿಯೆ, ಮತ್ತೆ ನಾವು
ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜನಿಸುತ್ತೇವೆ; ಚಿನ್ನಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡು
ಕಾಮೇಜಿಗೊಳ್ಳುವೆ; ನಿನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿ ಆನಂದದಿಂದ ಬಾಳುವೆ;
ಇನ್ನೊಂದು ಜನ್ಮಪುಂಟು; ಹಣ್ಣೇ ಸುಖಪೂ ಉಂಟು;
ನಿನ್ನಾಡನೆ ಸೇರಿಬಾಳುವೆನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಿ!»⁵

ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮುಗುಳುಕ್ಕು, ನಿನ್ನ ಮುಖಿವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು. ಮಾಡನು ಮಾಡಿದ ಕುತಂತ್ರದಿಂದ ಇಂದು ನಿನಗೆ ಈ ಪಾಪದ ಪಕ್ಷಿಯ ರೂಪವು ಬಂದಿದೆ.

ನಿನ್ನ ರಾಜಕುಮಾರನೋ ‘ಶೋಂಡೆ’ ಎಂಬ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ನಾಡಿನ ಕಡಲಶೀರದಲ್ಲಿರುವ ಉರಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುತ್ತಾನೆ; ನೀನು ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುವ ಸಂಗಿತವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮೂರ್ಚಂಡಸ್ಯದ ಪಾಪ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗಿ ಮನಃ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ” – ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ದಕ್ಷಿಣ ಬೆಟ್ಟದ ಮಹಾಖುಷಿಗಳು ನುಡಿದರು.

ನಾನವರನ್ನು : ‘ನಾನೋ ಕೋಗಿಲೆ ರೂಪ ಪಡೆದಿರುವೆ. ರಾಜಕುಮಾರನೋ ವರಾನವನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಷ್ಟಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ

ಪ್ರೇಮವಂಟಾದರೂ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸಾಮುವ ಮೊದಲು ಯಂವರಾಜನು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರ ಸುಳ್ಳಾಗುವುದೇ? ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ನಂಸುನಗುತ್ತಾ ಶುಷಿಗಳು : ‘ಅಮಾಯಕ ಹೆಣ್ಣೀ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀನು ವಿಂದ್ಯಪರ್ವತದ ಸಮೀಪ ಬೆಂಡನೊಬ್ಬಿನಿಗೆ ಮಗಳಾಗಿಯೇ ಜನಿಸಿದ್ದೆ. ಪಾಪದ ಫಲದಿಂದ ಮಾಡನೂ, ಕುರಂಗನೂ ಪ್ರೇತವಾಗಿ ಹಾಡು-ಬೆಟ್ಟಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಅರಸನನ್ನೇ ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ನೀನು ಹೋಗುವ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅವರೂ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿನಗೆ ಇದು ತಿಳಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ? ಎಂದರು.

ನಾನು ಮತ್ತೆ: ‘ಅಯ್ಯೋ ವಿಧಿಯೇ, ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದು ನಾಯಿವೇ? ಪ್ರೇತಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಮೂರ್ಖ-ಇನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದಾಗ ಅವಗಳಿಂದ ಅಸಂಭವ ನಡೆದರೆ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ‘ಹೆಣ್ಣು ಕೋಗಿಲೆಯೇ, ತೊಂಡ್ಯ ನಾಡಿನ ಒಂದು ತೊಟದಲ್ಲಿ ಅರಸನು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಿನ್ನ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೊಗಿ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಂಟಾದಾಗ, ಎರಡೂ ಪ್ರೇತಗಳು ಹಲವು ಮಾಯಾಜಾಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಲವು ಸುಳಿಂಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ತೊರಿಸಿ ಸಾಹಸಿಯಾದ ಅರಸನನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತವೆ. ಅರಸನು ನಿನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಮತಿಗಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಕೋಪಗೊಂಡು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೈಬಿಡಲು ನಿಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ನಡೆವುದೆಲ್ಲವನ್ನು ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ನೀನೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವೆ. ಸಂಧಾರವಂದನೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಬಂದುಬಿಟ್ಟತು’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶುಷಿಗಳು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾದರು.

ನಂತರ ಕೋಗಿಲೆಯು ಕವಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಮಾತಾಡಿತು: ‘ಪ್ರಿಯಸಖಿರೇ, ಮಹಣಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೇ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಿರೋ?
ನಾನರಿಯೆ. ಪಂಡಿತನೇ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವ ಹರಿಸು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ
ಸಾವನ್ನ ಕರುಣೆಸಿ ನಿಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಕೈಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡುಬಿಡಿ
ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕವಿಯ ಕೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅವರು ಆ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು
ಪ್ರೇಮಾವೇಶದಿಂದ ಚುಂಬಿಸಿದರು. ಮುತ್ತಿಟ್ಟ ಮರು ಕ್ಷಣಾದಲ್ಲಿ ಆ ಕೋಗಿಲೆ
ಮರೆಯಾಯಿತು.

“ವಿವರಿಸಲಾಗದ ಅತಿಶಯವಯಾ! ಅತಿಶಯವಯಾ!
ಆಸೆಗಡಲಿನ ಅಮೃತವಯಾ! ಅಜ್ಞರಿಯ
ನಾಡಯಾ! ಹೆಣ್ಣನಪೋಂದು ದೃವವಾದ ದೃಶ್ಯವಯಾ!
ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು: ಪ್ರೇಮದಿಂದ
ಕಂಗಳ ಬರೆಸಿ ನನ್ನನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣಾ ನೋಡಿದಳು;
ಸ್ವಲ್ಪವೇ ತಲೆ ತಗ್ಗಿದಳು; ಸ್ವಾಮಿ! ಇಷ್ಟ ಜೆಲುವನು
ತಮೀಳನಲ್ಲಿ ಹಾಡುವುದೇಗೆ? ಕಣ್ಣರಡು
ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನುಂಗುವ ಅತಿಶಯವೆಂದು ಹೇಳಲೇ?
ಮಾನೋರಣಿದಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಕವಿತೆಯೆಲ್ಲಾ
ಮಾತಿಗೆ ನಿಲುಕುವುದೇ? ಶುಷ್ಟ ಬೆಳಕೊಂದು ಮುತ್ತನ್ನು ಹೋಲುವ
ಹಲ್ಲು, ಶುಂಬು ಶುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಡು ಹೋದಂತಾಡುದು
ಎಂದಿಗಾದರೂ ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಗಗನದಿ
ನಿಂತ ಒಂದು ಏಂಬುಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ವಿರಾಜಿಸಿದ ನಾರೀಮಣಿಯ
ದೇಹ ಶಿರಿಯನ್ನು ಅಪಾರ ಸೊಬಗನ್ನು
ಜೀವಿನಂತೆ ಇನಿಯಳು ಬದಲಾಡುದನ್ನು
ಅನ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ನುಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?”⁶

ಈ ಜೆಲುವಾದ ಹೆಣ್ಣಿನ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಮಹಾನಂದದಿಂದ
ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಾಡಿ ಶುಟಿಯನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿ ಚುಂಬಿಸಿ ಅಪಾರ
ಹೋಹದಿಂದ ಜಿತ್ತುಪುತರಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಕವಿಯ ಕನಸು ಚಿದರುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣರೆದು ನೋಡಿದಾಗ, ಸುತ್ತು ಇರುವ ಹೆಚ್ಚಿಯ ಕಾಲದ ಓಲೆಗರಿಗಳು, ಲೇಖಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಾತ್ಕಾಳಿಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ್ಣಿತ್ವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು “ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ” ಎಂಬ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

“ತೋಟ, ಕೋಗಿಲೆ, ಪ್ರೇಮ, ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಎಲ್ಲವೂ
ಸಂಜೀಯ ಸೊಬಗಿನ ಭ್ರಮೆಯಿಂದಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ
ಮೂಡಿದೊಂದು ಕಲ್ಪನೆಯ ತಂತ್ರವೆಂದೇ”⁷

ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೊನೆ ಒಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಕುಯಿಲ್‌ಪಾಟ್ಟು; ಕುಯಿಲ್‌ನ ಮುರೋಫಿರಪ್ಪು ವರಲಾರು, ಸಾಲು (25–27)
2. ಅದೇ, ಸಾಲು (71–72)
3. ಅದೇ, ಸಾಲು (81–91)
4. ಅದೇ, ಸಾಲು (145–151)
5. ಅದೇ, ಸಾಲು (161–167)
6. ಅದೇ, ಸಾಲು (226–241)
7. ಅದೇ, ಸಾಲು (257–259)

ಅಧ್ಯಾಯ-4

ಪ್ರೇಮವೋ ಪ್ರೇಮ

‘ಕೋಗಿಲೆಹಾಡು’ (ಹುಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪಾಟು) ಎಂಬುದು ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಪ್ರೇಮ ಕಾವ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಾಗಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. “ಈ ಕಾಲಫಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೇಮಗಿರೆಗಳು ಸಂಗಂನ ಅಗಂ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ, ಆಧುನಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೊಡನೆ ಇರಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ”¹ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಅವರು ‘ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು’ ಹೀಗೆಯೇ ರಚನೆಯಾದ ಒಂದು ಪೇಮ ಕಾವ್ಯ ಎಂತಲೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಹೋದರೂ ಭಾರತೀಯಾರ್ಥವರ ಕುರಿತ ಇವರ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೆರಳಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಪ್ರೇಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ-ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರೇಮ ಕುರಿತ ತಿಳಿ, ತುರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳು ಸೂಚಿತವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿಧಿ-ನಿಯಮಗಳು ಜೀವನಾಡಿಯಂತೆ ರೂಪಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಬಹುದು. ತ್ರೈತಿಯ ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲಿತವರು, ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಪ್ರೇಮಗಿರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ‘ಎಲೆಮರೆಯ ಕಾಯಿಯಂತೆ’ ಅಡಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಸ್ತಾದಿಸಬಹುದು.

ಭಾರತೀಯಾರ್ಥವರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ‘ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು’ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯು ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ,

‘ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಬೇಡಿ ಕರೆಯುವೆ ಇಲ್ಲವಾದೆಡೆ
ಸಾವನ್ನು ಬೇಡಿ ತಪಿಸುವೆ’²

ಎಂದು ಪರಿಶಪಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ‘ಪ್ರೇಮ ಹೋದರೆ ಸಾವು’ ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಧಂಗಳರ ಹೊಡೆದು ಸಾರುವ ‘ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು’ ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳೊಡನೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡಿ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾದ ರಚನೆ. ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುವ ಕಲಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾದ ಕವಿತೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು, ಕಲ್ಪನೆಯ ಜೆಲುವು ಇತರ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಅಪರೂಪವೇ ಆಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರೇಮ ತತ್ತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತಿಯಾರ್ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವೆಡೆ ಹೋಗಳುತ್ತಾರೆ. ಕಣ್ಣನ್ ಪಾಟ್ಪು (ಕೃಷ್ಣನ ಹಾಡು) ನಲ್ಲಿ ‘ಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನ ಪ್ರೇಮಿ, ಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನ ಶ್ರಿಯಕರ, ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿ’ ಎಂಬ ಶೀಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುವ ಹನ್ನೆರಡು ಕವಿತೆಗಳು ಪ್ರೇಮವ ಕುರಿತು ಹಾಡಿರುವ ಭಾರತಿಯಾರ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಚನೆಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ³ ಆದರೂ,

“ನೇನೆವಾಗಲೆಲ್ಲಾ –ಅವನು ಕೃ
ಇಟ್ಟ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ
ತಂಪನಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಕಣೆ! ಹೋಸದೊಂದು
ಶಾಂತ ಹುಟ್ಟಿತು ಕಣೆ!”⁴

ಎಂತಲೂ,

“ಹೇಳಿ ತಿಳಿಯುವುದಲ್ಲ ಮನ್ಮಥ ಲೀಲೆ–ಮುಖ
ಕಾಂತಿಯ ಮರೆಮಾಚುವ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲಂಚೋ?”⁵

ಎಂತಲೂ,

“ಯಾರಿಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯಬಲ್ಲರು–ಒತ್ತಾಯದಿ
ಮುಖ ಪರದೆಯ ಸರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ?
ವೃಧ್ಣ ಕಣೆ! ನಿಷ್ಪಲವಾದ ವಿರಹ ವೇದನೆಯಲ್ಲಿ–ಹಣ್ಣನ್ನು
ಕಂಡವನು ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿಯಲು ಕಾಯುವನೇ?”⁶

ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವ

ಪ್ರೇಮವೋ ಪ್ರೇಮ

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಭಾವನೆಯ ಶಿವಿರಗಳನ್ನು ಕವಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ,

“ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ನಾನು ಹಾಡಲು ಬಯಸಿ
ಪರಶಿವನ ಹಾಡಕಮಲಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸುವೆ”⁷

ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪ್ರೇಮದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಏಲನವಾಗುವುದು;
ಏಲನದಿಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಚಿಂತೆ ನೀಗುವುದು;
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಕವಿತೆ ಹುಟ್ಟುವುದು;
ಗಾನವೇಳುವುದು ಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಕಲೆಗಳು ಲಭಿಸುವುದು;
ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರೇಮಿಸಿರಿ ಜಗದ ಜನರೇ
ಅದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಈ ಜಗದ ಪ್ರಧಾನ ಸುಖವು;
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅಪರಾಗಬಹುದು;
ಚಿಂತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು, ಅದರಿಂದ ಮರಣವು
ಹುಸಿಯಾಗುವುದು;
ಅದಿಶಕ್ತಿಯ ದೇಹದಿ ಹರನೂ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡನು;
ಬ್ರಹ್ಮನು ವಾಸೀಯ ತನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು;
ಕಾಂತಿಭರಿತ ಮೊಗದ ಬಣ್ಣಯ್ವ-ವೆಲ್ಲವನ್ನು ಸುರಿಸಿ ದಯಿಗೈವ
ಕೆಳ್ಳಿನವಳನು ತನ್ನ ಉರದ ಮೇಲೆ
ಮಾಧವನು ಪರಿಸಿಕೊಂಡಿಹನು; ದೇವತೆಗಳೇ ಆದರೂ
ಶ್ರೀ ಸುಖಿದಂತಹ ಮತ್ತೊಂದು ಸುಖವುಂಟೆ?
ಶ್ರೀತಿಸುವ ಪತ್ನಿಯೇ ಶಕ್ತಿ ಕಾಣೆರಿ
ದೃವತ್ವವ ಅವಳಿಂದಲೇ ಪಡೆಯಬೇಕು”⁸

ಕುಳ್ಳಿಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿಯು ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರಿಗೆ “ಕಾಡಿಗೆ ಕೆಳ್ಳಿನವಳ,
ಪ್ರೇಮವೋಂದೇ ಜಗದಲ್ಲಿ ಬಾಳಲು ಹಾದಿ” ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವುದನ್ನು
ಕಾಣಬಹುದು.

“ಇಲ್ಲಿ ಭುವಿಯ ಸಂಗೀತ ಕಾವ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಸಾಹಿತ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರೇಮದ ಸ್ತುತಿಯಲ್ಲವೇ?”¹⁰

ಎಂದು ಕಾವ್ಯಗಳು, ಬೇರೆ ಹಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೂ ಪ್ರೇಮದ ಕುರಿತು
ನುಡಿಯವುದನ್ನು ಬೇರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ,

“ಜಗದಲಿ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಯೂ ದೇವರೆಂದರೆ
ಪತ್ನಿಯು ದೇವತೆಯಲ್ಲವೇ? ಮತಿಹೀನರೆ?”¹¹

ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸುವ ಕೆಲವು ಮೂರಾಂತರ
ಬಗ್ಗೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವೆಂದರೆ
ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಅಳ್ಳರಿ ತೋರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ;
ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಬಾವಿಯ ಪಕ್ಷದಿ
ಉಂಟಾಗಿ ಪ್ರೇಮವೆಂದರೆ ಉಂದು ಬೀಳುತ್ತಾರೆ;
ಚಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ದಾರಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ;
ತೋರೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ಪೈರನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು
ಮೂರಾಂತರೆಲ್ಲರೂ ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಪಾಡುಗಳ ಮಾಡಿ
ದಾರಿಗಟ್ಟಿ ತೊಂದರೆಗೈದು ಕಡುತ್ತಿಹರಲ್ಲ”¹²

ಎಂಬ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದು.

ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಅಗಂ ತಿಣ್ಣನ ವಿಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಅರಿತಿರುವವರು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಾಗಿ
ಹೆಸರಿಸದೇ ಹೋದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅನುಸರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ವಿದ್ಯಾಂಸರು
ಪ್ರೇಮದ ವಿಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಳುವು (ಕದ್ದು ಕೊಡುವುದು) ಎಂತಲೂ
ಕಜ್ಞಾಮ (ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ) ಎಂತಲೂ ಎರಡು ವಿಧಗಳಾಗಿ
ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯಕರ - ಶ್ರೀಯತಮೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಯಾವುದೇ
ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ತೋಲಾತ್ಮಾಪ್ರಯಂತರ್ ಹೇಳುವಂತೆ

ಶ್ರೀಮಹಾ ಪ್ರೇಮ

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಬಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

“ಪಾಲತಾಣ್ಯೇಯಾಲ್”¹³ (ಸತ್ಯಮಾರ್ಜಣ್ಯ) ಒಂದೆಡೆ ಸಂಧಿಸಿ ಶ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ; ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಸುಖಿವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಮಿಳಿನ ಅಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ‘ಕಳವು’ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕಳವಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀತಿಸುವವರು ನಂತರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯವಂತೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ‘ಕರ್ಮ’ (ದಾಂಪತ್ಯ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಕದ್ದು ಕೂಡಿ ನಂತರ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ‘ಕದ್ದು ಕೂಡಿದ ನಂತರದ ದಾಂಪತ್ಯ’ (ಕಳವಿನ್ ವಟಿ ವನ್ದೆ ಕರ್ಮ) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದು. ಮೊದಲೇ ಕದ್ದು ಕೂಡಿದೆ, ಮದುವೆಯಾಗಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ‘ಕದ್ದು ಕೂಡಿದ ಬಂದ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ’ (ಕಳವಿನ್ ವಟಿ ವಾರಾಕ್ ಕರ್ಮ) ಎಂದು ಹೇಳುವರು.

“ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾತಾಡುತ್ತೀಯಾ-ಕಣ್ಣಮ್ಮಾ!
ಶಾಸ್ತ್ರವು ಏತಕೇ!
ಆತುರಗೊಂಡವನಿಗೆ-ಕಣ್ಣಮ್ಮಾ!
ಶಾಸ್ತ್ರವು ಉಂಟೇ!
ಹಿರಿಯರ ಸಮೃಧಿದಲಿ-ಮದುವೆ
ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ನಂತರ ಮಾಡೋಣ;
ಕಾಯುವನೇನೇ? ಇಲ್ಲಿ ಸೋಡು,
ಕೆನ್ನೆಗೆ ಮುತ್ತೊಂದ ನೀಡು!”¹⁴

ಎಂಬ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ವಿಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಭಾರತಿಯಾರ್ ಸೂಚಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ‘ಮದುವೆ’ ಎಂಬುದು ಕರ್ಮ ನಿಯಮ; ‘ಕೆನ್ನೆಗೆ ಮುತ್ತೊಂದು’ ಎಂಬುದು ಕಳವಿನ ವಿಧಿನಿಯಮದ ಅರಂಭ!

ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯವು ‘ಕಳವಿನಿಂದ ಮೊದಲಾದ ದಾಂಪತ್ಯ’ವನ್ನೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತದೆ. ಯೋವ್ವನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಯುವಕ-ಯುವತೀಯರ ನಡುವಿನ ಪ್ರೇಮದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹಿರಿಯರು ‘ಪ್ರೇಮ’

ಎಂತಲೂ ‘ಕಾಮ’ ಎಂತಲೂ ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡೂ ಪದಗಳು ಒಂದೇ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲ ಬದಲಾದಂತೆ ‘ಕಾಮ’ ಎಂಬ ಪದವು ಕೇಳು ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಪದವು ದೃಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಮ ಎಂಬ ಪದವು ದೃವೀಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು, ಆತ್ಮ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ತಿರುಕ್ಕುರಳ್ಳನ ‘ಇನ್ನತ್ತುಪಾಲ’ನಲ್ಲಿ ಕಾಮ-ಪ್ರೇಮ ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳೂ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಬರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತಿಯಾರ್ ಈ ಎರಡೂ ಪದಗಳು ಅರ್ಥಸುವ ಸೂಕ್ತವಾದ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೇಮಾವೇಶ ಎಂದರೇನು? ಒಂದು ಗಂಡಿನ ಹೃದಯ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೃದಯವೂ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ತುಡಿಯವುದೇ ಪ್ರೀತಿ ಅರ್ಥವಾ ಪ್ರೇಮ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದ, ತ್ರಿಯಕರ-ಭ್ರಿಯತಮೆಯರ ಒಂದಾಗುವ ಭಾವವನ್ನು ಕವಿ ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಅಗತ್ಯವಾದ ಬೆಸುಗೆಯ ಮೂಲಕ ‘ಕಣ್ಣಿಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮೆ’ (ಕಣ್ಣಿಮ್ಮೆ-ಎನ್-ಕಾಡಲಿ-6) ಎಂಬ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಂತ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಓದಿ ಆಸ್ವಾದಿಸಬೇಕು. ಈ ಹಾಡನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವಾಗ ‘ಕುಲಶೇಖರಾಜಾರ್’ರವರ ‘ತಿರುಮಲ್ಯ’ಯ (ಶ್ರೀಮಲ್ಯ) ಕುರಿತಾದ ವರ್ಣನೆಯ ಅನುಭವ ನಮ್ಮ ನೆನಟಿಗೆ ಬಾರದೆ ಇರದು. ತಿರುಮಲ್ಯಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಹಕ್ಕು ಮೀನು, ಹೊನ್ನಿನ ಹರಿವಾಣ, ಚಿನ್ನದ ಜೆಂಬು, ಕಾಲುವೆ, ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ದಾರಿ, ವೆಂಕಟಾಚಲಪತಿಯ ಗರ್ಭಗುಡಿಯೊಳಗಿರುವ ಮೆಟ್ಟಿಲು-ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರೂಪ ತನಗೆ ದೊರಕಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವ ಆಜ್ಞಾರ್,

“ವೆಂಕಟಾಚಲಪತಿಯ ಬಂಗಾರ ಬೆಟ್ಟಿದ
ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಆಗುವೆ.”¹⁵

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊನೆಗೆ ‘ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವಸ್ತು’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತಿಯಾರ್ ಕೊಡ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ‘ಕೃಷ್ಣನ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ’:

ಶ್ರೀಮಹಾ ಪ್ರೇಮ

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಚಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

“ಧರಣಿಯಲ್ಲಿ, ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ
ನರೆದಿರುವ ಸಂತೋಷವೆಲ್ಲಾ
ಒಂದೇ ರೂಪಾಗಿ ತಳೆದಿರುವೆ!
ಅಂತರ್ಯಾದ ಅಮೃತವೇ! ಕಣ್ಣಮಾತ್ರಾ!”¹⁶

ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ
ಇರುವ ಸುಖವೆಲ್ಲವೂ ‘ಕಣ್ಣಮಾತ್ರಾ’ ಎಂಬ ಒಂದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ
ನಿಂತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರೇಮದ ಭಾವನೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿಯದ್ವಾಗಿದೆ. ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ
ಒಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇವು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.
ಹರೆಯದ ಗಂಡೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಂಗಸರನ್ನು
ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಯೋಷ್ಣನ ತುಂಬಿದ ಹೆಣ್ಣಬ್ಬಳು ಎಷ್ಟೋ
ಗಂಡಸರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಪ್ರೇಮ ಮೂಡುವುದಿಲ್ಲ.
ಆದರೆ ವಿಧಿವಶಾತ್ ಇವರು ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಧಿಸಿದಾಗ ಪ್ರೇಮದ
ಭಾವನೆ ಇವರೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ.

“ಕೂಡಿಸುವ ಅಗಲಿಸುವ ಎರಡು ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ
ಒಂದಾಗಿಸುವ ಸತ್ಯಮಾರ್ಗಾನ್ವಯ
ಸಮಾನ ಗುಣದ ನಾಯಕನು ನಾಯಕಿಯ ಸಂಧಿಸುವರು
ಮೀರಿದ ಗುಣವಿದ್ವರೂ ನಿಷಿಧವಲ್ಲ.”¹⁷

ಎಂದು ತೊಲ್ಲಾಪ್ಪಿಯರ್ ಸೂತ್ರಪೋಂದರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ
ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇದನ್ನೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಧಿನಿಯಮವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ,
ಮುಖ್ಯ ನಿಯಮವೂ ಹೊದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರದ
‘ಇಳಂಮೂರಣರ್’ ಹೂಡ “ಮಿಲನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಜೀತಿಪಾತ್ರಾಗಿ
ಕೂಡುವುದು ಸತ್ಯಾರ್ಥದಿಂದಲ್ಲದೇ ಲಭಿಸದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವದುತ್ತಾರೆ”.
ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ‘ಇರ್ಮೇಯನಾರ್ಥ ಕಳವಿಯಲ್’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ,

“ತಾನಾಗಿ ಅವಳೇ ವಿಕಾಂತದಿ ಕಾಣಿಲು
ಕಾಮದ ಕೂಡಿಕೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮೃತವೇ”¹⁸

ಎಂಬ ಸೂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರೂ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತುಂಬಾ ಸೋಗಸಾಗಿ, ಸರಳವಾಗಿ, ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು, ಉತ್ಕ್ಷಯನ್ನು ಭಾರತಿಯಾರ್ ಸಹಾ ತಮ್ಮ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಹೀಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ಸಂಗಡಿಗರೋಂದಿಗೆ ಬಂದ ಯುವಕನೂ, ಬೇರೋಂದು ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಅದೇ ಕಾಡಿಗೆ ಗೆಳತಿಯರೋಡನೆ ಬಂದ ಯುವತಿಯೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೇಒಬ್ಬರು ಸಂಧಿಸುವಾಗ ಅವರ ಸಂಗಡಿಗರು ಬೇರೆ ಬೇರೆಡೆಗೆ ಚದುರಿ ಹೋದರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಪ್ರೇಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು “ಇರ್ಯೆಯನಾರ್ಕಳವಿಯಲ್ಲ” ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರೆದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತುಂಬಾ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ”¹⁹ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು “ಕುರುಂದೋಗ್ಯೆ”²⁰ ಎಂಬ ಅಗಂ ಹಾಡಿನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಬಹುದು. ತಂಜ್ಯವಾಣಿನ್ ಕೋವ್ಯೆ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ “ಸೂಚಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ”²¹ ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕವಿಯು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಾ ಹಾರಿಹೋದವು. ಇವರ ಮಾತುಕತೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಹಾರಿಹೋಗಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲವೂ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದವು. ಶ್ರಿಯಕರ- ಶ್ರಿಯತಮೆ ಸಂಧಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಮಾತುಕತೆಗೂ ಏಕಾಂತವು ಅಗತ್ಯವೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಗುಂಪೂ ಕೂಡ ಅರಿತಿರುವುವು ಎಂದು ಕೆವಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಧಾಟಿಯೇ ಅದ್ಭುತ! ಅತ್ಯಧ್ಭುತ!!

ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ‘ಕಂಡೂಡನೆ ಪ್ರೇಮ’ ಎಂಬ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಗಿಲೆಯು ತನ್ನ ಮೂರ್ವಜನ್ಯದ ಕಢೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ‘ಪುಟ್ಟಿ ಕೋಗಿಲೆ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕೋಗಿಲೆಯು ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರೋಡನೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೀರರಾಜನ ಮಗನೂ ಬೇಟೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ಆ ಕಾಡಿಗೆ

ಶ್ರೀಮಹಾ ಪ್ರೇಮ
ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಬಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ
ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೇಮವೂ ಹುಟ್ಟಿತ್ತದೆ.
ಇದನ್ನು,

“ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿಯರೂ ನೀನೂ ಸಂಚೆಯಲಿ
ಕೋಲ್ಕಿಂಚು ಬಂದು ಆಡುವಂತೆ
ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಡುತ್ತಿರುವಾಗ
ಬೇಕೆಗಂದು ಬಂದ ಬಿಲ್ಲರಸ ಚೇರರಾಜನ
ಪ್ರೀತಿಯ ಮಗನು; ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಸಂಗಡಿಗರಿಂದ ಬೇರೆಷಟ್ಟು
ರಾಜನ ಮಗನು ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ
ಗೆಳತಿಯರೂ ನೀನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಆಟವಾಡುವುದನ್ನು
ರಾಜಕುಮಾರನು ಕಂಡನು. ಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲೆಯ ಮೀರಿ
ನಿನ್ನನ್ನು ತನ್ನವಳೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು; ಕನ್ನೆ ನೀನು
ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣ ಮೋಹಿತಳಾದೆ;
ನಿನ್ನನ್ನುವನು ನೋಡಿದನು; ನೀನವನನ್ನು ನೋಡಿ ಮೈಮರೆತು ನಿಂತೆ;
ಆ ಕ್ಷಣ ನೋಟದಲ್ಲಿಯೇ ಆತ್ಮಗಳ ಮಿಲನವಾದವು”²²

ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರೇಮ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತೊಲ್ಲಾಟಿಯರ್ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.
‘ಅಗನಾನಾರು’²³ ‘ಕಲಿತ್ಯೋಗ್ಯ’, ‘ಪೆರುಂಗಡ್ಯ’, ‘ಜೀವಕ ಜಿಂತಾಮಣಿ’,
‘ಕಂಬರಾಮಾಯಣಮಾ’ ಮೂದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ
ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೇಮವು ಬೀಜದಿಂದ ತೊಡಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.
ಆದರೆ ‘ಹುರುಂದೊಗೆ’ಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ನಿನ್ನ ತಾಯಿ, ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಯಾರ್ಥಾರೋ
ನನ್ನ ತಂದೆ ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಕರೋ
ನಾನೂ ನೀನೂ ಹೇಗೆ ಪರಿಚಯವೋ
ಕೆಂಪು ಮಣಿ ಮೇಲೆ ಮಳೆಯ ನೀರು ಸುರಿದಂತೆ
ಪ್ರೀತಿಯ ಹೃದಯ ಬೆರೆತು ಹೋದವಲ್ಲ”²⁴

ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂಧುತ್ವದ ನೇರವಾಗಲೀ, ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಹಕಾರವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲದ ಎರಡು ಹೃದಯಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನೂ, ಈ ಪ್ರೀತಿ ಹಲವು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಬಲಿತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರೇಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳ ನಡುವೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮೀರಿ ಬರುವ ಪ್ರೇಮದ ಭಾವನೆಯ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಹೋರಾಟವಿದು. ನಾಯಕನ ಗುಣಗಳಾದ ಜ್ಞಾನ, ಪರಿಮೋಣತೆ, ಸಹನೆ, ಪಾಲಿಸುವುದು ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಗುಣಗಳು; ನಾಯಕಿಯ ಗುಣಗಳಾದ ಭಯ, ಮುಗ್ಧತೆ, ನಾಚಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಗುಣಗಳು; ಇವು ಅವರವರ ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣದೊಡನೆ ಹೋರಾಡುತ್ತವೆ. ಗಂಡಿನ ಮನವು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನವು ಬಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡುವುದರಿಂದ “ಈ ನಾಲ್ಕು ಗುಣಗಳೂ ಬಯಕೆಯ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬಾಗುವಂತೆ ಮಣಿಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಮೇಲೆದ್ದ ಬಯಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಬಂದಾಗಿಸುತ್ತದೆ.”²⁵ ಎಂದು ಕಳೆವಿಯಲ್ಲ ಕೃತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರ ಈ ಭಾವನೆಗಳ ಮುಲನವನ್ನು ಅದ್ವಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. “ಕಾಮೇಜ್ಞ ಈವರ ಒಪ್ಪಂದ” ಎಂಬ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅರಿಯಬಹುದು.

ಈ ಭಾವನೆಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು, ನಾಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ಶೀಲ ಇವರೆಡರ ಮಧ್ಯ ನಡೆಯುವ ಹೋರಾಟವಾಗಿ ತೊಲ್ಲಾಪ್ಪಿಯವರೊನಲ್ಲಿಯೂ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ; ತಿರುಕ್ಕುರಳ್ಳನಲ್ಲಿಯೂ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ಜೀವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಏಗಿಲಾದುದು ನಾಚಿಕೆ, ನಾಚಿಕೆಗಿಂತಲೂ
ನಿದೋರ್ಜವಾಗಿರುವ ವಿವಾಹ ಜೀವನವೇ ಹಿರಿದೆಂಬ
ಮರಾತನ ನುಡಿಗಳ ಮನದಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ
ಕಳೆವಿನಲ್ಲಿ ನಾಯಕನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಸೇರಿದಾಗ,
ವೇದನೆ ರಹಿತ ಹಿತನುಡಿಗಳನ್ನಾಡುವಾಗ,
ಈ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಕಿ ನುಡಿವಳು.”²⁶

ಶ್ರೀಮದ್�ರ್ಮ ಪ್ರೇಮ

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಎಂಬ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯಾಂಸರಾದ ತೊಲ್ಳಾಷ್ಟಿಯರ್ ನುಡಿಯುವುದನ್ನು
ಕಾಣಬಹುದು. ವಳ್ಳುವರ್ರಾರಂತಹ ಮಹಾನುಭಾವರೂ,

ಕಾಮವ ಬಿಡು, ಇಲ್ಲವೇ ನಾಚಿಕೆಯ ಬಿಡು ಮನವೇ
ಎರಡನ್ನೂ ಸಹಿಸಲು ನನ್ನಿಂದಾಗದ್ಯ”²⁷

ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಯಕಿಯು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ
‘ಒಂದೋ ಕಾಮೇಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಡು; ಅದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಾದಲ್ಲಿ
ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡು’ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಕಲಿತ್ಯಾಗ್ಯಯ ನಾಯಕಿಯ ವರ್ತನೆಯೂ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯದ
ಜೊತೆಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಯಕನೊಬ್ಬ ಆನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ
ಹೆಚ್ಚೆ ಗುರುತನ್ನು ಹುಡುಕುವವನಂತೆ ನಾಯಕಿಯೊಬ್ಬಳ ಹಿಂದೆಯೇ
ಸುತ್ತುತ್ತಾನೆ; ತನಗಾದ ಪ್ರೇಮ ಭಾದೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತದಿಂದಲೇ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ;
ಈ ರೀತಿ ಹಲವು ದಿನಗಳು ಉರುಳುತ್ತವೆ. ಹಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಇದನ್ನು
ಗಮನಿಸಿದ ನಾಯಕಿಯೂ ಅವನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವಾದರೂ
ದುಃಖಿಕ್ಕಿಡಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೂ, ನಾಯಕನು ತನ್ನ ಮನದ ಕೊರತೆಯನ್ನು
ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಯಕಿಯೂ ನಾಯಕನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಾನೂ
ಮರುಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಹೊನ್ನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದೂ
ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ಕಳೆದರೆ ನಾಯಕನು
ಮರಣ ಹೊಂದುವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ನಾಯಕಿ
ತುಂಬಾ ವೇದನೆಯಿಂದ ನಾಚಿಕೆ ಮೀರಿ ವರ್ತಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾಳೆ.
‘ಒಂದು ದಿನ ಆಕೆ ಹೊಲದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಉಯ್ಯಾಲೆಯ
ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಆಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ
ನಾಯಕನನ್ನು ಉಯ್ಯಾಲೆಯ ತೂಗುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವನು
ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೂಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾಯಕಿ ಕೈತಪ್ಪಿ ಅವನ
ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಕಪಟ ನಾಟಕವಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವನು ಅದನ್ನು
ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.
ನಾಯಕಿಯು ಮೂರ್ಕೆ ಹೋದವಳಂತೆ ನಟಿಸಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಒರಗುತ್ತಾಳೆ.”

²⁸ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ಶೀಲದ ಮಧ್ಯ ನಡೆಯುವ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ಪ್ರೇಮ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಭಾರತಿಯಾರ್ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೋಗಿಲೆಯು ತನ್ನ ಮೂರ್ಖಜನ್ಮದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ,

“ತೀವ್ರ ಆನಂದದಿಂದ ಉಬ್ಜಿ, ಮಳಕಿತಗೋಂಡು
ಬಾರೀ ಕಡಲಲೆಯಂತೆ ಬಂದ ಸಂತಸದಲಿ
ನಾಚಿಕೆಯ ತ್ಯಜಿಸಿದೆ; ವಾಸ್ತವವ ತೋರೆದು
ಇಂದ್ರೀಯಾತೀತವಾದ ಸುಖದ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ
ಲೀನವಾದೆ, ಅರಸನು ನಿನ್ನ ಹೋಳ ಸವರುವಾಗ
ಮೈ ಮರೆತು ಅಷ್ಟಿಕೋಂಡು ಅವನ ಅಧರಾಮೃತವ
ಹೀರಲನುವಾದೆ”²⁹

ಎಂಬ ಮುನಿಗಳ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕದ್ದು ಕೂಡಿದ ನಂತರ ನಾಯಕ ‘ನಿನ್ನನ್ನು ಅಗಲುವುದಿಲ್ಲ; ಅಗಲಿ ಬಾಳುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ನುಡಿವುದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬರುವ ಪ್ರೇಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ‘ತಂಜ್ಯೇವಾಣನ್ ಕೋವೈ’ ಕೃತಿಯ ನಾಯಕನು,

“ಶ್ರೀ ಲತೆಯೇ! ಅಗಲುವುದಿಲ್ಲ; ಸಹಿಸೆನು
ನಿನ್ನ ಅಗಲಿಕೆಯ”³⁰

ಎಂದು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮೇಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ,

“ಶಾಮೋಕ್ತವಾಗಿ ನಿನ್ನ ವರಿಸುವೆ
ಜೀಲುವೆಯೇ! ಎಂದು ಬಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದ”³¹

ಶ್ರೀಮಂತ್ರೋ ಪ್ರೇಮ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಎಂದು ಜೇರ ಅರಸ ‘ಚಿನ್ನಕುಯಿಲಿ’ಗೆ ‘ಬಲಗೈ ಮುಟ್ಟಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು’ ಕವಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಲ್ಲದೇ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಜೀರೆಯವರೊಡನಾಗಲೀ, ಪ್ರಿಯಕರನೊಡನಾಗಲೀ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತೊಲ್ಲಾಪ್ಪಿಯರ್,

“ತನ್ನಾಳಗಿನ ಬಯಕೆಯ ನಾಯಕನಿಗೆ ನುಡಿಪುದು
ಭಾವಿಸಿ ನೋಡೇ ನಾಯಕಿಗೆ ಸೂಕ್ತಪಲ್ಲ”³²

ಎಂದು ವೈಕ್ಯಪದಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮ ‘ಕಣ್ಣ ಮಿಂಟಕಿಸುವುದರಿಂದಲೇ’ ವೈಕ್ಯವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸತ್ಯ; ವ್ಯಾಕರಣವೂ ಇದನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

“ನೋಟವೆರಡು ಕಲೆತು ಭಾವಗಳು ಒಂದಾಗಲು
ಸೇರಿ ನುಡಿವ ಸಂಕೇತಾರ್ಥವಾಗುವುದು.”³³

ಎಂಬ ತೊಲ್ಲಾಪ್ಪಿಯರ್ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ಪ್ರೇಮ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ತಿರುವಳ್ಳುವರ್,

“ನೋಟಕ್ಕೆ ನೋಟ ಬೆರೆತರೆ ಮಾತಿನಿಂದ
ಯಾವ ಘಲವೂ ಇಲ್ಲ”³⁴

ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಬಹುದು.

“ಎರಡು ನೋಟವಿದೆ ಇವಳ ಕಾಡಿಗೆ ಕಣ್ಣಿನಲಿ, ಒಂದು ನೋಟ
ನೋವುಂಟು ಮಾಡಿದರೆ; ಇನ್ನೊಂದು ನೋಟವೇ ಅದಕೆ ಮದ್ದು”³⁵

“ಕಣ್ಣಿಲ್ಲೇ ಕದಿಯುವ ವಾರೆನೋಟವು ಸುರತ ಸುಖಿದಿ
ಅರೆಭಾಗವಲ್ಲ ಅದೇ; ಹಿರಿದು”³⁵

“ನಾನು ನೋಡಿದರೆ ನೆಲವ ನೋಡುವಳು; ನಾ ನೋಡಿದರೆ
ನನ್ನದೆ ನೋಡಿ ಮಹಿನಗುವಳು”³⁵

ಎಂಬ ಮೂರು ಕುರಳ್ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೇಮ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ‘ಸಂಕೇತಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಿಯುವದನ್ನು’ ಹಲವಾರು ಪ್ರೇಮದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಈ ಮೂರು ಕುರಳ್ಗಳು ಅದ್ವಿತವಾಗಿ ಮುಂದಿಡುತ್ತವೆ. ಕಂಬನ್ ಎಂಬ ಕವಿಯೂ ಈ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ‘ಶ್ರೀರಾಮ ಮತ್ತು ಸೀತಾಮಾತೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೇಒಬ್ಬರು ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣ ಪ್ರೇಮಗೊಂಡಿದ್ದನ್ನು’ ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ.

“ದೇವನೂ ನೋಡಿದ; ಅವಳೂ ನೋಡಿದಳು”³⁶

ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ,

“ಅಂದದ ದೇವನೂ ಬಾಡದ ಕಣ್ಣಳ್ಳವಳಾದ ಹೆಣ್ಣು
ಇಬ್ಬರೂ ಹೃದಯಗಳ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು”³⁷

ಎಂದು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶೂಪರ್ವನವಿಯ ಶ್ರೀರಾಮನ ಹತ್ತಿರ,

“ತಮಗಾದ ಕಾಮೇಷ್ಟಿಯನ್ನು
ತಾವೇ ಹೇಳುವುದು
ಉತ್ತಮ ಪ್ರಾಣ ಸ್ತೀಯರಿಗೆ ತಪ್ಪದಲ್ಲ
ಕಾಮನು ದಹಿಸುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಹೃದಯ
ವೇದನೆಯ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಲು ನನಗ್ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ
ಕಾಮನೆಂಬುವನೊಬ್ಬ ಮಾಡುವ
ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡು ದೇವರೇ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ”³⁸

ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ತಾನೇ ಹೇಳುವ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೂ ಕಂಬನ್ ಕವಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ.. ಇದು ಸಂಗಂ ಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೊಸ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯಾರ್ ಎದೆಗಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟ ನುಡಿಯಲಾಗದ ರಹಸ್ಯ ಪ್ರೇಮದ ಗುಣವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಈ ಎರಡು ವಿಧದ ಪ್ರೇಮ ನಿರೂಪಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಹಾಕವಿ ಭಾರತೀಯಾರ್ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮಹಾ ಶ್ರೀಮ

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

“ಶ್ರೀಮ ಭಾದೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಡುತ್ತಿರುವೆ, ಶ್ರೀಮ ಮೂಡಿದ ವಿಷಯವ
ಹೇಳ್ಣಿ ನುಡಿವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ ಎಂದರಿತಿರುವೆ”⁴⁰

ಎಂದು ಕೋಗಿಲೆ ಎತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ, ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.
ಎರಡನೆಯ ವಿಧದಲ್ಲಿ ‘ಮಾಡ’ ಮತ್ತು ‘ಕರಂಗ’ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರೇತವಾಗಿ
ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಅಲೆಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ನಿನ್ನನ್ನು ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನಾಗಿ ನೀ ಹೋದ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನಾಡನೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ”⁴¹

ಎಂದು ಕೋಗಿಲೆಯ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ
ಮಹಾರ್ಷಿಯ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಾವು ಶ್ರೀತಿಸುವವರ ಅಂಗ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು
ವರ್ಣಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಕಂಬರ್, ಸೀತೆಯ ಗುರುತನ್ನು ರಾಮನು
ಹನುಮಂತನಿಗೆ ಹೇಳುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆಡಿಯಿಂದ
ಮುಡಿಯವರೆಗೂ ವರ್ಣಿಸುವ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು⁴¹ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.
ಹಿಂಗ ಹನುಮನು (ಭಕ್ತನು) ರಾಮನ ಗುರುತನ್ನು ಸೀತೆಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ
ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯವರೆಗೂ ಅವನ ಸೊಬಗನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಂತೆ
ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.”⁴² ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ದಿರುದ್ದವಾಗಿ “ಶೂರ್ಪನಕಿಯು
ರಾವಣನಿಗೆ ಸೀತೆಯ ದೇಹ ಸೌಂದರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣಿಸಿ ಅವನಿಗೆ
ಸೀತೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮದಾರೇಶ ಮೂಡಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು
ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.”⁴³ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ತದ್ದಿರುದ್ದವಾಗಿ ‘ಚಿಂತಾಮಣಿ’ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ
ಗೋವಿಂದನ್ ಎಂಬುವನು ತನ್ನ ಮಗಳ ದೇಹ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು
ಜೀವಕನಿಗೆ ವರ್ಣಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟಿದೆ.

“ಬಿಳಿಯಂತೆ ಕರಗುವವಳು
ಕನೆಹಾಲಿನಂತೆ ಇನಿಸುಡಿಗಳಾಡುವಳು
ತಿನ್ನಲು ಕರಗಿಸಿದ
ತುಪ್ಪದಂತಹ ಒಡಲಿನವಳು”⁴⁴

ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುರುಬನು ತನ್ನ ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ತನಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು 'ಕೋವಿಂದ್ಯು'ಗೆ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಸ್ತುತಾರ್ಹವಾದುದು. ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯು ಸುಂದರ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಬದಲಾದ ನಂತರ ಅವಳ ಜೆಲುವನ್ನು.

..... ಕವಿತೆಯೆಂಬ ಫಲವನ್ನು ಹಿಂಡಿ
ಆ ರಸಕ್ಕೆ, ಭಂದೋ ನಟನಾ ಎಂಬೆಲ್ಲಾ ರಸವನ್ನು
ಎರೆದು ಅದರೊಡನೆ ಅಮೃತವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ
ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಗಡ್ಡಿಯಾಗಿಸಿ
ಮಾಧವನ ದೇಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಹನು ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂಬನು”⁴⁵

ಎಂದು ರಸಭರಿತ ಕವಿತೆಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಇದೇ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು 'ವಳ್ಳಲಾರ್' ಎಂಬ ಕವಿಯು ತಿಳ್ಳೆ ನಗರದಲ್ಲಿ
ನಾಟ್ಯವನ್ನಾಡುವ ನಟರಾಜನನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ,

“ಮೂರು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು(ಮಾಪು, ಹಲಸು, ಬಾಳೆ) ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹಿಂಡಿ,
ಸೋಸಿ ಒಂದಾಗಿಸಿ
ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಮಡಿಮಾಡಿ ಕಲೆಸಿ
ಸವಿಯಾದ ಜೀನನು, ಹಸುವಿನ ಹಾಲು, ತೆಂಗಿನ
ಹಾಲನು ಸೇರಿಸಿ, ಕೆಂಪು ಬೇಳೆಯ ಹಾಕಿ ಕಲೆಸಿ
ಇನಿದಾದ ತುಪ್ಪವ ಇನಿತೇ ಹಾಕಿ, ಬೆಳ್ಗೆ ಮಾಡಿ ಇಳಿಷಿ”⁴⁶

ಎಂಬ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಯೇ ರಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದು. ವಳ್ಳಲಾರ್ ಭಕ್ತಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಭಾರತಿಯಾರ್ ಪ್ರೇಮದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಭಾವವೇ ತಾನೇ!

ಕೊನೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಸುಬ್ರಮಣೀಯ ಅಯ್ಯಾರ್, ಏ, ಏ: ತಕ್ಷಾಲ ತಮಿಳ್ ಇಲಕ್ಷ್ಯಯವರ್ (1942)
2. ಕುಯಿಲ್ ಪಾಟ್: ಕುಯಿಲಿನ್ ಕಾದಲ್ ಕದ್ದೆ. ಅಡಿ (13-14): (49-50)

3. ವೇಂದುವೋರ್ ಕಣ್ಣನ್ ಪಾಟ್ಪ್ರತಿರ್ನಾ (ಸರ್ವೋದಯದಲ್ಲಿ ಇಲಕ್ಷಣ್ಯ ಮಣ್ಣೆ, ಮಧುರ್ಯ-6250001) ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
4. ಕಣ್ಣನ್-ಎನ್ ಕಾದಲನ್-(1)-7
5. ಕಣ್ಣಮ್ಮೆ-ಎನ್ ಕಾದಲ (3)-1
6. ಕಣ್ಣಮ್ಮೆ-ಎನ್-ಕಾದಲ 3-2
7. ಸುಂಯಸರಿದ್ಯೇ: 2 ಭಾರತಿ ಅರುಬತ್ತಾರು-48
8. ಅದೇ, ಪುಟ 49, 50
9. ಅದೇ, ಪುಟ -29
10. ಅದೇ, ಪುಟ: 2 - 51
11. ಅದೇ, ಪುಟ: 2 - 45
12. ಅದೇ, ಪುಟ: 2 - 52
13. ತೊಲ್. ಹೊರುಳ್. ಕಳಪ್ಪ-2
14. ಕಣ್ಣಮ್ಮೆ-ಎನ್ ಕಾದಲ-(1)-3
15. ಹೊರುನರ್ ತಿರುಮುರುಗಾಟಪ್ಪದ್ಯೇ 4:10
16. ಕಣ್ಣಮ್ಮೆ-ಎನ್-ಕಾದಲ-(6)-8
17. ತೊಲ್ಗಾಟ್ಟಿಯಂ. ಹೊರುಳ್ದಿಕಾರಂ. ಕಳವಿಯಲ್-2
18. ಇರ್ಮೆಯನಾರ್. ಕಳವಿಯಲ್. ಸೂತ್ರ-2
19. ಇರ್ಮೆಯನಾರ್. ಕಳವಿಯಲ್. ಸೂತ್ರ-2ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
20. ಕುರುಂತೋಗ್ಯೇ, 114 (ನಾಯಕಿಯ ಗೆಳತಿ ನಾಯಕನಗೆ ಹೇಳುವುದು : 'ನ್ಯೇದಲ್ ನೆಲದಲಿ ನನ್ನ ಗೊಂಬೆಯ ಮಲಗಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿಹೆನು. ಆರಲ್ ಮೀನನ್ನು ತಿಂದ ದಪ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ನನ್ನ ಗೊಂಬೆಯ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ತುಳಿವ ಮೊದಲೇ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕು. ನೇನವಚೋಡನೆ ಇದ್ದು ಹೊತ್ತು ಮೀರುವ ಹೊದಲು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸು' ಎಂದು ನೆವ ಹೇಳಿ ನಾಯಕ ನಾಯಕಿಯನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.)
21. ತಂಜ್ಯೇಷಾಂನ್ ಕೋವ್ಯೇ- 132-137
22. ಕುಯಿಲ್. ಪಾಟ್ಪ್ರ; ಕುಯಿಲ್ನ್ ಮುರ್ಷಿರಷ್ಪಿನ್ ವರಲಾರು - ಸಾಲು (61-72)
23. ಅಗವ್ರೋ-48
24. ಕುರುಂತೋಗ್ಯೇ, 40
25. ಇರ್ಮೆಯನಾರ್. ಕಳವಿಯಲ್. ಸೂತ್ರ 2ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
26. ತೊಲ್ಗಾಟ್ಟಿಯಂ.ಹೊರುಳ್ದಿಕಾರಂ ಕಳವಿಯಲ್-ಸೂತ್ರ 23
27. ತಿರುಕ್ಕುರ್ಲ್ 1247

28. ಕಲಿತ್ವಾಗ್ನಿ -37
 29. ಕುಯಿಲ್ ಪಾಟ್ಯು: ಕುಯಿಲಿನ್ ಮುರಿರಿಟ್ನ್ ವರಲಾರು -ಸಾಲು (108-114)
 30. ತಂಜ್ಯಿವಾಣಿನ್ ಕೋಪ್ಯೆ - 23
 31. ಕುಯಿಲ್ ಪಾಟ್ಯು: ಕುಯಿಲಿನ್ ಮುರಿರಿಟ್ನ್ ವರಲಾರು, ಸಾಲು (106-107)
 32. ತೊಲ್ ಗಾಟ್ಟಿಯಂ. ಹೊರುಳಿದಿಕಾರಂ- ಕಳವಿಯಲ್-28
 33. ಅದೇ, 93
 34. ತಿರುಕ್ಕುರಳ್ -1100
 35. ಅದೇ, 1091,1092, 1094
 36. ಕಂಬರಾಮಾಯಣಂ. ಪಾಲ.ಮಿದಿಲ್ -35
 37. ಅದೇ,37
 38. ಅದೇ,45
 39. ಕುಯಿಲ್ಪಾಟ್ಯು, -ಕುಯಿಲುವ್ರ್ ಮಾಡುವ್ರ್ - ಸಾಲು (59-60)
 40. ಅದೇ, 191
 41. ಕಂಬರಾಮಾಯಣಂ. ಕಿಷ್ಟಿಂದ್ಯೆ - ನಾಡವಿಟ್ಟ್, 33-58
 42. ಅದೇ, ಉರುಕಾಟ್ಟ್ 39-58
 43. ಅದೇ, ಅರ್ಣ್ವಾ, ಮಾರೀಜವದ್ಯೆ
 44. ಜೀವಕ ಚಿಂತಾಮನೀ, ಕೋವಿಂದ್ಯೆಯಾರ್ ಇಲಂಬಕವ್ರ್ - 480
 45. ಕುಯಿಲ್ಪಾಟ್ಯು, -ಕುಯಿಲಿನ್ ಮುರಿರಿಟ್ನ್ ವರಲಾರು, ಸಾಲು (241-245)
 46. ಆರಾವ್ರ್ ತಿರುಮುರ್ಯೆ - ಅರುಳ್ ವಿಳಕ್ ಮಾಲ್ಯೆ, (41-06)

ಅಧ್ಯಾಯ-5

ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಖಗ್ಯ

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಜೀತನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಧುರವಾದ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುದುಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅಪುಗಳಿಗೆ ನಮೋಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದೂ ಕೂಡ ಅಪುಗಳ ಸುಖಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ, ಅಪುಗಳ ಶಾಂತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಡಡದಿರುವುದೇ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಆ ಶಾಂತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಬೆರೆತು ಹೋಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆವ ಗುಣವುಳ್ಳವನೇ ಕವಿ. ಅವನು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಲೆತು ಹೋಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನು; ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅವನು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯೇ ಅನನ್ಯವಾದುದು. ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮಗುವನ್ನು ಅಷ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿರುತ್ತೇವಲ್ಲವೇ? ತನ್ನ ಎದೆಗಟ್ಟಿಕೊಂಡೇ ಮಗುವನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಗುವನ ನಿದ್ರೆ ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಕೆಲ ಕ್ಷಣಿದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮೈ ಮರೆತು ನಿರ್ದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕವಿಯೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಧುರವಾದ ಶಾಂತಿ ಕೆಡದಂತೆ ಅಷ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಕ್ಷಣಿಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ; ಸುಖಿದ ಸಾಗರದಿ ತೇಲುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಹೋರಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಸಂಕೋಷದಲ್ಲಿ ಮತಿಭ್ರಮಿತನಾದವನಂತೆ ಕೆಲವೋಮೈ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ; ಕೆಲವೋಮೈ ಕುಣಿಯುತ್ತಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಲಾ ಸ್ವೇಮುಣ್ಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅವನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಸುಖಿದ ಸಾಗರದಿಂದ ಚಡುರಿದ ಒಂದೆರಡು ನೀರ ಹನಿಗಳಂತೆ ಅವನು ಹಾಡಿದ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆಡಿದ ನರ್ತನದಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ನಾವು ಲಲಿತಕಲೆಗಳು! ಲಲಿತಕಲೆಗಳು; ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡಿ ಆನಂದ ತುದಿಲರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೂ ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಸುಖಿದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಬಾಳಲು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇ ನಮ್ಮನ್ನು

ಉನ್ನತಿಗೇರಿಸುತ್ತದೆ; ನಮಗೆ ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನಮಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹಡುಕುತ್ತಾ ಅಲೆಯುವ ವಸ್ತುವೂ ಅದೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಓದಿದರೆ ಅವರು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೋಬಗಿಗೆ ಮನಸೋತೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಕವಿ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯ¹, ಚಂದ್ರ², ನಾಕ್ಷತ್ರಗಳು³, ಗಾಳಿ⁴, ಮಳೆ⁵ ಮೊದಲಾದವರ್ಗ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಡಿರುವ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೋಬಗಿನ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಕವಿಯು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಮುಂಜಾನೆಯ ಸೋಬಗು, ಮುಸಂಜೆಯ ಸೋಬಗು, ಹಗಲಿನ ದೃಶ್ಯಗಳು ಇದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಾ ಅವರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೋಬಗನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಬಹುದು. ‘ಈ ನೀಳವನವು ಮುಂಜಾನೆಯ ಸೋಬಗಿನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಜಾನೆಯ ಬಾಲಸೂರ್ಯ ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ನೀಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಬೀಸುತ್ತಾನೆ. ಸಮುದ್ರವು ಬೆಂಕಿಯ ಎದುರು ಶೋಭಿಸುವ ನೀಲಮಣಿಯಂತೆ ಕಾಂತಿಯುತ್ವಾಗಿ, ಮನಮೋಹಕವಾದ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಕಡಲೂ ತನ್ನ ವೇಗದಲೆಗಳಿಂದ ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಡುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಾಳಿಯನ್ನು, ಕಡಲನ್ನು ಬೆಸೆದು, ಕವಿಯು ಹಾಡುವ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅದ್ವಿತ್ವಾದುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳು;

‘ಕಡಲೇ ಗಾಳಿಯ ಹಜ್ಜಿಸುವುದು,
ಬಿಸಿಲು ಜೋರಾದ ಎಡೆಗಳಿಂದ ಬಿಸಿಲು
ಕಡಿಮೆಯಿರುವ ಎಡೆಗಳಿಗೆ ಗಾಳಿ ಓಡಿ ಬರುವುದು
ಹಾಗೆ, ಓಡಿ ಬರುವಾಗ ಮೋಡಗಳನ್ನು
ತನ್ನೊಡನೆ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬರುವುದು
ಹೀಗೆ ಬರುವ ಮಳೆ ಕಡಲ ತಡಿಯಿಂದಲೇ ಬರುವುದು
ಗಾಳಿಯೇ, ಪ್ರಾಣಾಧಾರವಾದ ಕಡಲಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಣಾಧಾರವಾದ
ಮಳೆಯ ರಾಶಿಯ ಹೊಂಡು ಬಾ’⁶

ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೊಬಗು ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಬಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

“ಗಾಳಿಯೇ ನಿನಗೆ ನಮಿಸುವೆ ನೀನೆ ಸಾಕಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮ”⁹

“ನಮಸ್ತೇ ವಾಯುವೇ, ತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತಿ”⁹

ಕವಿಯು ನಮಗೆ ವೇದಮಂತ್ರವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಾಗ ಮೈ ರೋಮಾಂಚನವಾಗುತ್ತದೆ. “ಗಾಳಿಯೇ ಯುಗ ನಿಧಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿಯೇ ರಸ್ತೆಸುತ್ತದೆ”⁹

“ಭೀಮನೂ ಹನುಮನೂ
ವಾಯುಪುತ್ರರೆಂದೂ ಪುರಾಣಗಳು ಶಾರುವವ
ಜೀವಂತವಾಗಿರುವೆಲ್ಲವೂ ವಾಯುವಿನ
ಮಕ್ಕಳೇ ಎನ್ನುವುದು ವೇದ
ಉಸಿರೇ ಗಾಳಿ,
ಉಸಿರೇ ವಸ್ತು, ಗಾಳಿಯೇ ಅದರ ಕ್ರಿಯೆ”¹⁰

ಆದ್ವರಿಂದಲೇ ಕವಿಯು ಕಡಲ ತನ್ನ “ವೇಗದ ಅಲೆಗಳಿಂದಲೇ ವೇದವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ” ಎಂದು ಈ ‘ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು.

ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ,

“ಅರಿವೂ ರೂಪವೂ ಕುಗ್ಗಿ ಅವನಿಯಲ್ಲಿ
ಮುಟ್ಟಡೊಂದು ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಜನಿಂದರೂ
ದೇವರ ಕರುಣೆಯಿಂದಲ್ಲೋ ದೇವರ ಕೋಪದಿಂದಲ್ಲೋ
ಎಲ್ಲರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರಿವ ವರವ ಪಡೆದಿರುವೆ;
ಮಾನವರ ಮನದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಅರಿತಿರುವೆ”¹¹

ಎಂದು ತನಗೆ ಲಭಿಸಿದ ಮಹಾಭಾಗ್ವತನ್ನು ನುಡಿದು ತಾನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಇಂಪಾದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿತೊಡಗಿತು.

“ಗಾನ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಲರವದ ದನಿಗೆ
ಗಾಳಿ ಮರಗಳ ನಡುವೆ ಏಳುವ ಸಂಗೀತಕೆ,
ನದಿಯ ದನಿ, ಜಲಪಾತಗಳ ದನಿಗೆ,

ನೀಲ ಮಹಾಕಡಲು ಸದಾ ಮಾಡುವ ಸದ್ಗೀ.
 ಗದ್ದಲಗಳ ನಡುವೆ ಹುಟ್ಟುವ ಸಂಗೀತಕೆ,
 ಹೆಂಗಳೆಯರಲಿ ಮೂಡುವ ಪ್ರೇಮದಿಂದ
 ಎದೆ ತುಂಬಿ ಹಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನನಾಡೆ, ಏತದಿ
 ನೀರನೆತ್ತುವ ಹಾಡಿನ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಕುಟ್ಟುವ
 ಶ್ರೀಯರು ಕುಕ್ಕು ಎಂದು ಮುದ್ದಾಗಿ ನುಡಿವ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ
 ಸುಣ್ಣ ಕುಟ್ಟುವವರ ಇನಿದಾದ ರಾಗದಲ್ಲಿ
 ಹೊಲಗಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಹಾಡುವ ಹಲಬಗೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ
 ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವ ಶ್ರೀಯರ ಕ್ಯೆಬಳೆಗಳ ಸದ್ಗೀನಲ್ಲಿ
 ವೇಣುವಿನ ಕೊಳಲಿನಲ್ಲಿ, ವೀಳೆಯ ತಂತಿಯಲ್ಲಿ
 ಬಾಯಿಂದ ಕ್ಯೆಯಿಂದ ನುಡಿಸುವ ಅನೇಕ ಸಂಗೀತವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
 ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವ
 ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಮನಸೂರೆಗೊಂಡ ಪಾಪಿ ನಾನು,
 ನಾಲಿಗೆಯೂ ನುಡಿಯಲಂಜುವ ಪದಗಳನ್ನು
 ಪಾಪಿ ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದೆ ಏಕೋ”¹²

ಈ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸುವ ಇನಿದಾದ ದನಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಹುರೂಪದ ದೃಶ್ಯದಂತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ (kaleidoscope) ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ತಾರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಒಂದೆಡೆ ದರ್ಶಿಸಿ, ಕವಿ ನಾಮನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನಿದಾದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವ ಈ ಸಾಲುಗಳು ಕವಿಗೆ ಇಂಪನ್ನು ನೀಡಿ ಹಾಡಿನ ಗುಣಮಂಟ್ಟವನ್ನು ದುಪ್ಪಟ್ಟುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕವಿಗೆ ಶಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಂ ನೆರವಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

“—ಮನಸ್ಸನ್ನ
 ದೋಷುವ ಶಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಂ ಎಂಬೋಂದು— ರತ್ನದ
 ಹಾರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ತಮಿಳುನಾಡು”¹³

ಕುಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೊಬಗು

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಎಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲವೇ? ಹೋವಲನು ಕಣ್ಣಿಯೂ ‘ಕೊಂದಿ ಅಡಿಗಳ್ಳಾ’ ಅವರ ಜೊತೆ ಮಧುರ್ಯೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ; ಹರಿವ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನಿನಾದವು ಇವರ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಲ ಬಗೆಯ ದನಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ನಡಿಗೆಯ ಆಯಾಸವನ್ನು ಮರೆತು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ‘ಇಳಂಗೋ ಅಡಿಗಳ್ಳಾ’ರವರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದನಿಗಳನ್ನು ಅವರು,

“ಗದ್ದೆಯ ಕೆಂಪಕ್ಕಿ ಭತ್ತ, ಕಬ್ಬಿ ನೆರೆದ ಬಯಲು
ಕೊಳದಲ್ಲಿನ ಕಂಡಾವರೆ, ಹೊದೋಟ,
ಭಾರದ್ವಾಜ ಹಕ್ಕಿ; ಕರ ಕರ ದನಿಗೈವ ಕೊಕ್ಕರೆ
ಕೆಂಬಣ್ಣಿದ ಕಾಲಿನ ಹಂಸವೂ, ನೀಳವಾದ ಕಾಲಿನ ಬಕ
ಕಾಡು ಕೋಳಿ, ನೀರು ಕಾಗೆ
ಹೀಗೆ ಹಲ ಬಗೆಯ ಪ್ರಕ್ಕಿಗಳು
ವಿಜಯಿಯಾದ ಅರಸನ ಭೇರಿಯ ದನಿಯಂತೆ
ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ದನಿಗಳ ಹರಡಿಸುತ್ತಿರಲು
ಉಳಿದ ಗದ್ದೆಯಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡಿ ಕೆಸರಾದ
ತೋಳೆಯದ ದೇಹದ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನ ಎಮ್ಮೆ
ಕೆರೆವ ಬೆಸ್ಸನು ಕೊಯಲ್ಲು ಮಾಡಿ ಪೇರಿಸಿದ ಭತ್ತದ ಗೂಡಿಗೆ ಉಜ್ಜವಿದೆ
ಕೆಂಪು ಭತ್ತದ ತೆಸಗಳಲ್ಲಾ ನೆಲಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿರೆ
ಬಲಿಪ್ಪ ತೋಳಿನ ಕೆಲಸದಾಳುಗಳು ಕಣಾಡಲ್ಲಿರುವವರು
ಕೂಡಿ ಜೋರಾಗಿ ದಸಿಗೈಯುತ್ತಿಹರು, ಅವಲ್ಲದೆ
ಸುವಾಸನೆಯ ಹೋಗಳ ತೆಗೆದು, ಕೂಡಲನ್ನು ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ
ತೋಳಿಬಂಧಿ ತೋಟ್ಟ ತೋಳ್ಳಿ, ಎದೆಯೂ ನೆನೆವಂತೆ
ಕೆಕರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನಾಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸೋಗಸಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಹ
ಕೆಂಪುಮೀನಂತೆ ನೀಳ ಕಂಗಳುಳ್ಳ ಇನಿತೇ ನುಡಿವ ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿಯರು
ಆನಂದದಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳು ಒಂದೆಡೆ
ಒಗರಾದ ಕಳ್ಳಿನ್ನು ಅರಿಯಾಗಿ ಪುಡಿದು ಹಾಡುವ ಹೋಸ ಹಾಡುಗಳು
ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಗರಿಕೆ, ಕನ್ನೆದಿಲೆಯನು ಸೇರಿಂಬಿ
ಎಳಿಯ ಭತ್ತದ ಪೈರನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಹೊಮಾಲೆಯ ತೋಟ್ಟು
ನೆಲವನ್ನು ಬಗೆಯುವವರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ

ಎತ್ತಿನ ನೇಗಿಲ ಹಿಡಿದ ರ್ಯಾತರು ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿಹುದು
ತನೆಗಳ ಕುಯ್ದವರು ರಾಶಿ ಮಾಡುವಾಗ,
ಭೃತ್ವನ್ನ ಮೋಗೆದು ಕೊಡುವಾಗ ಹಾಡುವ ಹಾಡು:
ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾ ನರಕಕರು ಆನಂದದಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ದನಿ,
ಹರಿವ ಶಾವೇರಿ ನದಿಯ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಹಲ ಬಗೆಯ ನಾಡಗಳ ಕೇಳುತ್ತಾ,
ಆನಂದತುದಿಲರಾಗಿ ವೇದನೆಯ ಮರೆವರು.”¹⁴

ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಇಂಪಾದ ದ್ವನಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೇ ಕೋವಲನು ಕ್ಷಣಿಗಿಯೂ ಕಾಲ್ಯಾಂಡೆಯ ಅಯಾಸವನ್ನು ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಕೆವಲ ನೀಡುವ ವರ್ಣನೆ.

‘ಇರುಳುಮ್ರೊ-ಒಳಿಯುಮ್ರೊ’ (ಕತ್ತಲು-ಬೆಳಕು) ಎಂಬ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾನೆಯ ಸೊಬಗನ್ನು ಜಿತಿಸುವ ಕೆವಲ ‘ಮುಂಜಾನೆಯ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳ ಸೊಬಗನ್ನು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದು ಆರಂಭಿಸಿ,

“ಬಂಗಾರವ ಕರಗಿಸಿ ಜೇನಾಗಿಸಿ ದ್ರವರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದು
ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಹರಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಬಾನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ
ಬೆಳಕ ಆವರಿಸಿ ಜ್ಞಾನಿಕಮಯವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ
ಓದಿ ಹೊಗಳುವವರು ಉಪಮೆಯೊಂದ ಕಾಣವರೇ?”¹⁵

ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವುದು, ಓದಿ ಹೊಗಳುವುದು, ಶ್ರವಣತ್ರಿಗಳು (Auditory Images); ಕರಗಿಸುವುದು, ಹರಡುವುದು ಇವು ಚಲನಾತ್ಮಕ ಚಿತ್ರಗಳು (Kinaesthetic Images); ಬಂಗಾರ, ಬಾನಬೀದಿ, ಬೆಳಕು, ಜ್ಞಾನಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೃಶ್ಯಚಿತ್ರಗಳು (Visual Images); ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪಸರಿಸುವುದು ಚಾತುರ್ಯದ ದೃಶ್ಯ (Tactual Image); ಜೇನಾಗಿಸುವುದು ರುಚಿ ಸಂಬಂಧಿ ದೃಶ್ಯ (Gustatory Image). ಈ ಇದು ವಿವಿಧ ದೃಶ್ಯಗಳು ಬೆರೆತುಹೋದ ಮಿಶ್ರ ದೃಶ್ಯಗಳು. ಉದಯಿಸುವ ಸೂರ್ಯನ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡಿ ‘ಪಳನಿ ದೇವಾಲಯದ ಪಂಜಾಮೃತ’¹⁶ ದಂತ ಸಿಹಿಯಾದ ನೋಟಿವನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ನಂತರ ಬರುವ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗ,

ಕ್ಷಿಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೊಬಗು

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಬಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

“ಕಣ್ಣನ್ನು ಇನಿದೆಂದು ನುಡಿವರು; ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣಾಗಿ
ಆಕಾಶವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಕಾಂತಿ ಉನ್ನತವೇ? ಸಂತೋಷವಲ್ಲವೇ?
ಮೂಲ ಅನನ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುವ
ದೇವತೆಗಳು ಅದೊಂದು ಹರಡುವ ಕಾಂತಿ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ
ಉತ್ತಮ ಕಾಂತಿಗೆ ಬೇರೆ ವಸ್ತುವ ಹೋಲಿಸಬಹುದೇ?
ಹಲ್ಲಿನ್ನು ನಗಿಸಿ, ಹೂವನ್ನು ವಿಸ್ತೃಯ ಮಾಡಿ
ಮಣ್ಣನ್ನು ತಿಳಿಯಾಗಿಸಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರಳುವಿಕೆ ತಂದು
ಬಾನನ್ನು ಬೆಳಕಾಗಿಸಿ ಅಚ್ಚರಿಗ್ಗೆ ಜೋತಿಯನ್ನು
ಬೆಳಗಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷರೆದು ನಾನೂ ವಂದಿಸಿದೆ.
ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾದಗಳು ಧ್ವನಿಸುತ್ತಿರೆ
ಮಧುರಾನಂದದಿಂದಿರುವ ಭುವಿಯನ್ನು ಕಂಡೆ”¹⁷

ಕವಿಯು ‘ಭಾನ ಹಾದಿಯನ್ನು ಬೆಳಕು ಅವರಿಸಿ ಜೋತಿಸುಯ
ವಾಗುವ ಅತಿಶಯವನ್ನು ಉಮರೆಯಿಂದ ವರ್ಣಿಸಬಹುದೇ? ಎಂಬ
ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅಲೋಚಿಸಿ ಸೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ
ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಹೋಲಿಕೆ ಬೇರೊಂದು ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ,
ಆದರೆ,

‘ಮೂಲ ಅನನ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಸುವ
ದೇವತೆಗಳೂ ಅದೊಂದು ಹರಡುವ ಕಾಂತಿ’

ಎಂದು ಯೋಗಿಗಳು ಮನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ‘ಪರಂಜ್ಯೋತಿ’ಯನ್ನು
ಕವಿಗಳು ಹೋಲಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅದ್ಭುತ ಕಾಂತಿಗಳುದೆ, ಈ
ಮಾಯಾಜಾಲವನ್ನು ಮಾಡುವ ಬೆಳಕಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು
ಉಪಮೆಯಾಗಿಸಿ ತೋರಿಸಲಾಗದು ಎಂದು ಹಿಂದೆ ನುಡಿದುದನ್ನೇ ಒತ್ತಿ
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯಿಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವ
ಮಾನವೀಯತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಮನುಜ ಕುಲದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗಿಂದ ಅಪಾರ
ಪ್ರೀತಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

“ಇಳಿಯ ಜನರ ದುಃಖರಹಿತರನ್ನಾಗಿಸುವೆ
ಬಡತನವೆಂಬುದ ಬೇರೊಡನೆ ಕಿತ್ತಳೆಗಿವೆ”¹⁸

ಎಂಬ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ ಮನಸ್ಸು ಬರಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಬಗಿನೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ರೂಪಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ಶೋಭಿಸದ ಪ್ರಕೃತಿಕ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಹುಡುಕಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಾನವ ಸಮುದಾಯದ ಭಾವನೆಯ ಹೊಮ್ಮೆವಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ನೋಡುವಾಗ ತನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ದೃಶ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಭಾವನೆಯ ಪ್ರತಿಫಲನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದು ತೋರುವ ಸಾಮಾಜಿಕವುಳ್ಳ ಕೆವಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಲೋಕವನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಅದರ ಸೊಬಗಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತನ್ನನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ; “ಭಾರತಿದಾಸನ್ ಎಂಬ ಕವಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಕವಿತೆಗಳು”¹⁹ ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಮರುಸ್ಯಾಷಿ ಮಾಡಿ ಆ ಸ್ಯಾಷಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಪಾವೇಂದರ್ ಎಂಬ ಕವಿಯ ನೀಲವಾನ್ ಆಡ್ಯೇಕ್ಷಣ್ (ನೀಲಿ ಉದುಳಿನೊಳಗೆ) ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಹಾಡು”²⁰ ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವು. ಇವರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಂದೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಂಶವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಬಗಿನ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕದೆ ಅದನ್ನು ಮಾನವ ಭಾವನೆಗೆ ಹಿನ್ನಲೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅನುಭವಿಸಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಭಾರತಿಯಾರ್. “ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವೆ” ಎಂಬ ಹಾಡು”²¹ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಾನವ ಭಾವನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಸೆದು ತೋರಿಸುವಾಗಲೇ ಭಾರತಿಯಾರ್ ನೂತನ ಕಲಾ ಸ್ವರೂಪವು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೊಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೂಬಗು

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಚಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಕೊನೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಕೋತಿರ ಪಾಡಲ್‌ – ಸೂರಿಯ ದರಿಸನ್ನು
2. ಅದೇ, ಸೋಮದೇವನ್ ಪುಗಳ್,
3. ಅದೇ, ನಿಲಾವುಮ್ ವಾನ್ನಿನೂಮ್ ಕಾಟುಮ್
4. ಅದೇ, ಮಯಲ್ ಕಾಟು
5. ಅದೇ, ಮತ್ತೆ ಎನ್ ಪಾಡಲ್
6. ವಸನ ಕವಿದ್ಯಗಳ್-4, ಕಡಲ್-(2)
7. ಅದೇ, ಕಾಟು-(1)
8. ಅದೇ,ಕಾಟು-(2)
9. ಅದೇ, ಕಾಟು-(2)
10. ಅದೇ,ಕಾಟು-(5)
11. ಕುಯಿಲ್. ಪಾಟ್‌-ಕುಯಿಲಿನ್ ಕಾದರ್‌ಕದ್ಯ-ಸಾಲು (23-27)
12. ಅದೇ, ಸಾಲು (28-46)
13. ದೇಸೀಯ ಗೀತಂ. ಸೆಂದಮಿಳ್ ನಾಡು-7
14. ಶಿಲಪ್ಪದಿಕಾರಂ. ನಾಡುಕಾಣ್. ಸಾಲು (112-141)
15. ಕುಯಿಲ್‌ಪಾಟ್‌ ಇರುಕುಮ್ ಒಳಿಯುಮ್-ಸಾಲು (31-34)
16. ಪಡಿಮ ಕಾಟ್‌ಗಳ್ ಮೇಲುಮ್ ಅರಿಯ ವಿರುಂಬುವೋರ್ ಇವ್ವಾಸಿರಿಯರಿನ್ ‘ಭಾರತ ಶೀಯುಮ್’ ಎಂಬ ನೂಲೀಲ್ (10-ವದು ಕಟ್ಟುಬೆಳ್ಳಿ) ಕಂಡು ತೇಳಿಯಲಾಮ್ (ಪಳನಯಪ್ಪ ಬ್ರಿದ್ಸ್‌, ಜೆನ್ನೆಲ್-14; ತಿರುಚ್ಚಿ-21)
17. ಕುಯಿಲ್‌ಪಾಟ್‌, ಸಾಲು (35-44)
18. ಕೋತಿರ ಪಾಡಲ್‌ : ಕಾಳಿ-1
19. ಅಳಗಿನ್ ಸಿರಿಪ್ಪು
20. ‘ಪುರಟ್ಟಕವ್’
21. ಕೋತಿರ ಪಾಡಲ್‌ – ಇರ್ಮಾ ಇರ್ಮಾ

ಅಧ್ಯಾಯ-6
ಹಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಸಂಗೀತಾರ್ಥಕರ್ತೃರೂಪ

ಸಂಗೀತ---

ಸಾಲಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ ನಾದ
 ಅದೇ ಸಮಯದಿ
 ಆತ್ಮದೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವ
 ಅಂತರಂಗದ ಭಾಷೆ

.

ಸಂಗೀತ---

ಕಿವಿಗಳಿಗೆ
 ಹೊಡಿಸಿಬಿಡುವ
 ಗೌರವದ ಶಾಲು
 ಸಂಗೀತವ
 ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೋತ್ತ ಮೋದಲಿಗೆ
 ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ
 ಗಾಳಿಯೇ.
 ಆ ಗಾಳಿಯು
 ಗಮನಿಸುವವರಿಲ್ಲದೆ
 ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ
 ಬಿದಿರನ್ನು ಹೊಡ
 ನಾವು ಚುಂಬಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.¹

ಕೈದಿನಲ್ಲಿನ ಸಂಗೀತಾಕಷ್ಟಕ್

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಸಂಗೀತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸಕವಿತೆಯೊಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾತಾಡುತ್ತದೆ.
ಮಾವಿನತೋಣಿನಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯು,

ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೇಮ
ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿರೆ, ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿರೆ
ಸಾವೇ, ಸಾವೇ, ಸಾವೇ

ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡನ್ನು ಕೆವಿಯು ‘ಮೋಹನ
ಗಾನ’ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ,

“ಬೇಡರು ಬಾರದ ಹಬ್ಬದ ಶುಭದಿನದಿ
ಹೆಣ್ಣು ಕೋಗಿಲೆಯೊಂದು ಎತ್ತರವಾದ ರೆಂಬೆಯ ಮೇಲೆ
ಕುಳಿತು, ಗಂಡು ಕೋಗಿಲೆಗಳ ದೇಹ ರೋಮಾಂಚನಗೊಳುವಂತೆ
ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿಸುವಂತೆ, ಮನದ ಅನಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ
ತೋಟದ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪರವಶಗೊಂಡು
ಪ್ರಾತಃವಿಧಿಗಳ ಮರಿತು ಅಲಿಸುತ್ತಿರೆ
ಮಧುರಾಮೃತವು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿರುವಂತೆ
ಮಿಂಚಿನ ಸೆವಿಯೊಂದು ಮೆದುವಾಗಿ ಇನಿದಾಗಿ
ಬಂದು ಹರಡುವ ಹಾಗೆ, ಆಗಸದ ಮೋಹಿನಿಯು
ಈ ರೂಪವ ತೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಹಿರಿಮೆಯ ನುಡಿವಂತೆ
ಇಂಪಾದ ಸಂಗೀತವ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಅತಿಶಯವನ್ನು

ಕೆವಿಯು ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸಿದವರು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಆ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು,
. ಮಹದಾನಂದದ ಗಾಯಕಿಯೇ!
ಏಳುಲೋಕಕೂ ಪ್ರೀತಿಯ ಅನಲವ ಹೊತ್ತಿಸುವ ಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳವಳೇ!”²
ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಭಾರತಿಯಾರಾಗೆ ‘ಸಂಗೀತದ ಹುಟ್ಟು’ ಇದೆ. ಸಂಗೀತಕ್ಕ ಕರಗದವರು
ಯಾರು?

“ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅರಿತಿವೆ, ಹಸುಗೂಸು ತಾನರಿತಿದೆ
ಹಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಸವಿಯನ್ನು ಹಾವೂ ಅರಿಯುತ್ತದೆ”³

ಎಂದು ಕವಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ‘ಸುಳಿನ ಕೋಗಿಲೆ’ ‘ಹಿಂದಿನಂತೆ ತನ್ನ ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಸುಳಿನ ಹಾಡನ್ನು ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಧುರಾನಂದ ತುಂಬುವಂತೆ’ ಹಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನಸೂರೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಡು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ನೆಲವನರಿಯೆ, ಆಕಾಶವನರಿಯೆ,
ಎತ್ತರಕೆ ನಿಂತ ಮರಗಳ ಕಾಡನರಿಯೆ;
ತನ್ನನ್ನ ತಾನರಿಯೆ; ತನ್ನಂತೆ ಎದುರಿರುವವರನರಿಯೆ;
ಕೋನ್ನನೋಲ್ಲ ದನಿ, ಉಚ್ಚಿಬರುವ ಮಾಧುರ್ಯವೊಂದನೇ ಕಂಡೆನು”⁴

ಎಂದು ಕಳೆದುಹೋದ ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮಹದಾನಂದವ ಪಡೆದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಹಸ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಂಚಭೂತಗಳು, ದುಂಡಾದ ಉಂಡೆಗಳಂತೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವ ಬೃಹತ್ ಸ್ವರೂಪದ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಅಂಡಾಂಡಗಳು, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮಟ್ಟಿ ನಶಿಸುವ ಅನಂತಕೋಟಿ ಜೀವರಾಶಿಗಳಂತಹ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ವಿಸ್ತೃಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗಂತ ಸಂಗೀತವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬುದನ್ನು,

“ಆದರೂ ಉಳಿದಿವೆ ಅತಿಶಯವೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ
ಗಾನಾಮೃತ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ದೃಶ್ಯವು ಆಷ್ಟಯವಾದುದಯ್ಯಾ !
ಕಣ್ಣಿಗೆಟುಕದ ಆಗಸ, ಕಡಲೆಲ್ಲವೂ ಅತಿಶಯವೆಂದೆಡೆ
ಸಂಗೀತಕ್ಕ ಎಕೆಯಾದ ಅತಿಶಯ ಜಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ !
ಭೂತಗಳು ಹೊತ್ತು ತರುವ ನಾವೀನ್ಯತೆ ಅತಿಶಯವೆಂದೆಡೆ
ನಾದಗಳು ಸಂಗಮಿಸುವ ಮಾಧುರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾಗುವುದೇ?
ಆಸ ತರುವ ಕೋಟಿ ಅತಿಶಯಗಳ ಕಂಡೆವೆಂದೆಡೆ
ನಾದ ನೀಡುವ ಆನಂದವು ಉಪಮಿಸಲಾಗದ ಸಂತೋಷವಲ್ಲವೇ?”⁵

ಎಂಬ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಯ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಇನಿದಾದ ದನಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಗಿಲೆಯ ದನಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಪಟ್ಟಿ

ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕವಿಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವು ಆಂತರಿಕ ಆಧಾರಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯು ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ನಾಡ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕವಿಗಳು ಸಂಗೀತದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಿಂಜಿ ನೇಲದ ನಾಯಕಿಯಾಭಿಷಿಕ್ತ ಹಾಡುವ ಪುರಿಂಜಿ ರಾಗವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ‘ತನೆಗಳನ್ನು ಮೇಯಲು ಬಂದಿದ್ದ ಗಂಡಾನೆಯೋಂದು’ ತನ್ನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭತ್ತದ ತನೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನದೆ, ಹಸಿವನ್ನು ಮರೆತು ನಿಂತ ಜಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲದೆ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ‘ಅಗನಾನೂರಿನ ಈ ಹಾಡನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ‘ಈ ಇಂಪಾದ ರಾಗವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುವ ‘ಅಸೂಳಮಾ’ ಎಂಬ (ಸಂಗೀತದ ಅರಿವಿರುವ) ಪ್ರಾರಂಭ ಬಗ್ಗೆ ನಟ್ಟಿಣ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.⁷ ಕಲಿತ್ತೊಗ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ಮದಗಜವೋಂದನ್ನು ಅಂಕುಶದಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದರೂ ಇನಿದಾದ ತಂತಿವಾದ್ಯ ಕೇಳುತ್ತಾ ಮೈಮರೆತು ನಿಂತ ಸನ್ನಿಹೇಶವನ್ನು ಹಾಡಲಾಗಿದೆ.⁸ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಕಾಂತುವ ನಾಯಕಿಯಾಭಿಷಿಕ್ತ ಸ್ವರವು ಗಿಣಿಯ ದ್ವಾರಿಯಂತೆ ಇಂಪಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಭತ್ತದ ತನೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಗಿಣಿಗಳು ಆಕೆ ಎಷ್ಟು ಗದ್ದಲ ಮಾಡಿದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾರಿಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸನ್ನಿಹೇಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಗಿಣಿಗಳು ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕಣಿ ಮೇಧಾವಿಯಾರ್ ಎಂಬ ಕವಿ.⁹

ಸಂಗೀತದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಂನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಚೇರನಾಡಿನ ರಾಜನಾಡ ಸೆಂಗುಟ್ಟುವನ್ನೋ; ಕಣ್ಣಿಗಿಯ ಪ್ರತಿಮೆ ಮಾಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ತರಲು ಹಿಮಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರಲು ಮೂವತ್ತೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಾಯಿತು. ಅವನ ಅಗಲಿಕೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ವಿರಹದಿಂದ ಕೋಪೆರುಮಾ ದೇವಿಯು ಅವನ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಸೆಂಗುಟ್ಟುವನ್ನೋ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವ ದಿನವನ್ನು ಫೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಕೋಪೆರುಮಾ ದೇವಿ ನಾಲ್ಕು ನೇಲದ ರಾಗಗಳನ್ನು* ಕೇಳುತ್ತಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟದಿರುವುದನ್ನು ಇಳಂಗೋಳಿಗಳು

ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೊರವಂಜಿ ಹಾಡಿರುವ ಕುರಿಂಜಿ ರಾಗ, ಗೊಲ್ಲರು ನುಡಿಸುವ ಕೊಳಲಿನ ನಾದವನ್ನು, ಹೊನ್ನೆಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತ ಮುದುಕಿಯರು ಹಾಡುವ ಹಾಡನ್ನು ಅದುತವಾಗಿ ಜಿತ್ತಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.¹⁰ 'ಯಾವ ಗಂಡನ್ನೂ ಕಣ್ಣರದು ನೋಡೆನು' ಎಂದು ಶಪಥ ಮಾಡಿದ್ದಂತಹ 'ಸುರಮಂಜರಿಯನ್ನು ಕಳ್ಳಿತನದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಜೀವಕನು ಸಂಗೀತದಿಂದ ಗೆದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಜೀವಕ ಚಿಂತಾಮಣಿ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.¹¹

ಮೂವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ 'ತೇವಾರಂ'ಗಳೂ ರಾಗದಿಂದಲೇ ರಚಿಸಲ್ಪಟಿವೆ. ಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧನ್ ಹಾಡುವ ಪ್ರತಿಭೀಯುಳ್ಳವರಿಗೆ 'ದೂಷಣೆಯ ಪಾಪವಿಲ್ಲ'¹² ಎಂಬ ಹಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೇವಾರಂ ಸಂಗೀತ ತಮಿಳನಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪ್ರಾರವರ 'ತಿರು ತ್ವಾಂಡಗ ಪಾಡಲ್'ನ (ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯದ ಹಾಡು) ಹಾಡೊಂದನ್ನು ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಆನಂದ ಅವಣಾನೀಯವಾದುದು. 'ಮೊದಲು ಅವನ ನಾಮವ ಕೇಳಿದಳು' (ತೇವಾರಂ 6.25:7), 'ಅಪ್ಪನೂ ನೀನೆ, ಅಮ್ಮನೂ ನೀನೆ' (ತೇ. 6.95:1) ಎಂಬ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಧರ್ಮಮರಿ ಶೈವ ಮರದ ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಹಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಸ್ತಾದಿಸಿದರೆ ಈ ಸತ್ಯ ತಿಳಿಯುವುದು. ಅರವತ್ತೂರು ನಾಯನ್ನಾರ್ಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ, ಗೊಲ್ಲರ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ 'ಅನಾಯರ್' ಎಂಬುವವರು ಕೊಳಲನ್ನು ನುಡಿಸಿಯೇ ಮಂಡರೀಕನ ಶ್ರೀಪಾದ ಸೇರಿದರು ಎಂದು 'ತಿರುತ್ತೊಂಡರ್ ಮರಾಣಂ' ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕೊಳಲಿನ ನಾದವ ಆಲಿಸಿದರೆ ಜರಾಚರಗಳು ಏನಾಗುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು 'ಶೇಕ್ಕಿಳಾರ್'ರವರ ವಾತಿನಲ್ಲೇ ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸಬೇಕು.¹³ 'ತಿರುನೀಲಕಂರ ಯಾಳ್ಬಾಳಾರ್', 'ಪಾನಬತ್ತಿರರ್' 'ತಿರುಪಾಳಾಳ್ಬಾರ್' ಮೊದಲಾದವರು ನಾದದಿಂದಲೇ ಭಗವಂತನನ್ನು ಹಾಡಿ ಪರವಶಗೊಂಡು ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದ ಮಹನೀಯರು ಎಂಬುದನ್ನು ಜರಿತೇಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಆಳ್ಬಾರ್ ರಚಿಸಿದ 'ಪಾಸುರಂಗಳು'(ಸೋತ್ತುಗಳು)ಸಂಗೀತವನ್ನು ತಳಹದಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಮುಳ್ಳೆ ಕದಿರ್' (ತ.ನೇ.ತಾ.14,) ಮಿನ್ ಇಲಂಗು(ತ.ನೇ.ತಾ.25) ಎಂಬ 'ತಿರು ನೆಡುತಾಂಡಗ'

ಸೋತ್ರಗಳನ್ನು ರಾಗವಾಗಿ ವಾಚಿಸಿದರೆ-ಹಾಡಿದರೆ, ಮೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಪಾಪಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ‘ಹಾಡುವಾಗ ಹೃದಯ ಕರಗುತ್ತದೆ; ರೋಮಾಂಚಿತವಾಗಿ ಆನಂದದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುತ್ತದೆ’ ಎಂಬ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಕೃಷ್ಣನ ಮಟ್ಟ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಕೊಳಳಲನ್ನು ಸ್ಥಿರ ನುಡಿಸುತ್ತಿರೆ ಗೋವಗಳು ತಲೆದೂಗಿ ಕೇಳುವ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಪೆರಿಯಾಳ್ವೂ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಆಸ್ತಾದಿಸಬೇಕು.¹⁴

ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ತಿರುವಾಯ್ ಮೋಳಿಯನ್ನು ‘ಸಾಮವೇದ ಸಾರಮ್’ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಂಗೀತ ತಮಿಳಿನ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ‘ಪಣ್ಣ ಆರ್ ತಮಿಳ್’ (ತಿರುವಾಯ್ 9, 8, 11) ‘ಸೆಯಿಲ್ ಇಲ್ ಸೋಲ್ ಇಸ್ಕ್ ಮಾಲ್ಯೆ’ (ತಿರುವಾಯ್ 3, 2, 11), ‘ಪಣ್ಣ ಆರ್ ಪಾಡಲ್ ಇಸ್ಕ್ ಕವಿಗಳ್’ (ತಿರುವಾಯ್ 10, 7:5) ಎಂಬಂತಹ ಪದಸಮುಷ್ಟೆಯಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳಾಗಿವೆ. ‘ಸದಗೋಪನ್ ಸೋಲ್’, ಚಂದಂಗಳ್ ಆಯಿರಮ್ ಎಂಬವುಗಳನ್ನು ಸಂಗೀತದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡಿ ಸವಿಯಬೇಕು.

ದೇವನೋಡನೆ ಇಕ್ಕೆವಾಗಿ ಬೆರೆಯಲು, ಮುಕ್ಕಿಗೆ ದಾರಿ ತೋರಲು ಸಂಗೀತವು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣನು (ಪರಮಾತ್ಮ)ತನ್ನ ವೇಳುಗಾನದಿಂದ ಯಾದವ ಕುಲದ ಸೀರುರ (ಜೀವಾತ್ಮ) ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದನ್ನೇ ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವೆ. ಪಾಂಚಾಲ ತಂತಿವಾದ್ಯ, ಆನಾಯನಾರಾನ ಕೊಳಲಿನ ನಾದವು ಆ ಮಹಾಮಹಿಮರಿಗೆ ಮುಕ್ಕಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ತುಂಬುರ ಮತ್ತು ನಾರದ ಇಬ್ಬರೂ ವೀಣೆಯ ಮೀಳುತ ದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಮುನಿವಯರು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ. ವೀಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮೂನಾದ ರಾವಣನು, ವೀಣೆಯನ್ನೇ ರಥದ ದ್ವಜವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಹನು ಎಂಬುದು ಅರಿತಿಹವು. ಅರೂಗಿರಿಯಾರ್ ರವರ ಸಂಗೀತಭರಿತ ‘ತಿರುಪ್ಪುಗಳ್’ ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಾದಿಸಿತು. ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಸಂಗೀತದ ಹಾಡುಗಳೇ ಅವರಿಗೆ ಮುಕುತಿಯನ್ನು ದೂರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದಿಹವು.

ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಾರತಿಯಾರ್ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸ್ವತಃ ಸಂಗೀತಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮೂರು. ಗಾನ ಸಾಮಧ್ಯದಿಂದ ಈ ಜಗವನ್ನೇ ಆಳಬೇಕು¹⁵ ಎಂಬ ಮಹದಾಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವವರು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ವಿನಾಯಕನನ್ನು,

ನಮಿಸುವೆ! ಕಲ್ಯಾಣಿ ಸುತನೇ! ಹಾಡಿನಲಿ
 ಶತ್ತಿ ನೀಡಿ ದಾಸನಾದ ಎನಗೆ ಅರಿವು ನೀಡಿ
 ಸರಸತಿಯ ಅಡಿಗಳ ಪಾಡಿ ಬಾಳುವಂತಿರಿಸು! ವಾಣಿಯ ಕರುಷೆ
 ವೀಣಿಯ ನಾದ ಎನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯಲಿರಿಸು¹⁶
 ಎಂದು ಬೇಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆದೆ ವಾಯುದೇವನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು,
 ಭೂಲೋಕದ ನಿನಾದಗಳ ವಾಯುವೆಂಬ
 ದೇವನು ಹೊತ್ತು ತಂದನು,
 ರಾಗಫರತ ಆ ನಾದಗಳಿಲ್ಲವನು
 ಹಾಡಿ ಆನಂದಿಸುವ.¹⁷

ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾ, ಅವುಗಳನ್ನು ರಾಗದೊಡನೆ ಹಾಡಿ
 ಅಸ್ವಾದಿಸಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

—ರುಚಿ

ಸೋಗಸಾದ ಹಾಡಿಸೋಡನೆ ತಾಳವು—ಬಹು
 ಹಿತಪಾಗಿ ಬೆರೆತಿರಬೇಕು— ಹಲವು
 ರಾಗಗಳಲಿಹುದು ಕೋಟಿ ಆನಂದವು— ನಾನು
 ಹಾಡುವ ಪರಿಣಿತಿಯ ಹೊಂದಬೇಕು.¹⁸

ಎಂದು ತನಗೆ ಸಂಗೀತದ ‘ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ’ ಲಭಿಸಬೇಕು
 ಎಂದು ಬೇಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಭಾರತಿಯಾರ್. ಹಾಡುವ ಸೂಕ್ತತೆಗಳ
 ‘ಹಾಡುವ’ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು. ಹಾಡಿನ ಸೂಕ್ತತೆಗಳ
 ನಾಡಿ ಮಿಡಿತ ಬಲ್ಲ ಸಂಗೀತ ವ್ಯೇದ್ಯರು, ಹಾಗಾಗಿಯೇ

ಆನೆ ತರುವ ಕೋಟಿ ಅತಿಶಯಗಳ ಕಂಡೆವೆಂದೆಡೆ
 ನಾದ ನೀಡುವ ಆನಂದವು ಉಪಮಿಸಲಾಗದ ಸಂತೋಷವಲ್ಲವೇ?”¹⁹

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳ್ಳುವ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯ ಕಿಷ್ಟೆಗಳು:

1. ಉವರ್ವಾಚ್ಯಾ – ಇಸ್ತ್ಯೆ, ಪಕ್ಕ (17-18)
2. ಕುಯಿಲ್‌ಪಾಟ್ಟಿ, 1. ಕುಯಿಲ್, ಸಾಲು (11-21)
3. ಕುಯಿಲ್‌ಪಾಟ್ಟಿ; ಕುಯಿಲುವ್‌ ಕುರಂಗುವ್ – ಸಾಲು (57-58)
4. ಅದೇ, ಸಾಟಣ (71-75)
5. ಅದೇ, ಸಾಲು (93-1)
6. ಅಗನಾನೂರು – 102
7. ನಟ್ಟಿಸ್ತ್ಯೆ – 304
8. ಕಲಿತ್ತೂಗ್ಯೆ – 2
9. ತಿಕ್ಕೆಮಾಲ್ಯೆ ನೂಟ್ಯೆಂಬದು – 2
- * ಕರಿಂಜಿ ನೆಲದ ರಾಗ ಕರಿಂಜಿ, ಮುಲ್ಯೆ ನೆಲದ ರಾಗ ಸಾದಾರಿ, ಮರುದವ್‌
ನೆಲದ ರಾಗ ಮರುದವ್‌, ಸ್ವೇದಲ್ ನೆಲದ ರಾಗ ಸೆವಾವಳಿ
10. ಸಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಂ. 3.27: 217-250
11. ಜೀವಕ ಜೀಂತಾಮಣಿ. –. 209
12. ತೇವಾರಂ 1.9:11
13. ಪೆರಿಯ ಪುರಾಣಂ – ಆನಾಯರ್ ಪುರಾಣವ್ 30-35
14. ಪೆರಿಯಾಳ್. ತಿರು. 3, 6
15. ತೋತ್ತಿರ ಹಾಡಲ್ಲಾ : ಕಾಣಿ ನಿಲವ್‌-3
16. ಅದೇ, ನಾ. ಮಾ. 29
17. ತ. ಪಾ. ನಿಲಾಪ್ವವ್ ವಾನ್‌ಮೀನೂರ್ವ್ ಕಾಟ್ಪುವ್‌-5
18. ಕುಯಿಲ್. ಪಾಟ್ಟಿ, ಯೋಗ ಶಕ್ತಿ-7
19. ಕುಯಿಲ್. ಪಾಟ್ಟಿ, – ಸಾಲು (99-100)

ಅಧ್ಯಾಯ-7

ಹಾಡಿನ ಒಳಾಧ್ಯ

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಥೆಯನ್ನು ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರೇ 'ಹಾಡುಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ತೋರುವ ನೀಳ ಕನಣಿನ' ದೃಶ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡನ್ನು ಓದುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ 'ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಾಡು ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಾವ್ಯವೋ?' ಅಧವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಾಧ್ಯವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಡಿನ ರಚನೆ, ಹಾಡಿನ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೂಡಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಹಾಡನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಕವಿಯೇ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯರು, ಪ್ರಕೃತಿಗಳು, ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳನ್ನಾಗಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ಪ್ರೇಮ ನಾಟಕವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ನಂತರ, ಹಾಡನ್ನು ಮುಗಿಸುವಾಗ,

ತೋಟ, ಕೋಗಿಲೆ, ಹೇಳಿದ ಪ್ರೇಮ ಕಥೆ ಎಲ್ಲವೂ
ಸಂಚೆ ಸೊಬಗಿನ ಭೂಮೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಕಾಣಿದೊಂದು ಕಲ್ಪನೆಯ ಸಂಚು ಎಂಬುದನರಿತುಕೊಂಡೆ

ಎಂದು ತಾನು ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಕಂಡದ್ದು, ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಕವಿತೆಯಾಗಿಸಿದ್ದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬರಿ ಕಲ್ಪನೆ, ಸುಳಿನ ಮಾಯಾಚಾಲ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಸಮೃತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಒಳಾಧ್ಯ ಇರಲೇಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊಡಿನ ಒಳಾಧ್ರ್ಯ

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಪ್ರಷಿಧ ತಮಿಳು ವಿದ್ಯಾಂಸರೇ, ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಆದರೂ
ವೇದಾಂತದಂತೆ ವಿಶ್ವರಿಃ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು
ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇನಿತು ಎಡೆಯುಂಟೇ ಹೇಳುವಿರಾ?

ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಡನ್ನು ಒಂದು ಒಗಟಿನಂತೆ ಮುಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ
ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ವೇದಾಂತವು ವಸ್ತುವಾಗಿರಬೇಕು
ಎಂದು ಕವಿಗಳು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ 'ವೇದಾಂತದ ವಸ್ತು', 'ಒಳಾಧ್ರ್ಯ'
ವಾಗಿಯೂ ಇರಬಹುದು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಸ್ತುವಾಗಿಯೂ ರಚಿತವಾಗಿರಬಹುದು.
ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸೋಣ.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾಂಸರುಗಳು ಎಂತಹ ಕಥೆಯಾಗಿದ್ದರೂ
ಅದರಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಚಿಂತಿಸದೇ ಇರುವ ಒಳಾಧ್ರ್ಯವನ್ನು—ಒಳ ವಿಷಯವನ್ನು—
ವೇದಾಂತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು
ಕಥೆಯು ಸವಿಯನ್ನು ಮರೆತು ಶಾಸ್ತ್ರತತ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ವ್ಯೇ
ಮರೆಯುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾದ ಈ.
ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ 'ಕಾವ್ಯವೆಂಬುದು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬಲದಿಂದಲೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕು.
ಮತ, ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಉರುಗೋಲಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ
ನಿಲ್ಲುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ' ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ವಂತ ಬಲದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೇ
ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು ಇದು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯ ಹೊಸದಾಗಿ
ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಈ ಬಲವು ಇದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆ¹ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ
ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು
ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ರೀತಿಯ ಆಲೋಚನೆಯು ಅದರಲ್ಲಿ
ಇರಬಹುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ
ಆಳವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಶ್ವಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾವ್ಯರಸವು ಅಧಿಕವಾಗಿಲ್ಲದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಹಾಕವಿಯೊಬ್ಬ
ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ತನ್ನ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಸರಸ್ತಿ ದೇವಿಯ
ಕೃಪೆಯಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿರಸವನ್ನು, ವಸ್ತುರಸವನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿ
ತೋರುವಂತೆ ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ,
ಇರೋಪ್ಯ ದೇಶದ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ಆಧಾರಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ

ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೌಟಕ್ಕೆ ಕಾಣುವ ಕಥೆಯ ಸಾಗುವಿಕೆ, ನದಿಯ ಪ್ರವಹಿಸುವಿಕೆಯಂತೆ ಅಡೆತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗುವ ನುಡಿ ಮಾಧುರ್ಯವೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗೌರವಿಸತಕ್ಕಂತಹದ್ವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೇರೊಂದು ಆಂತರಿಕ ಭಾವನೆಯು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ವರಿಯದೆ ಕವಿತೆಯ ಸೊಬಗನ್ನು, ಸವಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು. ಆದರೂ, ಕವಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ ಒಳಾಧ್ಯವನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾಗಲೇ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸವಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸವಿದವರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಸಂಗಂ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿನ ಒಳಾಧ್ಯವು, ಧ್ವನಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರಿವಾದ ನಂತರವೂ ನಾವು ಪಡೆಯುವ ಕವಿತಾನುಭವವೇ ಅನನ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ಆಂತರಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಾಹ್ಯಕೆ ಕಾಣದಂತೆ ರಸವು ಹೊಮ್ಮುವಂತೆ ಕವಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸನ್ನೇಶಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತಿಯಾರ್ ತಮ್ಮ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಕಥಾ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ವೇದಾಂತದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಾಡಿನ ಕೊನೆಯ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ವೇದಾಂತ ವಸ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಎರಡು ವಿಧದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಅದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಳಾಧ್ಯ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಸ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ಈಗ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನು ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಬಾವಿಯ ತಳದಲ್ಲಿ ಕೂರ ವಿಷಸಪ್ರವೋಂದು ಹೆಡೆಬಿಜ್ಜ ಆಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಜೋತು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಆಲದ ಮರದ ಬಿಳಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವನು ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆಲದ ಬಿಳಲುಗಳನ್ನು ಒಳದುಬಳ್ಳಿದ ಇಲಿಗಳು ಕಚ್ಚತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಅಪಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಜೇನನ ಹನಿಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಚಾಚುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಇದು ಜಗದ ಜೀವನವನ್ನು ಒಳಾಧ್ಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಕಥೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಳಾಧ್ಯದ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾಡೆಂಬುದು – ಈ ಜಗತ್ತು; ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು

ಬರುವುದು- ಆಸೆ; ಬೀಳುವುದು - ಆಪತ್ತಿ; ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು- ಜೀವ; ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು-ಹಗಲು, ಇರುಳು; ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಜೀನಿನ ಹನಿಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಚಾಚುವುದೇ ಜೀವನದ ಸವಿ ಎಂಬುದು ಕಢೆಯ ಒಳಾಧ್ರ್ಯವಾಗಿದೆ. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿರುವ ಒಳಾಧ್ರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಲೋಚಿಸೋಣ. ಅರ್ಯೋಧ್ಯೇ ರಾಜಕುಮಾರ (ರಾಮ) ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ವಾನರರ ಜೊತೆಗೂಡಿ, ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕೊಂಡು ಸೀತಾಮಾತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನು ಎಂಬುದು ಕಢೆ. ರಾಮನು 'ಪರಮಾತ್ಮ', ಸೀತೆ 'ಜೀವಾತ್ಮ', ಸೇರಿಹಿಡಿದು ಕೊಂಡೊಯ್ದರ್ದು ಹತ್ತು ಇಂದಿಯಗಳು. ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವುದು ಗುರು. ನಿಸ್ವಾಧ್ರ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವಾತ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂಬ ಸೇರೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಸ್ತು, ವೇದಾಂತದ ವಸ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಕೇತಗಳೇ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಸ್ತುವೋ ಅಥವಾ ವೇದಾಂತ ವಸ್ತುವೋ ಇದೆಯೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇಳುತ್ತವೆ. ಕವಿ 'ಹೌದು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅದು ಏನೆಂದೂ ಅವರೇಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳು ಇರುವುದಾಗಿ ನಮಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಚಿಂತನೆ ಇದೆ ಎಂತಲೂ ಭಾವಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಳಚಿಂತನೆ ಹೊರಬರಲು ಕವಿಗೆ ಸಂಕೋಚವಾಗಿರಬಹುದು. ಪ್ರೇಮ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯೇ ಕಢೆಯ ನಾಯಕ. ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಮ ನಾಟಕವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲು ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಸಂಕೋಚವಾಗುವುದು ವಾಸ್ತವ. ಪ್ರೇಮದ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಳಾಧ್ರ್ಯವು ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಅತಿಯಾದ ಸಂಕೋಚಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಿಂದ ಕವಿಯು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳಾಧ್ರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಒಗಟಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಕಲ್ಪಿ ಹೇಳುವ ಒಳಾಧ್ರ್ಯ:-

1) ಮೊದಲಿಗೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿಣಿ.

ಮುಂಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಮೈಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡುವುದು ಪ್ರೇಮಗಿತೆ. ಹಾಡಿನ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಮತ್ತು ಕೋಗಿಲೆಯ ನಡುವೆ ಪ್ರೇಮದ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅದೇ ತೋಟ; ಅದೇ ಕೋಗಿಲೆ. ಈಗ ಕೋಗಿಲೆ ಕೋತಿಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೇಮ ನಾಟಕವಾಡುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೋಪವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಅದೇ ತೋಟ, ಅದೇ ಕೋಗಿಲೆ ಅದೇ ಕಳ್ಳು ನಾಟಕವನ್ನು ಈ ಸಲ ಒಂದು ಮುದಿ ಎತ್ತಿನೊಡನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ ಕವಿ-ಕೋಗಿಲೆಯ ಭೇಟಿ. ಕವಿಯ ಹೋಪಕ್ಕೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಆಶ್ರಯ ಕೇಳಿತು. ಕೋಗಿಲೆಯ ರೂಪ ಬದಲಾವಣೆ. ಮಾಯಾಜಾಲದ ಪತನ, ಸುಖಿದ ನೆಲೆ.

ಈ ಸನ್ನವೇಶಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡೋಣ. ವೇದಾಂತದ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆ, ಮಾಡನ್, ಕುರಂಗನ್, ಕಧಾನಾಯಕ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಯಾರು? ಇಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ಜೀತನ ಅಥವಾ ಜೀವಾತ್ಮೆ. ಜೀವಾತ್ಮೆ 'ನಾನು' ಎಂಬ ಅಹಂಭಾವದಿಂದ 'ತನದು' ಎಂಬ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ತನಗೆ ಲಭಿಸುವ ನಿಜವಾದ ಆನಂದವನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಜೀವವು ಮೋಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಇಕ್ಕವಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಚಂಚಲ ಎಂದು ಮಹಾ ಮುನಿವರ್ಯಾರುಗಳು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವಾತ್ಮೆ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಹೋಂದಿರುವುದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಒಳಪಡದ ಕವಿತಾ ಪ್ರೇಮ, ಆದರ್ಥ ಪ್ರೇಮ. ಜೀವಾತ್ಮೆ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಐಕ್ಯಗೊಳ್ಳುವುದೇ ಆ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಜಯ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ಪ್ರೇಮವು ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆ, ಅಂದರೆ ನಾಯಕನನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕೆಂಬ ಮಹದಾಸೆಯನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಗಲಿಕೆಯ ನೋವನ್ನೂ, ಮಿಲನದ ಸುಖವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ಕವಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ದುಃಖವನ್ನು, ಅವರ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಾಗೆ; ಜೀವಾತ್ಮೆ ಪರಮಾತ್ಮವನ್ನು

ಆಶ್ರಯಿಸಿ ವಿರಹವನ್ನು, ಪರಮಾತ್ಮನೋದನೆ ಬೆರೆತು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆಯೆಂದು ವಿವರಿಸಬಹುದು.

ಕೋಗಿಲೆ-ಜೀವಾತ್ಮ; ಕವಿ- ಪರಮಾತ್ಮ ಎಂಬ ಸಂಕೇತಗಳು ಸರಿಯೇ? ಆದರೆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೋತಿ ಹಾಗೂ ಎತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ? ಕೋಗಿಲೆ ಇವುಗಳೊದನೆ ಪ್ರೇಮದ ನಾಟಕ ಆಡುವುದು ಏಕೆ? ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು 'ಕೃಷ್ಣಮಾ' ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕೃತಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಚಂಚಲಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು 'ಆವರಣ ಶಕ್ತಿ' ಮತ್ತೊಂದು 'ವಿಕ್ಷೇಪ ಶಕ್ತಿ'. ವಿಷಯದ ನಿಜ ರೂಪವನ್ನು ಮರೆಮಾಡುವುದು ಆವರಣ ಶಕ್ತಿ, ಮನಸ್ಸು ಇದಕ್ಕೆ ವಶೀಕರಣಗೊಂಡು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಎಂದರೇನೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮರೆತು ಮರುಳಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ಶಕ್ತಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸೇರಲು ಬಿಡದೆ ಪರಿತಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪರಮಾತ್ಮವನ್ನು ಮರೆಸುವುದು 'ಎತ್ತು' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಹೊಸದಲ್ಲ. 'ದಾರಿ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿಪ್ಪುದು ಬೆಟ್ಟದಂತಹ ಒಂದು ಎತ್ತು' ಎಂದು ನಂದನಾರ್ಹಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬಹುದು. 'ಎತ್ತು' ಎಂಬುದು ಆವರಣ ಶಕ್ತಿ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ವಾಡನ್ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಂದು ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಮರಳುಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಕೋಗಿಲೆ ಮಾಡನೋಂದಿಗೆ ಪ್ರೇಮ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಬುದ್ಧಿಭೂಮಣೆಯ ಪಿಶಾಚಿ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ರೂಪ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವುದು ವಿಕ್ಷೇಪ ತಂತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ರೀತಿಯ ಮಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯೆಯಂತಹದ್ದು. ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಾದಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣುವುದರಲ್ಲಿ ವೇಗಪೊಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಆ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕವಟ ಸುಖವು ತಡೆಯುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಕ್ಷೇಪ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಂಧಿಸಲಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತತ್ವಜ್ಞನಿಗಳು ಕೋತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿರಂತರ ಜೀವೆ ಮಾಡುವ ಕುರಂಗನ್ ಮಧ್ಯೆ ಹೋಗಿ ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕೋಗಿಲೆ ಕುರಂಗನೋಡನೆ ಕಳ್ಳು ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತೋರ್ಪಣಿಸುವುದು ವಿಕ್ಷೇಪ ಶಕ್ತಿಯ ಗೆಲುವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೋಗಿಲೆಯು ಕವಿಯ ಕ್ಯೇಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು ಶರಣಾಗತಿಯ ಮೂಲಕ ಪರಮಾತ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಇಕ್ಕೆವಾಗುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮ ಗೆಲ್ಲುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆವರಣ ಶಕ್ತಿ, ವಿಕ್ಸೇಪ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಟವೇ ಪ್ರತಿ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡುವ ಸಂಬಂಧ. ಈ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಟವು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ ಮಹಾದಾನಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ಕೋತಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಲ ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕೈಕೆತ್ತಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬೀಸುವುದು, ಸುಳ್ಳಣ ಮಾಯಾಜಾಲವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೀಳುಸುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆತ್ತಿಯೂ, ಆಟಿಯೂ ಜಾಳನದ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ. 'ಜಾಳನಸುಡರ್ ವಡಿವಾಳ್' (ಕಂದರ್ ಅಲಂಗಾರವ್-25) 'ವಾಳಕ್ಕು ತುಣ್ಣೆ ವಡಿವೇಲ್' (ಅದೇ.70) ಎಂಬ ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

2) ಈ ಹಾಡಿನ ತತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಕೂಡ ಅಲೋಚಿಸಲು ಎಡ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹಕ್ಕಿ ಒಂದು ಎತ್ತಿನೊಡನೆ, ಒಂದು ಕೋತಿಯೊಡನೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಡೆಯುವುದು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುವಂತದ್ದು. ನಂತರ ಮಾಡನ್, ಕುರಂಗನು ಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿ ಕೋಗಿಲೆಯು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ರೂಪವನ್ನು ಮರೆತು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಾದ ನಂತರ ಕೋಗಿಲೆ ತೆಂಕಣಪರ್ವತದ ಮಹಾಮುನಿಯ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಕಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜಾಳನ ಪಡೆದ ನಂತರ, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿ ರೂಪ ಪಡೆದು ಪತಿ ಎಂಬ ಆತ್ಮದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ ಇಬ್ಬರೂ ಉಸಿರಲೆ ಉಸಿರು ಬೆರೆತು ಸುಖಿಸುವುದು ಚಿಂತನಾರ್ಥವಾದುದು. ಕೋಗಿಲೆ ಎಂಬುದು ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಒಂದು ಸಂಕೇತ. ಮುಟ್ಟು ಕೋಗಿಲೆ 'ತಾನು' ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರದಿಂದಲೂ 'ತನ್ಮದು' ಎಂಬ ಮಮತೆಯಿಂದಲೂ ಪತಿ ಎಂಬ ಆತ್ಮದೊಂದಿಗೆ ತನಗೆ ಸಂಭವಿಸುವ ನಿಜವಾದ ಆನಂದವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಮಾವನ ಮಗನಾದ ಮಾಡನ್ ಜೊತೆಯೂ 'ತಾನು' ಎಂಬ ಅಹಂಭಾವವುಳ್ಳ ಕುರಂಗನ್ ಜೊತೆಯೂ ಕಪಟ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ದುಷ್ಪಮೂರ್ದ

ಫಲದಿಂದ ಮರುಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಮರೆತು ಜಡವಾಗಿ, ಮೂರ್ವ ಗುಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿರುವ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಭೂಮೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ನಂತರ ದೇಹಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಉನ್ನತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ವೇಹ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿರದೆ ನಮ್ಮೆಳ್ಳಿಗೆ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿದು, ಓಡಿ, ಜಿಗಿದು ತುಂಬತನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕೋತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ನಂತರ ಕೋಗಿಲೆ ಪರಮಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದು ಇಬ್ಬಗೆಯ ಭಾಂತಿಯನ್ನೂ ನೀಗಿ, ಮರುಷನೆಂಬ ಆತ್ಮವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅರಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಆತ್ಮದೊಡನೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತೋರಿ ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ಆತ್ಮದೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿ ಪರಮಾನಂದ ಹೊಂದುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಒಳಾರ್ಥವನ್ನು ಭಾರತಿಯಾರ್ ತಮ್ಮ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು.

3) ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಲೂ ಇದು ಅನುವ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯು ಮೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಜೀರ್ನಾಡಿನ ವೀರ ಮುರುಗನ್ ಎಂಬ ಬೇಡನ ಮಗಳಾಗಿ ಜನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮುರುಗನ್ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಸಾಹಸಕ್ಕೂ ಸಂಕೀರ್ತವಾಗಿ ತೋಭಿಸುವವನು ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಕೋಗಿಲೆ ಸುಂದರವಾದ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಜನಿಸಿದಳೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಶ್ರೀತಿ, ಸೌಂದರ್ಯ ದೇವರನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸುವ ದಾರಿಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಹಿರಿಯರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತಿಯಾರ್ ಈ ರೀತಿಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಭಾರತಿಯಾರ್ ಈ ರೀತಿ ಆಳವಾಗಿ, ತೋಧಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಮುರುಗನ್ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರಾ? ಇಲ್ಲವಾ? ಎಂಬುದು ಉಹಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೂ, ‘ಮುರುಗನ್’ ಎಂಬ ಪದ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜೀರ್ನಾಡಿನ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವು ತಿಳಿದಿರುವುದೇ. ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಜೀರ್ನಾಡಿನ

ಸ್ತೀಯರು ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದಂತಹವರು ಎಂಬುದು
ಜಗಜ್ಞಾಪಿರವಾದ ಸತ್ತ್ವ.

“ಸಿಂಧು ನದಿಯ ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ
ಚೇರನ ಉತ್ತಮ ನಾಡಿನ ಯುವತೀಯರೊಡನೆ
ಸುಂದರ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾ
ದೋಣಿಗಳ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಆಟವಾಡಿ ಬರುವೆವು”²

ಎಂಬ ಹಾಡನ್ನು ಚೇರ ನಾಡಿನ ಯುವತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು
ನಿರೂಪಿಸಲೇ ಹಾಡಿದಂತಿದೆ. ಈ ನಾಡಿನ ಸ್ತೀಯರು ತಮ್ಮ ನಾಡಿನವಳಿಲ್ಲದ
ಅತಿಶಯವಾದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ದೃವದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏರಿಸಿ ಮೂಜಿಸಿದುದು
ಶೀಲಪ್ರದಿಗಾರಂನ ಆಂತರಿಕ ವಸ್ತು ವಿಷಯವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವುದನ್ನು
ಭಾರತಿಯಾರ್ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಪುಗಾರ್ (ಪೂಂಬುಗಾರ್) ನಗರ
ಅತಿಯಾದ ಐಷಾರಾಮಿ, ಸುಖಿಕರವಾದ ಜೀವನದಿಂದ ನಾಶವಾದದ್ದನ್ನು;
ವಿನಾಶಕಾಲದಿಂದಾಗಿ ಮಥುರ್ಯೆ ಮಹಾನಗರ ವಿಚಾರಿಸದೆ, ಸರಿಯಾದ
ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡದೆ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗ ಮೀರಿ
ಆಡಳಿತ ತಪ್ಪಿ ಹೋದದ್ದನ್ನು, ನಂತರ ಏರ ವಸಿತೆಯನ್ನು (ಕಣ್ಣಿ)
ಮೂಜಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಚೇರನಾಡು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು
ಮತ್ತೆ ಗಳಿಸಿತೆಂಬುದನ್ನು ಭಾರತಿಯಾರ್ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ
ಇವರು ಚೇರನಾಡಿನ ಸ್ತೀಯರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ, ಶೈರ್ಯ
ಇವು ಅದ್ವೃತವಾಗಿ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಕುಯಿಲಿ (ಕೋಗಿಲೆಯ ಪೂರ್ವಜನ್ಯದ ಹೆಸರು) ಚೇರನಾಡಿನ
ರಾಜಕುವಾರನನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾಳೆ; ಇಬ್ಬರ ವಿವಾಹವು
ಅನಂತಕಾಲದವರೆಗೂ ಆತ್ಮವು ಪರಮಾತ್ಮವು ಒಂದುಗೂಡಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು
ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೃಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

4) ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿನ ಸಂಕೇತಪ್ರಾಂತು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೋಗಿಲೆ
ಹಾಡಿಸೋಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ
ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಒಂದು ಮರದ ಶೊಂಬೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವ

ಸನ್ನಿಹಿತವೇಂದನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿ ಆ ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಮೈಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತೊಂದು ಹಕ್ಕಿ ಸಹನೆಯಿಂದ ಆ ಹಕ್ಕಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಹಕ್ಕಿ ನಮ್ಮ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂತಲೂ, ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ದೇವರೆಂತಲೂ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಹಕ್ಕಿ ದೇವರನ್ನು ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸಿದೂದನೆ, ಅದು ಲೋಕದ ಸುಖವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೋರೆದು, ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಎಂದೆಂದೂ ಅಗಲದಿರುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತು, ಕೋತಿಯ ನಶ್ವರವಾದ ಲೋಕ ಸುಖಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅದು ಇಂದಿಯ ಸುಖಗಳ ದಾಸ್ಯತನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಅನಂತವಾದ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಮುದುಕಿ ಅಲೆಯುವುದು ಪಡೆಯಲಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನು, ಅರಿಯಲಾಗದುದನ್ನು, ಮುದುಕಿ ಹೋರಟ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಯಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಯಣವು ಭಾರತಿಯಾರೋರವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಪರಯಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಡಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ತನ್ನ ಅಳಿವಿಲ್ಲದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಲೇನವಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

5) ಭಾರತಿಯಾರ್ ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ತಾವೂ ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿದ್ದರು. ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಹಾದಾಸೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

—ರಕ್ಷ

ಹೊಂದಿಕೆಯಳ್ಳಿ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಾಳವು— ಬಹಳ
ಚಿನ್ನಾಗಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿರಬೇಕು— ಹಲವು

ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಬಗೆಯ ಮಾಧುರ್ಯ-ನಾನು
ಹಾಡಿ ನಿಮುಣನಾಗಬೇಕು.³

ಎಂಬ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಯಕೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಶೈಷ್ವರಾದ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಶಾರೀರವು ತುಂಬಾ ಇಂಪಾಗಿರಬೇಕು; ಅವರು ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಾಗು ಬಳುಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸೂಕ್ತ ಸಂಗೀತದ ಅಂತಿಮ ಉದ್ದೇಶವಾದ ಇನಿದಾದ ಸಂಗೀತದೊಳಗೆ ಅಡಗಿರಬೇಕು. ಸಂಗೀತದ ಬಗೆ ಹಲವು ವಿಧಿನಿಯಮಗಳು, ಸೂಕ್ತ ಸಂಕೇತಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಇವು ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯ ಆತ್ಮವನ್ನೇ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದುವುದೂ ಉಂಟು. ನಿಜವಾದ ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದ ಸಂಗೀತದ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಧಿಗಳನ್ನೂ, ನ್ಯಾಯಬ್ದ್ರಹ್ಮ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಅವುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿರತು ಹಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಮಾಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಗೀತದ ಬಗೆ ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಅವರಿಗಿಧ್ಯ ಉನ್ನತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಮುದಿ ಎತ್ತು ಬಾನಿನ ಗುಡುಗಿನಂತೆ 'ಮು' ಎಂಬ ದ್ವಿನಿಯೋಂದಿಗೆ ಕಿರಿಚುವುದು, ಕೋತಿಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ 'ಗುರ್ಂ ಗುರ್ಂ' ಎಂದು ಅರಚುತ್ತಿರುವುದು, ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿಗೆ ತಕ್ಷಂತ ಬೇಸರ ತರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಗಿಯುತ್ತಿರುವುದು, ತಾಳಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಗೀತದ ಬಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಸಾಧಾರಣ ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದನನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಅಂಗಜೀಷ್ಟೆಗಳು, ಮುಖಿ ಸಿಂಡರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಗೀತವೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಕೋಗಿಲೆಯೋ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಮಾಣತೆ ಪಡೆದ, ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದ ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದನನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ; ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು' ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ – ಅಷ್ಟೇ ಯಾಕೆ? ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ-ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದರನ್ನೂ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವ ಸಂಕೇತದಂತೆ ರಚಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ‘ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡನ್ನು ಅಧ್ಯೋಸಬಹುದು. ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುವವರ ಮೂಲಜಾನಕ್ಕೆ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಈ ರೀತಿಯ ‘ವಿಷಯ ವಿಸ್ತರಣೆ’ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತಿಯಾರ್ ಈ ಬಗೆಯ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರಾ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಹೊಂಡರೆ, ‘ಹೋದು’ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಧೈರ್ಯ ವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ‘ಬಹುಶಃ ಹಾಗೆ ಇರಬಹುದು’ ಎಂದು ನುಣಿಚಿಕೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೂ ಬರಲಾಗದು. ಭಾರತಿಯಾರ್ ಹಾಡಿರುವ ಹಲವು ವೇದಾಂತ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಾದರೂ, ಜೀವಾತ್ಮಕ ಸುಳಿಂಗ ಸಂಬಂಧನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆವರಣ, ವಿಕ್ಷೇಪ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವುದರ ಸೂಚನೆಗಳು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಯೆಯ ಈ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮರಾವೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಓದುಗರ ಯಂತ್ರಿಗೆ, ಜಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿಗೂ, ವೇದಾಂತಕ್ಕೂ, ಉಳಿದವಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರುವುದೆಂದು ತೋರಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಭಾರತಿಯಾರ್ ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ವೇದಾಂತದ ಒಳಾಧ್ರ್ಯ ಇದುವೇ ಎಂದು ಲಿಜಿತವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ.

ಸಾಮರಸ್ಯವುಳ್ಳ ಒಳಾಧ್ರ್ಯ:-

ಭಾರತಿಯಾರ್ ರವರ ‘ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿಗೆ’ ಸಾಮರಸ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಸೂಚಿಸಲಾಗದೇ? ಅದು ಬರೀ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ತೊಡಗಿರುವ ಕವಿತೆ ಅಷ್ಟೇನಾ? ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುವಾಗ ‘ಸಾಧ್ಯ’ ಎಂಬ ಉತ್ತರ ನಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಕವಿತಾ ಶಕ್ತಿ, ಕವಿತಾ ಪ್ರಿಯೆ- ಎಂಬ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಕವಿತಾ ಶಕ್ತಿ ಕವಿಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತದೆ; ಕವಿತಾ ಪ್ರಿಯೆ ಅವರನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾಗೆ. ಕವಿಯು ಕವಿತೆಯ ಜೊತೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮೋಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇತರೆ ಹಾಡುಗಳು ಕವಿಯ ಈ ಮೋಹ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಳೆಯ ಕೇಳಿರಿಮೆಗಳ ನಿವಾರಿಸಿ
ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷವಾದ ಸವಿಯು

ತೆಂಕೊ ತಮಿಳ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಹಾಡನ್ನು
ಮೇರುಹಂತೆ ಮಾಡುವಿರಾ! ⁴

ಎಂದು ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಬೇಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ,

“ಸಂಗೀತ ಜಾನ್ಯಾದಿಂದಲೇ-ಕಃ ತೋಕವನ್ನು
ಪಾಲಿಸಬೇಕು”⁵

ಎಂದು ಪರಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಎಕರೆ ನೆಲ ನೀಡುಹಂತೆ ಬೇಡುವ
ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ,

‘ಹಳೆಯ ಕಲೆ ತಮಿಳು ವಾಣಿ! ನಿನಗೊಂದು
ಭಿನ್ನವನಿಡುವೆ;
ಎಳ್ಳಾಪ್ಪು ಸಮಯಪೂ ಷ್ವಾರ-
ಆಗದಂತೆ ನನ್ನ ಜಿಷ್ಟೆಯೋಳಗೆ
ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಪ್ರವಹಿಸುಹಂತವಾಗು’⁶

ಎಂದು ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಬೇಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಮೋಹವನ್ನು ಕಂಡು
ಅನಂದಿಸಬಹುದು. ಈ ಮೋಹದಾರೇಶವೇ ಅವರನ್ನು,

‘ಹಾಡಿನಂತಹ ಅಚ್ಚರಿ
ತೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ’⁷

ಎಂತಲೂ,

“ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಸೂತನತೆಯೇ ಅತಿಶಯವೆಂದೆಡೆ
ನಾದಗಳು ಸೇರುವ ಸೊಬಗಿಗೆ ಎಣೆಯಾಗುವುದೋ”⁸

ಎಂದು ಹಾಡುಹಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಕುರಂಗನ್ ಚಿತ್ರಕವಿತ್ತ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೂ ಹಾಗು ವರ್ಣನಾ ಕವಿಗಳಿಗೂ
ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡನ್ ವ್ಯಾಕರಣದ ಭಾರವನ್ನು
ಹೊರುವ ವ್ಯಾಕರಣ ಕವಿಗೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕವಿಗೂ

ಕೊಡಿನ ಒಳಾಧ್ರ್ಯ

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಕವಿತೆಗೂ ನಡುವೆ ಪೈಮೋಚೆಯಿಡುವ ನಕಲಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ತಮಿಳು ಕವಿತೆ ಎಂಬ ನಾಯಕ ದೀರ್ಘಕಾಲ ತನ್ನ ನಾಯಕನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲಿದ್ದಳು. ನಿಜವಾದ ಕವಿಯನ್ನು ಉಸಿರಿಗೆ ಉಸಿರಾಗಿ ತ್ರೈತಿಸಿದ್ದಳು. ಕವಿಗೂ, ಕವಿತೆಗೂ ವ್ಯಾಕರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಂಬಂಧವುಂಟು. ಭಂದಸ್ಸನ್ನು, ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ಕಾವ್ಯಕೃತಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲವೇ? ಕವಿತೆಗೆ ಈ ಕವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಕ ಗೌರವವುಂಟು. ‘ವರಕವಿ’ ಅಂದರೆ ಚಿತ್ರಕವಿತ್ವವನ್ನು ರಚಿಸುವವರು ಕವಿತೆಯೊಂದಿಗೆ ಆಟಾಟೋಪದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಗವರ್ನರ್ ಮರುಜಾಗಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹೆತ್ತಿವರು ಇವರಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಲು ಸಮೃತಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುರಂಗನೂ ಮಾಡನೂ-ಅಂದರೆ ಚಿತ್ರಕವಿತ್ವ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣ ಕವಿಗಳು-ಕೋಗಿಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಕವಟ ನಾಟಕ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ನಿಜವಾದ ಕವಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಳಗೊಳಿಸಿ ಕೊರಗುತ್ತಾರೆ. ಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗೇರುತ್ತದೆ. ನಿಜ ಬಹಿರಂಗಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಕವಿತಾಕನ್ನಿಂದ ಕವಿಯೊಡನೆ ಇಕ್ಕುವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ‘ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು’ ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಕಥನ ಕಾವ್ಯ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ಒಳಾಧ್ರ್ಯವು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಕವಿ ಇದನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದಿದ್ದರೂ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಏಕ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ದೊರೆತುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಕವಿಯ ಸ್ವಷ್ಟತಿಷ್ಟೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ; ಕಾವ್ಯದ ರಸವೂ ಕುಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಪನೆಗೆ ತಳಹದಿಯಾಗಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಂಬಿದು ಕವಿಯ ಬಯಕೆ. ಆದರೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಂಕೋಚ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನ ಅಂತಿಮ ಮೂರು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಭಾರತಿಯಾರೋರವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಏನಾದರೂ ಆಧಾರಗಳು ಗೋಚರವಾಗುವುದೇ? ಎಂದು ನೋಡೋಣ.

“ಚಾರೇ! ಕವಿತೆಯೆಂಬ ತ್ರಿಯತಮೆ!
ಹಲವು ವರ್ಣಗಳುರುಳಿದವು,
ನಿನ್ನ ಆನಂದದ ಮೊಗವ ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಕಂಡು

ಆ ದಿನ ನೀ ಎನ್ನ ದಾಸನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ, ನಾನು
ಮನುಜ ಕುಲದಿಂದ ದೂರಾಗಿ ಏಕಾಗಿಯಾಗಿರುವಾಗ
ಅವಾರ ಮಾಧುರ್ಯದ ಇಬ್ಬಗೆಯ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಓಲಾಡಿದೆವು;
ಕಲೆತು ನಾವು ಭಾಷೆಯೊಡನೆ ಆನಂದಿಸಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ
ಹೂದೋಟದ ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಇಂಪಾದ ಸ್ವರದಂತೆ
ವಿಕೃತ ದನಿಯ ಸಣ್ಣಹಕ್ಕಿಯನೊಂದ ಕಂಡೆ;”

ಭಾರತಿಯನ್ನು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಆಕಷಿಂಧಿರುವುದು ಇವೇ ಎಂಬುದನ್ನು
ಈ ಹಾಡಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿಯೂ,
ಶ್ರಿಯತಮೆಯಾಗಿಯೂ, ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಅಪಸ್ತರದಿಂದ
ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವುದಾಗಿಯೂ ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕವಿತಾಕ್ಷಿಕೆಯ ಕ್ತಿಯಂಚಿನ
ಕಣ್ಣಗಳ ಹೋಲುವ ಹೂಗಳು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಕವಿತೆಯ ತಂಪಾದ
ಸ್ವರಗಳ ಹಾಗೆ ಜಲಾಶಯದ ನೀರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಗೀತವು ಅವರ
ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕಷಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ಸ್ವರ ಅವರನ್ನು ದಾಸನಾಗುವಂತೆ
ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿಗೆ
ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ತಳಹದಿಯಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಅದ್ದುತ್ತವಾದ ಅಮರ
ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು ಈ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಅಂತರ್ದದ ದನಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ, ಲೋಕವೇ ಕೇಳುತ್ತದೆ.
ಆತ್ಮವು ಸತ್ಯವನ್ನು, ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮುಡುಕಿ ಸಾಗುವ ದೃಢತೆಯನ್ನು
ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕವಿತೆಯು ಕವಿತಾಗಿಯೇ ಪಕ್ಷವಾಗುವ ರೀತಿ
ಇಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಚಾರವೋ, ಉದ್ದೇಶವೋ, ಜ್ಞಾನ ಬೋಧನೆಯೋ
ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಉನ್ನತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ಲೋಕದ ವಿಮರ್ಶಕರು ಸೈಜ
ಕವಿತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ವರ್ಣಸಲಾಗದ ಅತಿಶಯದ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ-ಸೌಂದರ್ಯದ ವನಿತೆಯಾಗಿ
- ಮಾಪ್ರಾಣಿ ನಿಂತ ಕೋಗಿಲೆಯ ಸೊಬಗನ್ನು ಹೇಗೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ
ಹಾಡಲಿ?” ಎಂದು ಪರಿತಪಿಸಿದವರು ತಮಿಳು ಕವಿ ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ.
ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆಂದೇ ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತಿದು.

ಹೊಡಿನ ಒಳಾಫ್ರ್

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

“..... ಕವಿತಾಫಲವನ್ನು ಹಿಂಡಿ
ರಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಗ, ನರ್ತನಗಳೆಂಬ ಶಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಸುರಿಂ, ಅದಕೆ ಇನಿಯ ಅಮೃತವ ತಾ ಬೆರೆಸಿ
ಪ್ರೇಮವೆಂಬ ಬಿಸಿಲಲಿ ಒಣಗಿಸಿದ ಗಡ್ಡೆಯಿಂದ
ಮಾಧವನ ದೇಹವನ್ನು ಶೈಫ್ಲಿಸಿದನು ಬ್ರಹ್ಮನ್ನೆನ್ನುವೆ.”¹⁰

ಹಾಡಿನ ಒಳಾಫ್ರ್:-

ತು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೆಂಕಳಿಪವರ್ತದ ಮಹಾಮುನಿಗಳು
ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರೇ ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಅದರ ಮೂರ್ವಜನ್ಮದ ಕಢೆಯನ್ನು
ವಿವರಿಸಿದವರು. ಅದು ತನ್ನ ಶ್ರೀತಿಯ ಟ್ರಿಯಕರನನ್ನು-ಆಸೆಯ ನಾಯಕನನ್ನು
- ಪಡೆಯುವಂತೆ ದಯೆಗ್ಯಾದವರೂ ಅವರೇ. ಆ ಪರವರ್ತದಲ್ಲಿ ನೇಲಿಸಿದ್ದ
ಮುನಿಗಳು ‘ಅಗಸ್ತ್ಯರು’, ತಮಿಳರಲ್ಲಿ ‘ಗಿಡ್ಡಮುನಿ’ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದವರು.
ಅವರು ಮರಾಳ ಪರಂಪರೆಯ ತಮಿಳು ಕವಿತೆಗೆ-ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ
ಸಿಲುಕೆ ಒದ್ದಾಡುವ ತಮಿಳು ಕವಿತೆಗೆ - ಶುದ್ಧ ರೂಪವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು
ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನ ಒಳಾಫ್ರ್ಕೂ, ಗಿಡ್ಡಮುನಿ ಮತ್ತೊಂದು
ಆಧಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹಲವು ಸಲ
ಂದಿದರೆ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾವ್ಯದ
ಹಿರಿಮೆ ಇನ್ನಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚಲು ಅವಕಾಶಗಳು ಒದಗುತ್ತವೆ.

ಕೊನೆಯ ಓಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಭಾರತಿಯಾರಿನ್ ಕುಯಿಲ್ (ಕರ್ನಾಟಕಾನ್) – 1935 ಅಮ್ ಅಂಡು ಓಪರ್‌ಗುದಿಯಿಲ್ ವೇಳವಂದ ಕಟ್ಟರ್ಯೆ).
2. ದೇಶೀಯ ಗೀತಮ್. ಭಾರತ ದೇಶಂ – 5
3. ಶೋತ್ತಿರ ಪಾಡಲ್ಲಾ: ಯೋಗಸಿಧಿ – 7
4. ಅದೇ, ಮಾಲ್ಯ-30
5. ಅದೇ, ಕಾಣಿನಿಲಮ್-3
6. ಅದೇ, ೧೦ ಶಕ್ತಿ-5
7. ಕುಯಿಲ್ ಪಾಟ್ಟಿ : ಕುಯಿಲುಮ್ ಮಾಡುಮ್-ಸಾಲು-96
8. ಅದೇ, ಸಾಲು (97-98)
9. ತಮಿಳ್ ಪಾಟ್ಟಿ : ಕವಿದ್ಯ ಕಾದಲಿ. (ಒರು ಮದಿಪ್ಪಿಲ್ ಇದು ಕವಿತಾದೇವಿ ‘ಅರುಳ್ ವೇಂಡಲ್’ ಎಂಬ ಶೀಫುಕೆಯಲ್ಲಿದೆ)
10. ಕುಯಿಲ್ ಪಾಟ್ಟಿ : ಕುಯಿಲೀನ್ ಮುಖ್ಯರಪ್ಪ ವರಲಾರು-ಸಾಲು-241-45

ಅಧ್ಯಾಯ-೪

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯ

ಕವಿತೆಯ ಸಾರಃ-

‘ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು’ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯವಾಗಿ ನಿಲ್ಲವ ಒಂದು ಅದ್ವಿತೀಯ ಕಥನಕಾವ್ಯ. ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ನೀಳವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕವಿತೆ ಇದುವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಶಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದೊಳಗೆ ಅಡಗಿಸಿದಲಾಗಿದ ಸೊಂದಜ್ಞತೆಯ ಕಾವ್ಯವಿದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಗರಿಗೆದರಿ ಹಾರಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕೋಗಿಲೆಯ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರೇಮ ಕಥೆ,

ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕವಿತೆಯ ಆವೇಶವು ಮೂಡಿ ಪ್ರಜಾಹೀನನಾಗಿ
ಹಾಡು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ತೋರುವುದಂತೆ
ನೀಳ ಕನಸಿನ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ.....¹

ನೋಡಿದ್ದು ಕವಿಗೆ ಒಂದು ಮೋಹಕ ಕನಸಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕನಸಿನ ಘಳವೇ ‘ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು’ ಎಂಬ ಅದ್ವಿತೀಯ ರಚನೆ.

ಎಷ್ಟೇ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಬಂದರೂ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಈ ಪ್ರೇಮಕಥೆ ನಮಗೆ ನೀಡುವ ಸಂದೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. “ಪ್ರೇಮದ ದಾರಿಯ ಕಲ್ಲು-ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಕವಿಗಳು ಹೇಳುವ ಮಾತು ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮದ ಹಾದಿ ಎಂದಿಗೂ ನೇರವಾಗಿ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. (The Course of true love never runs Smooth) ಎಂಬ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ಮಾತನ್ನು ಇದು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವಂತಿದೆ. ಆದರೂ ಪ್ರೇಮದ ಶಾಶ್ವತ ಗೆಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ

ಅನುಮಾನ ಪದುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನ ಈ ಹಾಡನ್ನ ವಿಶೇಷಿಸುವ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೇಮ
ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿರೆ, ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿರೆ
ಸಾವೇ, ಸಾವೇ, ಸಾವೇ

ಎಂಬ ಪ್ರೇಮ ಸಂಗೀತದ ಪಲ್ಲವಿಯು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಧ್ವನಿಸತ್ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ರೋಮಿಯೋ ಜೂಲಿಯೆಂ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ದುರ್ವಿಧಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಹದಾನಂದದ ಪ್ರೇಮ ಜೀವನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾವಿನಿಂದ ಆಗಲುತ್ತಾರೆ. ತ್ರಿಯಕರ (ಜೀರ ಅರಸ) ಸಾಯಂ ಸಮಯದಲ್ಲಿ,

“ಮರಣದಲ್ಲಿ ದುಃಖವಿಲ್ಲ; ಹೆಣ್ಣೇ ಮತ್ತೆ ನಾವು
ಭೂಮಿಯಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತೇವೆ; ಚಿನ್ನಾ ನಿನ್ನ ಕಂಡು
ಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಪಡೆವೆ; ನಿನ್ನೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಆನಂದದಿ ಬಾಳುವೆ;
ಇನ್ನೊಂದು ಜನ್ಮವುಂಟು; ಹೆಣ್ಣೇ, ಸುಖಿವೂ ಉಂಟು
ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬಾಳುವೆನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ”²

ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಪ್ರೇಮದ ಶಾಶ್ವತ ಜಯದ ಭೇರಿ ಎಂತಲೇ ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲೂ ಆ ನಿಜ ಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವ ಪಿಶಾಚಿಗಳು, ಮಾಯಾಜಾಲಗಳು ಹಲವು. ಈ ಹುಸಿ ಪಿಶಾಚಿಗಳನ್ನು, ಮಾಯಾಜಾಲಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರೇಮ ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಸೂಸುತ್ತಾ ಉದಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ

ಆರಂಭಃ:-

ಹಾಡಿನ ಆರಂಭವೇ ಬಹಳ ಉನ್ನತವಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದಲೂ ಅಪಾರ ಸೂಬಗಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದೆ.

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

“ಮುಂಜಾನೆಯ ಎಳೆಯ ಸೂರ್ಯನು ಸೂಷುವ ಕಿರಣಗಳು
ನೀಲ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ ಉಂಡೆಯಂತೆ,
ಮನಮೋಹಕವಾದ ಜ್ಯೋತಿಯೋಡನೆ ಕ್ರಮ ತಪ್ಪದೆ,
ವೇಗದ ತರೆಗಳಿಂದ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಹಾಡಿ
ಒಂದು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ತೀರಪುಳ್ಳ
ಸೆಂದಮಿಳನ ತೆಂಕಣ ಅತಿಶಯವ”³

ಎಂಬ ಕವಿತೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತವಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯಪೂರ್ವಂದನ್ನು
ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ಹೊರಡಿಸುವ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಇಂಪಾದ
ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಉನ್ನತವಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು
ಕಾಣಬಹುದು.

“ಸುತ್ತುವರಿದು ನಿಂತ ಹೆಂಗಸರ ಕಂಕಣದ ಕೃಗಳು ದನಿಗೈಯುತ್ತಿರೆ
ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ದನಿಗೈವ ಗುಂಪಿನ ಅಮೃತ ಗಾನದಲಿ”⁴

ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳು ನಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲಾಗದಂತೆ
ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಸರಳವಾದ ಪ್ರತಿಮೆ, ಇಂಪಾದ ಸ್ವರ, ಶೃಂತಿ
ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ಡಿರುವ ಮಾಯ ಹೇಳಲಸದಳವಾದುದು.

ಮುಕ್ತಾಯಃ-
ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನ ಮುಕ್ತಾಯವು ತುಂಬಾ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಕೋಗಿಲೆ ಕವಿಗೆ ಚುಂಬಿಸಿದಾಗ ಅದು ಒಂದು ಜ್ಯೋತಿಸುಯ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ
ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕವಿ,

ಆಸಿಗಡಲಿನ ಅಮೃತವಯಾ! ಅಜ್ಞರಿಯ
ನಾಡಯಾ! ಹೆಣ್ಣನಪೂರ್ಂದು ದೃವವಾದ ದೃಶ್ಯವಯಾ!
ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು: ಪ್ರೇಮದಿಂದ
ಕಂಗಳ ಬೆರೆಸಿ ನನ್ನನೊಂದು ಕ್ಷಣಿ ನೋಡಿದಳು;
ಸ್ವಲ್ಪವೇ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದಳು; ಸ್ವಾಮಿ! ಇಷ್ಟ ಚಿಲುವನು
ತಮಿಳನಲ್ಲಿ ಹಾಡುವುದೇಗೆ? ಕಣ್ಣೆರಡು

ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನುಂಗುವ ಅತಿಶಯವೆಂದು ಹೇಳಲೇ?
 ಮಾನೋರಂಡಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಕವಿತೆಯೆಲ್ಲಾ
 ಮಾತಿಗೆ ನಿಲುಕುಪುದೇ? ಶುಷ್ಟಿ ಬೆಳಕೊಂದು ಮುತ್ತನ್ನು ಹೋಲುವ
 ಹಲ್ಲು, ತುಂಬು ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾದು ಹೋದಂತಾದುದು
 ಎಂದಿಗಾದರೂ ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಗಗನದಿ
 ನಿಂತ ಒಂದು ಏಂಬುಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ವಿರಾಜಿಸಿದ ನಾರೀಮಣಿಯ
 ದೇಹ ಸಿರಿಯನ್ನು ಅಪಾರ ಸೊಬಗನ್ನು
 ಜೀನಿನಂತೆ ಇನಿಯಳು ಬದಲಾದುದನ್ನು
 ಅನ್ಯರಿಗೆ ನುಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?”

ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ಮರೆತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕವಿತ್ವದ
 ತ್ವರ್ತ ತುದಿಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹಿತಮಿತ ವರ್ಣನೆ:—

ಕಥೆ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರವಾಗುವಾಗ ಆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ
 ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸವಿಯು ಮತ್ತು ಅವು ಹೇಗೆ ಪದೇ ಪದೇ
 ಬದಲಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ
 ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳೂ ಇರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕವಿಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ
 ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಮರೆತವರ ಸ್ಥಿತಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.
 ಇದು ಈ ರೀತಿಯ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಾಗುವ
 ಕೊರತೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತಿಯಾರ್ಥಿ ಇದನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ
 ಅರಿತುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ,

“ವಿನಾಶದ ಕಥೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ
 ವರ್ಣಸುವಾಗ ಅರ್ಥದ ಹಿಂದೆ ಅರಿವನ್ನು ಬಳಸಿ
 ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ”

ಎಂಬ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಕಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ
 ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಥೆಯ

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೊಲ್ಯು ನಿರ್ಣಯಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೊಲ್ಯುನಿರ್ಣಯ

ಸನ್ನೀಹಿಗಳು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಾದರು ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲದೆ ಅವು ಕಥೆಯು ಹೇಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಕುತ್ತಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಓದಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಕೊನೆವರೆಗೆ ಓದಿ ಮುಗಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಟಿಸುವಂತಹ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ 'ಕೋಗಿಲೆ-ಪ್ರೇಮ' ಎಂಬ ಕನೆಲ್ಲಾ ದಿಧಿರನೆ ಕಣ್ಣರೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಅವರು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ,

ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡಿದ್ದ ಹಳೆಯ ತಾಳಗರಿ, ಲೇಖನಿ,
ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ರಾಶಿ, ಹಳೆಯ ಚಾಪೆ ಸಾಲಾಗಿ
ಕಂಡು ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನರಿತನು.

ಎಂದು ಕನೆಸಿನ ಒಡೆಯುವಿಕೆ ನೋವಿನಿಂದ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಗಲುಗನಸು,

ಸಂಜೆಯ ಸೊಬಗಿನ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಕಾಂಚಿದೊಂದು ಕಲ್ಪನೆಯ ತಂತ್ರ

ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕಥೆಯೂ, ಕವಿಯ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ಶೈಲಿಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿಂದೇ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಸಂಬಂಧಿತ ಸನ್ನೀಹಿಗಳು:-

ಸನ್ನೀಹಿವು ನಿರೂಪಿಸುವ ಕವಿತೆಯ ವಿಧಕ್ಕೆ (Narrative poem) ಸೇರಿದ ಈ 'ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು' ಅತ್ಯಂತ ಅದ್ಭುತವಾದ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಕಥೆ ಸಾಗುವ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಈ ವಿಧದ ಕವಿತೆಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗುಣವಾಗಿದೆ. ಕವಿತೆಯನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವವರು ಅದನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸುವ ತನಕ ಕೆಳಗೆ ಇಡಲಾಗದಂತಹ ರಸವು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳು, ಸನ್ನೀಹಿಗಳು, ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದರ ನಂತರ ಒಂದರಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ವರ್ಣನೆ, ಜ್ಞಾನಬೋಧನೆ, ಹೇಳಿಕೆ ಮುಂತಾದ ನಿಂತ ನೀರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು ಬಿಡದೆ, ಕಥೆ ಎಂಬ

ವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗುವ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸು ಕೊಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಗುಣವೆಂದರೆ 'ಪ್ರಮಾಣ' (scale) ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣವೇ ಕವಿಗೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸೊಬಗನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅವಯವಗಳೂ, ಭಾಗಗಳೂ ಎಷ್ಟೇ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದರೂ, "ಅವು ಆನೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ (ತೂಕದ) ಕುದುರೆಯನ್ನೂ ಕುದುರೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಆನೆಯನ್ನೂ, ಮಹಾಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೊರುವ ಮನೆ" ಎಂಬ ರೀತಿ ರಚಿತವಾದರೆ ಅವು ವಿಕೃತ ದೃಶ್ಯಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಜೀವಂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಇದ್ದರಷ್ಟೇ ಸೊಗಸು. ಕಥೆಗೆ ತಕ್ಕು ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳು, ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಬೆರೆತು ಕವಿತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. 'ಪ್ರಮಾಣ' ಎಂಬುದು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಚೆಲುವನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಹಾಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು' ತಂಜಾ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ರಚನೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡನ್ನು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸಬಹುದು, ಹಾಗೆಯೇ ಓದಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಓದಿ ಮುಗಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಏಕರೂಪದ ತಾಳ ಸ್ವರೂಪವು ಗೋಚರಿಸುವುದನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೇನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಆ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅವಯವಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ ; ಅವನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೂ ಇಲ್ಲ ; ಅವನ ವಿದ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿದ ಒಂದು ರೂಪ ಆ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದಲ್ಲವೇ? ಈ ರೀತಿಯ ಒಕ್ಕತೆ (Unity) ಈ ಮಟ್ಟೆ 'ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ' ಹಾಡನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ತಮಿಳು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಕೃತಿ ಈ ರೀತಿಯ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ಅಪರೂಪವೇನಿಸುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, 'ಒಡಲ ಅಂದವನ್ನು, ಒನಮು ವಯಾರಗಳನ್ನು.....ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೌಲ್ಯ ನಿರ್ಜಾಯಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೌಲ್ಯನಿರ್ಜಾಯ

ಸನ್ನವೇಶಗಳು ನಿರೂಪಿಸುವ ಕವಿತೆಯ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌
ಕವಿ ಜೆಫ್ರೀ ಚೌಸರ್ ಬರೆದ The Nun's Priest Tale ಎಂಬುದನ್ನು
ಹಾಗು ಮೋಪೋನ The Rape of the Lock ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ
ಹೆಸರಿಸಬಹುದಾಗಿವೆ; ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು
ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಮೇಳ್ಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವಿಗಳು
ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರು 'ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ
ಆಕರ್ಷಣೆಯಲ್ಲೂ, ನವರಾದ ಹಾಸ್ಯದಲ್ಲೂ, ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳ ಸಹಜ
ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸೋಗಸಿನಲ್ಲೂ, ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಂತ್ರದಿಂದ
ಬಳಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಅಡಗಿರುವ ಒಳಾಧರಗಳಲ್ಲೂ, ಕವಿತೆಯ
ಸಾಲುಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಿಷಯಕ್ಕೂ ಭಾವಕ್ಕೂ ಹೊಂದುವಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ
ಪ್ರತಿಭೆಯಲ್ಲೂ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ ಕಿರು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು
ಸೋಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ⁷. ಹುಸಿ
ಇತಿಹಾಸ ಕಾವ್ಯಗಳು ತಮಿಳನಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಾಷದದಂತೆ.ಇದೇ ಧಾಟಿಯನ್ನು
ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿ ರಸರಮ್ಮತೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದ
ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ ಕಾವ್ಯ ಮಾಧುರ್ಯದ ಶೈಷ್ಣಿತೆಗೆ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ.

ಶೈಲಿ:-

ಕವಿತೆಯ ಶೈಲಿಗೆ 'ಅಗವಲ್', 'ಕಲಿವೆಣ್ಣು', 'ಎಣ್ಣಾಚೀರ್' ವಿರುತ್ತವು
ಎಂಬ ಭಂಡೋಬಂಧಗಳು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ
ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರು. 714 ಸಾಲುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ
ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು ಅಗವಲ್ ಭಂಡೋ ನಡೆಯಂತೆ ಒಂದು ಶೈಲಿಯನ್ನು
ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; ನಾದಭರಿತವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಲಿತ್ತೆಣ್ಣು' (ಕಲಿ ಎಂಬ
ಗಣಬಂಧ) ಇಣಿಕು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಕಲಿತ್ತೆಣ್ಣು ಒಂದು ಪಾದದ ಆರಂಭದಲ್ಲೂ
ಅಂತ್ಯದಲ್ಲೂ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ
ಕೆಲವೆಡೆ 'ವೆಂಡಣ್ಣು' ಬರುವಂತೆ ರಚಿಸಲು ಪ್ರಯುತ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ
ಹಾಡನ್ನು ಕಲಿವೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಭಂಡೋಬಂಧಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಕಲಿವೆಣ್ಣುದ
ಪ್ರತಿ ಎರಡನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪದಪ್ರೋಂದನ್ನು ಇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಭಾರತಿಯಾರ್ಗಿಂತ ಹೊದಲೇ ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಚಗರ್ ತಮ್ಮ 'ಶಿವಮುರಾಣಂ' ನಲ್ಲಿ, ಅರುಣಗಿರಿಯಾರ್ ತಮ್ಮ 'ಕಂದರ್ ಕಲಿವಣ್ಣ' ನಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಕ್ಷಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. 'ಕಲಿವಣ್ಣ'ವಿನಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಸಾಲು ಮೂರು ಗಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕೊನೆಯ ಗಣವು ನಾಳ್,(ನೇರ್ ಏಕಾಂಶದ ಗಣ) ಕಾಸು(ನೇರ್+ನೇರ್ ಎರಡಂಶದ ಗಣ), ಮಲ್ರ್(ನಿರ್ಯೆಯಸ್ಯ ಏಕಾಂಶದ ಗಣ), ಚಿರಪ್ಪು(ನಿರ್ಯೆ+ನಿರ್ಯೆ ಎರಡಂಶದ ಗಣ) ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಪಡೆದು ಮುಗಿಯಬೇಕು. ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಸಹಾ ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನ ಭಂದಸ್ಸು ಆಸಿರಿಯ ಬಂಧವೇ, ಕಲಿವಣ್ಣವೇ, ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಈ ಭಂದೋ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಭಾರತಿಯಾರ್ ಕಿತ್ತಸೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊಸ ರಚನಾ ವಿಧಾನ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ದನಿಯ ಲಯವ್ಯಳ್ಳ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ 'ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನ' ಶೈಲಿಯು ಓದುಗರ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು, ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಆಕಾರ ಸುವಂತೆ ರೂಪಗೊಂಡುಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಭಂದಸ್ಸಿನ ಧಾಟಿ:-

'ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿ'ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತಿಯಾರ್ ಪಕ್ಷವಾದ ಕವಿತಾ ರಚನಾಶಕ್ತಿ, ಹೆಮ್ಮೆಯ ದೋರಣೆಯೋಂದಿಗೆ ಶೋಭಿಸುವ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸಂಗೀತದ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿ ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿ ಆನಂದ ನರ್ತನಗೃಹ್ಯಮುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಬತ್ತದ ಅಮೃತದ ಚಿಲುಮೆಯಿಂದ ಹಾಡಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಹವು ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುವುದನ್ನು ಆಸ್ತಾದಿಸಬಹುದು. ಮಾವಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಪ್ರೇಮಿಸಿದ್ದನ್ನು, ಅದರ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿ ತನಗಾದ ಅನುಭವವನ್ನು; ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಚಡಪಡಿಸಿದುದನ್ನು ಆರಂಭದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಜೀನಿಗಿಂತ ಮಧುರವಾದ ಸೆಂದಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಲ್ಲದ ಇನಿದಾದ ಸಂಗೀತದೊಡನೆ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದರೆ ಇಟ್ಟ ನೋಡಿದರೆ 'ಕುಲಿಲ್ ಪಾಟ್ಪು'(ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು), 'ಕಣ್ಣನ್

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೊಲ್ಯು ನಿರ್ಣಯಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೊಲ್ಯುನಿರ್ಣಯ

ಪಾಟಪ್ಪು (ಕೃಷ್ಣನ ಹಾಡು), ‘ಪಾಂಚಾಲಿ ಶಪಥಮ್’ (ಪಾಂಚಾಲಿಯ ಶಪಥ) ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರೇಮಕೋಟಿಯಿಟ್ಟು ನಾನೇ ಶ್ರೀಷ್ಟ ಎಂದು ಸಾರುವಂತೆ ಭಾಸವಾದರೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದೇ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಮೂಡಿಸಬಹುದು.

ಹಾಡು ನಿರೂಪಿಸುವ ಕಥೆ ಅತಿಶಯವಾಗಿಯೂ, ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿಯೂ, ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೂ ಕಂಡರೂ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಪ್ರೇಮಕಾವ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಮರ್ಶಕರು ಒಷಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಗಂನ ಪುರ್ಯ (ವಿಭಾಗ)ಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸದೇ ಹೋದರೂ ಅದರ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದನ್ನು ಸಂಗಂ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವತ್ವತ್ವಿಪಟಲದಿಂದ ಹಕ್ಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಡಿನ ಸರಳ, ಜೀವಂತವಾದ, ಮೋಹಕವಾದ ಅಗವಲ್ ಭಂದೋಬಂಧದ ಶೈಲಿ, ಅದರ ಅನನ್ಯತೆಗೆ ನೇರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾದ ಸುಂದರಂ ಹಿಳ್ಳಿರವರ ‘ಮನೋನ್ಯಾಸೀಯ’ ಕಾವ್ಯದ ಶೈಲಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದುದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನ ಶೈಲಿ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕಂಡಿರದ ಒಂದು ಇಂಪಾದ, ಮೃದುವಾದ ನಾದವ್ಯಳ್ಳ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; ರೇಷ್ಯೆಯ ಹೊದಿಕೆಯಂತೆ, ತಳತಳನ ಹೊಳೆವ (Mercirised) ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ (Superfine) ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನೇಯ್ದ ಪಂಚಕೆಯ ಹಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಇದು ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ ಪ್ರೇಯತ್ಕಿಕ ಯಶಸ್ವಿ; ಹಾಡಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಲಯ ಸುಭಗತೆ. ಒಂದೇ ಕವಿತಾ ಪ್ರವಾಹ, ಜೀವಂತಿಕೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕುಂದುಂಟಾಗಿಲ್ಲ. ತಿರುವಾಚಕಮ್ ಕೃತಿಯ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನ ಶೈಲಿಯೊದನೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು (ಕುಯಿಲ್ ಪಾಟಪ್ಪು), ತಿರುವಾಚಗಮ್ ಎರಡೂ ಕೃತಿಗಳು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ಮಾಧುರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆ ಎಂತಲೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್, ಅಂಡಾಳ್ ಇವರ ಪಾಸುರಮ್ (ಸ್ತೋತ್ರ)ಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕವಿತೆಯ ಭಾವದಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ಹಂತ ಮೇಲಿದೆಯೇನೋ ಎಂದನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ

ಮಾಧುರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ನಾದದಲ್ಲಿಯೂ ಅವು ಒಂದು ಹಂತ ಕೆಳಗಿರುವುದನ್ನು ಗೈಗಿಸಬಹುದು.

ಪದ ಸಂಪತ್ತು ಮೋದಲಾದವು:-

ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಪದ ಸಂಪತ್ತು, ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿ ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಸಾಧಾರಣ ನುಡಿಗಳು, ಆಡುಭಾಷೆಯ ನುಡಿಗಳು ತಾವು ಯಾರ ಕೈ ಸೇರಿವೆಯೋ ಅವರ ಮಣಿದಿಂದ ಉನ್ನತ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ; ಕ್ರಾಂತಿನನ್ನು ಸೋಂಕಿದ ಸರ್ಪಾಸ್ತ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪದಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಓದುವಾಗಲೇ ಅರಿತು ಆಸ್ತಾದಿಸಬಹುದು. ಕವಿಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಭಾಷೆಯು ಬಾಗಿ ಬಳುಕುವ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಹಾಡಿನುದ್ದಕೊಳ್ಳ ಕಂಡು ಆನಂದಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪದಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದಷ್ಟೇ ಪದ ಸಂಪತ್ತು ತುಂಬಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪದಗಳು ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಬೆರೆತು ಬಾಳುವ ದೃಶ್ಯವೇ ಪದ ಭಂಡಾರದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ ಕೈಚೆಳಕವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

1. ಮುಟ್ಟು ಪದಸಮುಚ್ಚಯ

ಮಿಂಚಿನ ಸವಿ	ಮೌನಕಾಂತಿ
ನಾದಮರಿ	ಅಜ್ಞರಿಯ ಕೊರಲು
ಕವಿತಾವೇಶ	ಅತಿಶಯಗ್ರೇವ ಕಾಂತಿ
ಮೋಹನ ಗಾನ	ಮೋಹದ ಹಳೆಯ ಕಢೆ
ಮಾಧುರ್ಯದ ಕಚ್ಚು	ಮುದಿ ಎತ್ತು
ಕಂಕಣಕೈ	ನೀಚ ಹುಟ್ಟು
ಜೀನ್ನದಲು	ಸುಳ್ಳಣ ಹಾಡು
ಸೋರಗದ ಕೋತಿ	ಗಾನಾಮೃತ
ಇಂಪಾದ ಸ್ವರ	ದೇವ ಸುಖ
ಕೇಳ್ತನದ ಕೋತಿ	ಕಾಮದುರಿ
ಮನ್ಮಥನ ಮಾಯಾಜಾಲ	ಉಸಿರು ಬೆರೆಪುದು

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೊಲ್ಯು ನಿರ್ಣಯಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೊಲ್ಯುನಿರ್ಣಯ

ಅಶುದ್ಧ ಕೋತಿ	ಕಾಂತಿ ಪ್ರವಾಹ
ತೀರ ಮೀರಿದ ಕಾಮ	ಅಮೃತ ಸುಖಿ
ನೇಹದ ನುಡಿ	ಯೋವ್ವನವ ಮೀರಿದ
ಸೂಬಗು	
ತೀವ್ರ ವೇದನೆ	ಕಾಯುವ ಕೋವ
ಅನಲದ ಇನಿದನಿ	ವೇಗದಲೆ
ಬೇಡುವ ಹಕ್ಕಿ	ಕೆಣ್ಣ ಸಂಕೇತ
ಹುಸಿ ಹಕ್ಕಿ	ಹಬ್ಬದ ಶುಭದಿನ
ಅಮೃತ ಒಸರುವಂತೆ	ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಕವಿತೆ
ಹಾಡುವುದು	ಆಂತರಿಕ ಕಿಚ್ಚು
ವಿನಾಶದ ಕಥೆ	

2. ದೊಡ್ಡ ಪದಸಮುಚ್ಚಯ:–

‘ಮನಸ್ಸನ್ನ ಹೊಲಿಯಲು ನೀಳನೊಣವ ಬೀರುವಿರಿ’
 ‘ಮಧುರಾಮೃತ ಗಾಳಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬೆರೆತಂತೆ’
 ‘ಕಾಂತಿ ಕಡಲಲಿ ತೋರುವ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕಿಯಂತೆ’
 ‘ಕಡಲ ಮಹಡಲೆಯಂತೆ ಬಂದ ಆನಂದ’
 ‘ನೀರ್ಜ ಹರಿವ ಒಡಲು ಬೆಂಕಿಯಾಡುವ ಕಣ್ಣು’
 ‘ಚುಂಬಿಸಿ ಚುಂಬಿಸಿ ಮೋಹ ಭಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ಭೂಮಿತನಾಗಿ’
 ಈ ರೀತಿಯ ವಿಶ್ವಿವಾದ ಇನಿದಾದ ಪದ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳನ್ನು
 ಕವಿಯು ತಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನಿಂಬ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು
 ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವೃತ್ತಸ್ಥಗೊಂಡು ಬರುವ ತಮ್ಮ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ,
 ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಅನನ್ಯ ಪದಗಳನ್ನು
 ಬಳಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಉದಾ: ಕನ್ನೆ ಕೋಗಿಲೆ	ನೀಲ ಕೋಗಿಲೆ
ಮಾಯ ಕೋಗಿಲೆ	ಹೆಣ್ಣು ಕೋಗಿಲೆ
ಮುಟ್ಟ ಕೋಗಿಲೆ	ಸಣ್ಣ ಪಿಶಾಚಿ ಕೋಗಿಲೆ

ಸಣ್ಣ ಕೋಗಿಲೆ ಹಪ್ಪೆ ಕೋಗಿಲೆ

ಕೊಸು ಕೋಗಿಲೆ ಬಣ್ಣದ ಕೋಗಿಲೆ

ಒಂಟಿ ಕೋಗಿಲೆ ಸುಳಿನ ಕೋಗಿಲೆ

ಗಾನ ಕೋಗಿಲೆ ಸಣ್ಣ ಕಮ್ಮೆ ಕೋಗಿಲೆ

ಅತಿಶಯದ ಕೋಗಿಲೆ ಆಸ ಕೋಗಿಲೆ

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸನ್ನಿಹೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇವು ಹಾಡಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಸ ಮೇರುಗನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಸರಳವಾದ ಸಣ್ಣ ಪದಗಳು ಹಾಡಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು, ತಮೆಣಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಂಡರಿಯದ ಒಂದು ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಕವಿತಾಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇದು ಎಂದೂ ಕಾಣದ ಹೊಸ ಯುಗವನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದೆ. ವಿದ್ಘಾಂಸರು ಅಜ್ಞರಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಬಳಸುವ ‘ಅಬ್ಬಾ’, ‘ಅಯ್ಯೋ’, ‘ಅರೆರೆ’ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಇವರು ಬಳಸಿರುವ ‘ಸಾಮಿ’ ಎಂಬ ಪದದ ಸೊಬಗು, ಸಾಮಧ್ಯ ಹೇಳಲಸದಳವಾದುದು.

ಪ್ರೇಮ ಭಾವನೆ:–

ಭಾರತಿಯಾರ್ ಪ್ರೇಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿರುವುದನ್ನು ಇದೇ ಕೃತಿಯ ಬೇರೆಂದು ಸನ್ನಿಹೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.⁸ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನು ದಾಸನಾಗುವಂತೆಯೇ ಉಳಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರೇಮ ಭಾವನೆಯು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರೇಮ ಭಾವನೆಯು ಅಂತಃಸ್ತಾವಕ ಪ್ರಚೋದನೆ (Hormonal drive) ಯಿಂದ ಉಧ್ಘಾಟಿಸುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರೇಮ ಭಾವನೆಯು ಅಂತಃಸ್ತಾವ ಪ್ರಚೋದನೆ ತಣೆದ ಮೇಲೆ ಶಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರೇಮ ಭಾವನೆ ಅರಿವು ಇರುವೆನಕ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾವನೆಯೇ ಹಲವು ಅದ್ಭುತವಾದ ಪ್ರೇಮಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರೇಮ ಇಲ್ಲದ ಜೀವನ ಪಾಣಿ; ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಜಾಗ್ಯತಗೊಳಿಸಿ ಅಡಸ್ಸು ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಉರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಗೀತವು ಶೈಷ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಪ್ರೇಮದ ಬೇಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಪಟ ನಾಟಕಗಳು ಕಂಡುಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಉಂಟು. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಎದುರಾಗಿ ಪ್ರೇಮದ ಮಥುರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು

ಶಿಂಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೋಲ್ಯು ನಿರ್ಣಯಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೋಲ್ಯುನಿರ್ಣಯ

ನೋವಿನ ಭಾವನೆಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮವಿಲ್ಲದ ಹೂವಿನಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಶೀಲಕ್ಕಾಗಿ, ಶೀಲವನ್ನು ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಳತೆಗೊಳಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿಲೆ ಹಾಡು ಸಾರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುದು. ಆದರೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹಾಡಿನ ಸಾರ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ? ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಂಗ್ಗ ಕವಿ 'ಶೀಲ್ಲಿ' ರಚನಿಸಿದ ಎಪಿಸ್ಯಾಕ್ಟಿಡಿಯಾನ್ (Epipsychidan) ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾದ, ಮಹತ್ವಾದ ಪ್ರೇಮ ಕವಿತೆಯೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅಂಗ್ಗ ವಿಮರ್ಶಕರು 'ಅದರ ವಸ್ತು ವಿಷಯ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿರುವುದುಂಟು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಆ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಯಾರೋಬ್ಬರೂ ಕುಂದೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸಂಗೀತವೂ, ಕವಿತೆಯೂ ತುಂಬಾ ಉನ್ನತವಾಗಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಕಲ್ಪನೆ:-

ಕವಿತೆಗೆ ಅಗತ್ಯಾದ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿರುವುದು ಕಲ್ಪನೆ. ಕಲ್ಪನೆ ಎಂಬುದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ನೇರವಾಗಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಾಗದೇ ಇರುವಾಗಲೂ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ನೆನಂಬಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮನಃ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅನುಭವಿಸಬಲ್ಲ ಒಂದು ಸಾಮಧ್ಯ. ಕಲ್ಪನೆ ಎನ್ನುವ ಸಾಮಾನ್ಯಾದ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಬೇರೆ ಅಲಂಕಾರಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಹೃದಯಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಸರಿಸಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಅಂಶಗಳ ಸೊಬಗನ್ನು ಹಿರಿದಾಗಿಸಿ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದಾದರೆ, ಕಲ್ಪನೆಯು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ (Microscope) ವನ್ನಾಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ ಹಾಡುಗಳು ನಮಗೆ ಎಂದೆಂದೂ ಮಹಡಾನಂದವನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಪನೆಯ ಅಂಶಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕವಿಯು ತಾನು ಕಾಣುವ ಲೋಕಕ್ಕಿಂತ

ವಿನೂತನವಾದ ಲೋಕವೋಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಜಳಾಶಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ನೀರಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಬಂದ ಗಂಡು ಜಿಂಕೆಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಜಿಂಕೆಗೂ ಆ ನೀರು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿ ಮಾತ್ರ ಕುಡಿಯುವವ್ವು ನೀರಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅರಿತ ಗಂಡು ಜಿಂಕೆ ತಾನು ಕುಡಿಯದೆ ದೂರ ನಿಂತು ಹೆಣ್ಣು ಜಿಂಕೆ ಕುಡಿಯಲೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಜಿಂಕೆಯೂ ಅದೇ ತರಹ ತುಸು ದೂರ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆಗ ಗಂಡು ಜಿಂಕೆ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಜಿಂಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತಾನೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ಜಿಂಕೆಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಯನ್ನಿಂದುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಜಿಂಕೆಯು ಕುಡಿಯುವ ಹಾಗೆ ನಟಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಒಳಗೆ ಹೀರಿಕೊಂಡು, ಕುಡಿಯದೆ ಉಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಜಿಂಕೆಯು ನೀರಿನ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಗಂಡು ಜಿಂಕೆ ತನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ನೇರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬಳಲುವವ್ವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾಗ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

“ಕೊಳದಲ್ಲಿನ ಇನಿತೇ ನೀರು ಸಾಲದೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ
ಹೆಣ್ಣು ಜಿಂಕೆ ನೀರು ಕುಡಿಯಲೆಂದಂಬಲ್ಲಿ—ಗಂಡು ಜಿಂಕೆಯು
ನೀರ ಹೀರುವಂತೆ ನಟಿಸುವ ಕಾಡಹಾದಿಯೆಂಬರು ತ್ವಿಯಕರನು
ಸಾಗಿದಾ ಹಾದಿ”

ಎಂಬುದು ಮೇಲ್ಮೈ ಸನ್ವೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕವಿತೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಕವಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಆದರೂ, ತ್ವೀತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಗಂಡು ಜಿಂಕೆಯು ಹೆಣ್ಣು ಜಿಂಕೆಗೆ ಬೇರೆ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಅರಿತ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸು ಈ ರೀತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಗೆ ಕವಿತೆಯ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳ ನಾವು ಅದನ್ನು ಓದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಸ್ತಾದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕವಿಯ ಅನುಭವವು ನಮ್ಮೆ ಅನುಭವವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನಃಶಾಸ್ತಜ್ಞರು ಕವಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಹಗಲುಗನಸಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹಗಲುಗನಸು ಕಾಲುವಾಗ ಆಲೋಚನೆಗಳು

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೊಲ್ಯು ನಿರ್ಣಯಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೊಲ್ಯುನಿರ್ಣಯ

ಪ್ರಮಾಹೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಬಯಸಿದಂತೆ ಭಾನ ಕೋಟಿಯ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಾವು ಬರೆಯುವ ಕಲ್ಪನಾ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನೇ ಕಥಾನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಜಾಗೃತ್ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಲವಾರು. ಕನಸನ್ನು ಕಾಣುವ ನಾವು ಇರುವುದನ್ನು ಇರುವಂತೆಯೇ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ; ಮನಸ್ಸು ಬಯಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ನಮ್ಮ ಆತ್ಮವು ಬಯಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆಗಲೇ ಆತ್ಮವು ಆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬಹುದು.

ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕನಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉದಯಿಸಿದ ಒಂದು ಹಾಡಾಗಿದೆ. ಸಂತೋಷದ ಉನ್ನಾದದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಂತೆ, ಕವಿತಾ ದೇವಿಯ ಕೃಪೆ ಬದಗಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಮರೆತು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಹರಿದ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಕೋಲಿಡ್ ಬರದ 'ಕುಬ್ಬಾಶಾನ್' ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಂತೆಯೇ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡು ಹೂಡ ರೂಪಗೊಂಡುಬಿಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು ಒಂದು ಸನ್ನಿಹಿತವೇ. ಸೆಂದಮೀಳಿನ ದಾಢಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮುದುಚೇರಿ ಎಂಬ ನಗರವೋಂದರ ಪಕ್ಷಿಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಮಾವಿನತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೇಡರು ಭಾರದ ಹಬ್ಬದ ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಕೋಗಿಲೆಯೊಂದು ಮರದ ರೆಂಬಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕವಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವಲೋಕದ ದೃಶ್ಯ. ಇದೇ ಕನಸಿನ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು 'ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿನಂತೆ' ರೂಪ ತಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಕವಿಯ ಭಾವನೆ:—

ಭಾರತಿಯಾರ್ಥ ಪನನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಆಳವಾಗಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ, ನೋಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವರು. ತಾವು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನೇ ತಾವು ಲೀನಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಲಾವಿದನಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಣವೆಂಬುದೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಆತ ತಾನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಕಲಾವಿದನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಬಹುಪಾಲು ಈ ವ್ಯೇರುಧ್ಯಾದ ಗುಣವನ್ನೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸಹಾನುಭೂತಿ (Empathy) ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಹಾನುಭೂತಿ ಎಂಬುದು ತನ್ನನ್ನು ಅನ್ವರಂತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯು ಕೋತಿ, ಎತ್ತಿನ್ನು ಸಂಭೋಧಿಸಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ, ಕೋತಿಯು ಜೀವ್ಯೇ ಮಾಡುವುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ, ಕವಿಯು ಕೋಗಿಲೆಯಾಗಿಯೂ, ಕೋತಿಯಾಗಿಯೂ ಬದಲಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಯಾಯ ಕಥಾಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ನಿಂತು ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೋತಿಯ ಕುರಿತ ವಣಿನೆಯೂ ಎತ್ತಿನ ಕುರಿತ ವಣಿನೆಯೂ ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ ಸೂಕ್ತ ನೋಟಿದ ಸಾಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿದೆ.

ಹಾಸ್ಯಸಂಬಂಧೀ ಅಂಶಗಳು:-

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯದ ಅಂಶಗಳು ಸೇರ್ಪಡಿಗೊಂಡಿದ್ದು ಹಾಡಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೇಳಿಸಿದೆ. ಹಾಸ್ಯವೆಂದರೇನು? ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಾವು ಏನನ್ನಾದರೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ನಗುವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಹೇಳಿನ ವಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಂಚೆಯಂತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ, ಅವನ್ನನ್ನು ನೋಡುವವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಂದು ವ್ಯಾತ್ಯಾಸವು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಹಾಸ್ಯ ಮನೋಭಾವವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವಾಧೀನವಿಲ್ಲದೆ- ಮಹ್ಮತನದಿಂದ-ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೇ, ನಡೆದರೇ, ಆಗಲೂ ನಗೆಯುಕ್ಕಿ ಬರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಲ್ಪಡೇ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ವಾಸ್ತವಿಕವಲ್ಲದ ಅಂಶಗಳೇ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ; ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ದೂರಾದ ಅಂಶಗಳು ಅಲ್ಲಿರುತ್ತವೆಂಬ ಸತ್ಯವು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಸ್ಯವು ಶೃಂಗಾರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆಂದು ಭರತ ಮುನಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶೃಂಗಾರವು ಅರ್ಥತೆಯಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಅದು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇತುವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಮವೆಂಬುದು ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದುದು. ಅದು ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದ್ದರೆ ಹಾಸ್ಯ ಮೂಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೀರೀಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೋಲ್ಯು ನಿರ್ಣಯಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೋಲ್ಯುನಿರ್ಣಯ

ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಸೀತಾಮಾತೆಯನ್ನು ರಾವಣನು ಅಶೋಕವನದಲ್ಲಿಟ್ಟ
ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಾನೆ; ದೇವ ಅವನನ್ನು ತಿರುಗಿಯೂ ನೋಡಲ್ಲ, ಹುಲ್ಲಿಗಿಂತಲೂ
ಕಡೆಯಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಅವನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸೆಯನ್ನು
ಮೂಡಿಸುವ ಅವನ ಪ್ರೇಮ ನುಡಿಗಳು ಪರಿಹಾಸವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ;
ಆ ಸನ್ನಿಹೆತವನ್ನು ಓದುವ ನಮಗೆ ನಗದೇ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ,
ಇರಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ನಗುವನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸಲು
ಸಾಧ್ಯ ಎಂದಿರುವಾಗ, ಶೃಂಗಾರ ಅಥವಾ ಶೃಂಗಾರ ರಸದಿಂದ ಹಾಸ್ಯ
ಅಥವಾ ನಗು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಭರತ ಮನಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ವಿನೋ ಅಳವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡಿಗೆ ಬರೋಣ. ಕೋತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ
ಎತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯು ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರೇಮ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ,
ಕೋತಿಯ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಸ್ಯರಸವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದು.
ಕೋಗಿಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ.

“-ವಾನರನೇ!

ಸರಿಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಸೌಂದರ್ಯವ್ಯಾಳ್ಜವನೇ! ಹೆಣ್ಣನವೆಂಬುದು
ಯಾವ ಜನ್ಮ ಪಡೆದರೂ, ಉನ್ನತವೇ!

—
ವಾನರ ಜಾತಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರು ಸರಿಸಮಾಗುವರೋ
ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ
ರೇಷ್ಟೆಯ ಕೂಡಲಿನಂತಹ ರೋಮದಿಂದ ಮುಚ್ಚದ ತಮ್ಮ ದೇಹವನು
ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮದುರು ಬಂದರೂ,
ಮೀಸ ದಾಡಿಯಿಂದ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ವಾನರರಂತೆ ತಮ್ಮ
ಆಸೆಯ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ,
ಆಡಿ ಜಿಗಿಯುವ ನಿನ್ನ ಅಂದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದುದೇ?
ಗುಂಪುಗೂಡಿ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದರೂ, ಗೋಪುರವನ್ನು
ಹತ್ತುಲು ತಿಳಿಯದೆ ಏಣಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹತ್ತಿದರೂ
ಬೇರೇನು ಮಾಡಿದರೂ ವೇಗವಾಗಿ ನೆಗೆಯುವುದರಲ್ಲಿ

ವಾನರರಂತಾಗುವರೇ? ಬಾಲವನ್ನು ತರುವುದೆಲ್ಲಿಂದ?
 ಹೀನವಾದ ಕಚ್ಚಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗುವುದೋ?
 ಹೇಟಕ್ಕೆ ಬಾಲವಿರುವುದ ನೋಡಿದ್ದಂಟು,
 ವೇಗವಾಗಿ ಜಿಗಿಯುವಾಗ ಬೀಳಿ ಮೇಲೇಳುವುದಕ್ಕೆ
 ದೇವನು ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಅದು ಸಮನಾಗುವುದೇ?
 ಶುಭ ಸಸ್ಯಾಹಾರ ಭೋಜನವೂ, ಚಾತುರ್ಯದ ನೋಟವೂ
 ವಾನರನಂತಹ ಜಾತಿಯೋಂದು ಈ ಜಗದ ಮೇಲಿಹುದೋ?”¹⁰
 ಎಂದು ಕೋಗಿಲೆ ವಾನರನೋಡನೆ ಮಾತನಾಡುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ,
 ಮಾನವನಿಗಿಂತ ಕೋತಿಯ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಉನ್ನತಕ್ಕೇರಿಸಿ ಹೇಳುವ
 ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ ಮೂಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರ ನಂತರ
 “ನೀಜ ಕೋಗಿಲೆಯು ಬೆಂಕಿಯ ಸವಿಯ ದ್ವಾನಿಯಲ್ಲಿ, ಆಸೆಯುಕ್ಕೆ ಅಮೃತ
 ಹರಿವ” ಹಾಗೆ ಹಾಡುತ್ತದೆ.

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡುವ ಇಂಪಾದ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ
 ಕೋತಿ ಮೂಡುವ ಚೇಷ್ಟೆಗಳು:

“ಕೃಶವಾದ ಕೋತಿಯು ಮತಿಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಹೆಂಡವನ್ನು ಕುಡಿದು
 ಮೂರ್ಖವಾಗಿ ಆವೇಶಗೊಂಡು, ಆ ಆವೇಶದಲ್ಲೇ
 ನೆಗೆಯುವುದು, ಜಿಗಿಯುವುದು, ತಾಳಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು.
 ‘ಮನಸ್ಸು ಕರಗುತ್ತಿದೆ, ಆಹಾ! ಹಾ!’ ಎನ್ನುವುದು.
 ಕೆಳ್ಳಿ ಮಿಟುಕಿಸುವುದು, ಕಾಲನಿಂದ ಕೃಯಿಂದ
 ಮಣಿನ್ನು ಕರೆದು ತಗೆದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೊಂದು ಬಿಶಾಡುವುದು,
 ‘ಪ್ರೀತಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯೇ! ದಿವ್ಯಾತ್ಮಕವೇ! ದೈವವೇ?
 ಹೇಳಲಾಗದಪ್ಪು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವೆ.
 ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲವಾದೆಡೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮರಣವೆಂದೆ,
 ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ತಂದೆ,
 ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಿನ್ನ ಅಗಲಿಕೆಯನು ನಾನು ಸಹಿಸೆನು
 ಈಗಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಚುಂಬಿಸಿ ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳುವೆ”¹¹

ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೌಲ್ಯ ನಿರ್ಣಯಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ

ಎಂದು ಹಲವು ಮಾತನಾಡಿ ತನ್ನ ಹಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಸ್ಯವು ಉಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇಯ್ಯಿ, ಮೇಯ್ಯಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇನೂ ತಿಳಿಯದ ಎತ್ತನ್ನು, ಮೃದುವಾದ ಕೋಗಿಲೆಯ ಪ್ರೇಮ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪನೊಂದೂ ನುಡಿವ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಕೀಳು ಎತ್ತನ್ನು ಕೋಗಿಲೆಯು ಶ್ರೀತಿಸಿ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಬಯಕೆಯ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕೇಳಿದರೂ ಹಾಸ್ಯವು ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ಉಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಕೋಗಿಲೆಯ ಪ್ರೇಮದ ಮಾತು-

“ನಂದಿಯೇ!

ಹೆಂಗಳಿಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆವ ಆಯಸ್ಕಾಂತವೇ!
ಕಾಮನೇ! ಎತ್ತಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ! ಮೂರ್ಕಿಯೇ!
ಜಗದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿನಂತೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿರುವ ಜಾತಿಯುಂಟೇ?
ಮನುಷ್ಯರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿವಂತ ಮಗನನ್ನು
ದೇಹದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿನಂತೆ ಬಲಿಷ್ಠ ಎಂದು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ
ಬಸವನೇ ತಹ್ಮೂಳಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಆಯ್ದರೆ!
ನೀಳವಾದ ಮುಖ, ನೆಟ್ಟಿಗಿರುವ ಕೊಂಬುಗಳು,
ಹತ್ತಿಯ ಬೆಟ್ಟದಂತೆ ಹೊಳೆವ ಶ್ರೀರೂಪ
ಅಧಿಕ ಭಾರವ ಹೊರುವುದು, ವೀರತೆಯ ಸೂಚಕವಾದ ಬಾಲಪೂ
ಬಾನ ಗುಡುಗಿನಂತೆ ಮೋರವ ‘ಮಾ’ ಎಂಬ ಕೂಗು
ಮಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿಯ ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ
ಬಾಲವನ್ನು ಬೀಸಿ ಹೊಡೆಯುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳ
ಬಹಳ ದಿನಗಳು ನೋಡಿ ನಾನು ಬಲು ಮೋಹಗೊಂಡಿರುವು”¹²

ಎಂದು ಎತ್ತಿನ ಸೊಬಗನ್ನು ಹಾಡಿ ತನ್ನನ್ನು ಅಡಿಯಾಳಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಇಡುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ಆ ಭಾಗ್ಯ ಸಿಕ್ಕರೆ ತಾನು ತನ್ನ ಶ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ

ಆಯಾಸದಿಂದ ಮಲಗಿರುವಾಗ, ತಾನು ಅದರ ಕೆವಿಯಲ್ಲಿ ಮಧುರ ಸಂಗೀತ
ಹಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಂತರ,

ಬಂದು ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಮಲಗುವೆ,
ಬಾಲದ ಏಟಿನಿಂದ ಮುದಗೊಳುವೆ, 'ಮಾ' ಎಂದು
ಕೂಗುವ ನಿನ್ನ ಜೋರಾದ ದನಿಯೊಡನೆ ನಾನೂ ದನಿಗೂಡಿಸುವೆ
ಹೊಲವೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿ, ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲ ಮೇಯ್ಯ, ನೀರು
ಕುಡಿದು, ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಿರುವಾಗ
ಪಕ್ಕ ಕುಳಿತು ಹಲವು ಕಥೆಗಳ ನುಡಿವೆ
ಎತ್ತು ದೇವನೇ, ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಅತಿವೀರನೇ,
ನಿಮ್ಮಿಡಿಗೆ ಶರಣಾಗುವೆ ದಯಿಯಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸು,
ಪ್ರೇಮದಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿಹೆನು'

ಎಂದು 'ಜಿನ್ನದಂತಹ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಿಂಚಿನಂತಹ ಮಾತುಗಳಿಂದ'
ಮಾತಾಡುತ್ತದೆ. ಎತ್ತಿನ ಸೌಂದರ್ಯದ ವರ್ಣನೆ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಶರಣಾಗತಿಯ
ಮಾತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದಲ್ಲವೇ? ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಕೋತಿಯ
ಹಿರಿಮೆ, ಎತ್ತಿನ ಮಹಿಮೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹೊಗಳಿ ಹಾಡುವ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ,
ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವೆಂದು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾಸ್ಯ ಆಂತರ್ಭೂದಿಂದ
ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತೆದೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈ
ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷವಾದ ನಿರ್ವಚನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದ
ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣವೊಂದು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಮೈಟಕ್ಕೆ ಗೋಚರವಾಗುವ
ಅಂಶಗಳಿಗೆ ತದ್ವಿರುಧವಾದ ಅಂಶಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹಾಸ್ಯರಸವನ್ನು
ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.

ಮತ್ತೊಂದೆದೆಯೂ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಧೂಮ್ಮೆತಕವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯು
ಕೋಗಿಲೆಯ ಮೂರ್ವಜನ್ಮದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ—
'ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯವಾಯಿತು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಕ್ಷಣ

ಶಿಂಗಿಲೆ ಹಾಡು: ಒಂದು ಪೋಲ್ಯು ನಿರ್ಣಯಕೊಗಿಲೆ ಹಾಡು-ಒಂದು ಪೋಲ್ಯುನಿರ್ಣಯ

ಕಥೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಉನ್ನತ ರಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲು ಎಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡುತ್ತೇನೆ. “ಯಾವ ಪಟ್ಟಣ ಹೇಗೆ ಹೊಳ್ಳಿ ಹೋದರೂ ಸರಿ, ಯಾವ ಬಡವರ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಪರಿತಪಿಸಿದರೂ ಸರಿ, ನನ್ನ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಾರದಂತೆ ನನ್ನ ಆತ್ಮವನ್ನು ನಾನೇ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಮ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಭಾಟಿ ಏಟು ನೀಡುವಂತಿದೆ. ಹಾಸ್ಯದೊಡನೆ ಅಪಹಾಸ್ಯವೂ ಬೆರೆತು ನಮಗೆ ಮುದ ನೀಡುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದು.

ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ ‘ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು’ ಎಂಬುದು ಇಂಪಾದ ಸಂಗೀತ ಸ್ವರಿಸುವ, ಕವಿತಾ ಮಾಧುರ್ಯ ತುಂಬಿದ ತಮಿಳು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರಚನೆ; ಕಲೆಯ ಮೆರುಗುಳ್ಳ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಶಭ್ದಚಿತ್ರ ಸರಳವಾದ ಪದಗಳು, ಓದುವವರ ಮನಸ್ಸು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಭಂಡೋಬಂಧವಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಮಿಳು ಓದುಗರೂ ಸಹಾ ವಸ್ತುವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಮನ ಕರಗಿ ಹಾಡನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಬಹುದು. ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮನರುಜ್ಞಿವನ ಕಾಲಫಟ್ಟದ ಅದ್ಭುತ ಶಭ್ದಚಿತ್ರವಾಗಿ ಇದು ಬೆಳಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದು. ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿತೆಯ ರಚನೆಯಿಂದ,

ಪಂಡಿತರು

ಅಪಹರಿಸಿ ಒಯ್ದು

ಎಳೆಯ ತಮಿಳ ಕೂಸನ್ನು

ಕಂಡು ಹಿಡಿದು

ಕೊಂಡು ತಂದ

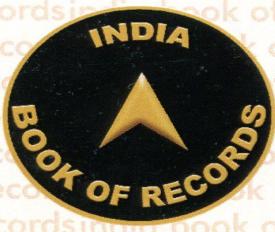
ಆರಕ್ಕು ನಿಲಯ!¹³

ಎಂಬುದು ನವೀನ ಕಾಲಫಟ್ಟದ ಕವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸುಸ್ವಾಗೋಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕವಿತೆಯ ವಿಧಿನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ

ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾರತಿಯಾರ್ಥವರ
ಮಹಡಾಸೆಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕವಿ ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವನ್ನು
ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ನಿಜವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು :

1. ಕುಯಿಲ್ ಪಾಟ್ಟು, ಸಾಲು, (22-24)
2. ಅದೇ -ಸಾಲು (163-164)
3. ಅದೇ 3 ಕುಯಿಲ್ - ಸಾಲು (1-6)
4. ಅದೇ. 3 ಕುಯಿಲ್ನ್ ಕಾದಲ್ ಕದ್ಯ-ಸಾಲು (39-40)
5. ಅದೇ. 9. ಕುಯಿಲ್ನ್ ಮುಹಿರಣ್ಣನ್ ವರಲಾರು-ಸಾಲು (227-241)
6. ಅದೇ. 6. ಇರುಳುವ್ ಒಳಿಯುವ್, ಸಾಲು (25-27)
7. ಭಾರತಿಯಿನ್ 'ಕುಯಿಲ್' (ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಸ್ವಾಮಿನಾದನ್ ಬರೆದಿದ್ದು) ತಲ್ಮೆಗಳ್-ತೊಗುದಿ,
ಅ. 1935-(ಯುವ-ಆಡಿ-ಮಾರ್ಗಳ ತೊಗುಪ್ಪ) ಪುಟ. 222
8. ಇದೇ ಕ್ಯಾತಿ ಪುಟ. (24-28)
9. ಬಂದಿಣ್ಯ ಬಂಬದು-38
10. ಕುಯಿಲ್ಪಾಟ್ಟು-5 ಸಾಲು (21-47)
11. ಅದೇ, ಸಾಲು (59-70)
12. ಅದೇ, ಸಾಲು (15-28)
13. ಕವಿಜ್ಞರ್ ವಾಲಿ - ಭಾರತಿ ಒರ್ಯ ^Yಹಿಳ್ಳೆಯಾರ್ ಸುಳಿ (ಕಲೋಕಿ ವಿಡುಮುರ್ಯೆ ಸಿರಪ್ಪ
ಮುಲರ್- 1981)

India Book of Records

CERTIFICATE

CENTENARY CELEBRATIONS OF PROF DR. N SUBBU REDDIAR

Prof Dr S Ramalingam (born on 13 Oct 1949) Organizing

Secretary, Na Subbu Reddiar 100 Educational Trust,

**Chennai, Tamil Nadu, has conceived, designed and
meticulously executed 108 Centenary Events throughout**

Tamil Nadu during the Centenary Year (2015-2016) of

**Prof. Dr. N Subbu Reddiar who served the cause of
education for 65 years and written 135 books in various
fields (100 books after retirement).**

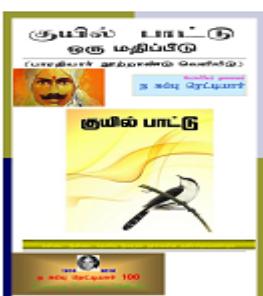

Biswaroop Roy Chowdhury
Chief Editor
India Book of Records

Date: March 19, 2018

India Book of Records is registered with the Government of India with RNI no. HARENQ/2010/32259.

India Book of Records is affiliated to Asia Book of Records and follows Asian Protocol of Records (APRs)
as per the consensus arrived at the meeting of the Chief Editors of National Record Books, Ho Chi Minh City, Vietnam.

Prof Dr N Subbu Reddiar had published “**குயில் பாட்டு ~ ஒரு மதியீடு**” in 1982, during the **Centenary Year of Mahakavi Subramaniya Bharathiyar**.

This KANNADA translation

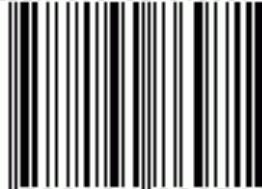
“Kokile Haadu – Ondu Moulya Nirnaya ”

has been rendered by:

Dr Jayalalitha
Associate Professor
Dept of Kannada & Translation Studies,
Dravidian University,
KUPPAM—517 426, Andhra Pradesh

ISBN 978-81-948697-1-9

9 788194 869719 >

Dinamala

